

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)
ปริญญา

..... ปฐมวัยศึกษา การศึกษา
..... สาขา ภาควิชา

เรื่อง ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

Effects of Using Songs to Develop Preschool Children's Listening Skills

นามผู้วิจัย นางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ปัทมาวดี เล่ห์มงคล
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ปัญญา รุ่งเรือง, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา
(อาจารย์สุครัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์วินัย อัจจงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 3 เดือน เมษายน พ.ศ. 2551

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

Effects of Using Songs to Develop Preschool Children's Listening Skills

โดย

นางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

พ.ศ. 2551

เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล 2551: ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D. 177 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 3 ½ - 4 ½ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง จำนวนทั้งสิ้น 24 แผน และแบบทดสอบทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียง ด้านการบอกความหมายของคำ และด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ dependent t - test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการจำแนกเสียง ด้านการบอกความหมายของคำ และด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ลายมือชื่อนิสิต

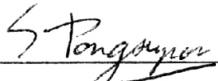
ปัทมาวดี เล่ห์มงคล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

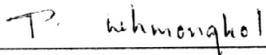
24 / 51 / 51

Saovalak Pongsupon 2008: Effects of Using Songs to Develop Preschool Children's Listening Skills. Master of Education (Early Childhood Education), Major Field: Early Childhood Education, Department of Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Pattamavadi Lehmongkol, Ph.D. 177 pages.

The purpose of this research was to study the effects of using songs to develop listening skills of preschool children. Subjects used in this research were 30 male and female preschool children ranging in age from 3 ½ to 4 ½ years old. They were studying in kindergarden level 2. Subjects were selected by using cluster sampling technique from Kaset Home Economic Kindergarten School. The research instruments were 24 Activity Plans on using songs to develop preschool children's listening skills. The obtained data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, and dependent t-test.

The result of this research showed that preschool children who participated in experience with songs had higher posttest scores in all aspects of listening skills and in each aspect such as discriminative listening, word definition, and following instruction than pretest scores at the level of .05 significance.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

28 / MAR / 2009

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์และมีคุณค่าทางวิชาการ รวมทั้งให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชา คหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอบคุณผู้แต่งหนังสือและเจ้าของผลงานการวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิงเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้โอกาสทางการศึกษา ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านตลอดมาอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณญาติพี่น้อง ตลอดจนเพื่อนๆ ที่มีได้เอื้อนามที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดมาทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ในที่สุด

เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

มีนาคม 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับเพลง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวคิดในกาวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	39
ผลการวิจัย	39
ข้อวิจารณ์	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	49
สรุปผลการวิจัย	49
ข้อเสนอแนะ	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	54
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญ	62
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	64
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อทำวิจัย	68
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้เพลง	70
ภาคผนวก จ คู่มือดำเนินการทดสอบทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย	149
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย	154
ภาคผนวก ช ภาพการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง	167
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	177

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสอนเพลงตามพัฒนาการของเด็ก	10
2	รูปแบบ One Group Pretest –Posttest Design	34
3	คะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	39
4	คะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	40
5	คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	41
6	คะแนนทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	42
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	43
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	44
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	44
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	45

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิกระบวนการฟัง	22
2	กรอบแนวคิดการวิจัย	33
ภาพผนวกที่		
1	กิจกรรมมือเราสร้างสรรค์โลก 1	168
2	กิจกรรมมือเราสร้างสรรค์โลก 2	168
3	กิจกรรมอากาศสดใส 1	169
4	กิจกรรมอากาศสดใส 2	169
5	กิจกรรมสัตว์ต่างๆ 1	170
6	กิจกรรมสัตว์ต่างๆ 2	170
7	กิจกรรมหิน ดิน ทราย	171
8	กิจกรรมประสาทสัมผัส	171
9	กิจกรรมคณิตคิดสนุก	172
10	กิจกรรมการจำแนกเสียง	172
11	กิจกรรมการเข้าใจความหมายของคำ 1	173

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
12	กิจกรรมการเข้าใจความหมายของคำ 2	173
13	กิจกรรมภาคปฏิบัติตามคำสั่ง (กลับหลังหัน)	174
14	กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (ทำความเคารพ)	174
15	กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (พนมมือเหนือศีรษะ)	175
16	กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (ยกเท้าซ้าย)	175
17	กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (หลับตาและชูมือขวา)	176
18	กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ)	176

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการติดต่อสื่อสารมานานนับศตวรรษ การอยู่ร่วมกันภายในบริบทของสังคมย่อมต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความหมายและบอกถึงความต้องการ หากบุคคลใดมีความสามารถในการสื่อสาร ได้ดีย่อมทำให้การดำรงชีวิตมีความราบเรียบสมบูรณ์ ภาษาที่มีการพัฒนามาจากการฟัง อันดับแรก ตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์มารดาได้ประมาณ 5 เดือนจะเริ่มรับรู้จากการฟังเสียงต่อมาจะพัฒนาเป็นการพูด การอ่าน การเขียน และการพัฒนานี้จะเป็นไปตามวุฒิภาวะการเจริญเติบโตตามลำดับขั้นพัฒนาการ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านภาษาดังพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกล่าวไว้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ภาษาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความคิดและวัฒนธรรม นอกจากนี้ภาษายังเป็นเครื่องผูกพันต่อมนุษย์อย่างแน่นแฟ้น ไม่มีสิ่งใดที่ทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้มากกว่าการพูดภาษาเดียวกันซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติ การรับรู้และการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องจะทำให้บุคคลนั้นได้เปรียบและเป็นที่ยอมรับในสังคมมากกว่าบุคคลที่มีความด้อยกว่าในการใช้ภาษา” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2529) ในสมัยปัจจุบันการติดต่อสื่อสารกันอย่างไร้พรมแดน ทำให้ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา คือ ต้องรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารสากลได้ด้วย (สนอง สุทธอามาตย์, 2545: 1-3) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างมากที่ควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยเนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านภาษาซึ่งเรียกได้ว่าเป็นวัยทองของภาษา เพราะระยะนี้พัฒนาการทางด้านภาษาเจริญขึ้นอย่างมาก (วรรณภา หารชุมพล, 2530) การส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกพูด ฟังอย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านประสบการณ์จริงจะตอบสนองความสามารถทางการฟังและการพูดอย่างเหมาะสม และเป็นการปูพื้นฐานความสามารถทางการอ่าน การเขียนได้ต่อไป

Woodward, Carolyn and Jerome (1977 อ้างใน นางเยาว์ คลินิกหลาย, 2543) ได้ศึกษารูปแบบการเขียนของเด็กปฐมวัยพบว่า เด็กที่มีความพร้อมทางการฟัง การออกเสียงและการผูกประโยค จะมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าเด็กที่ไม่มีความพร้อมในการฟัง การออกเสียงและการผูกประโยค ดังนั้นการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานของพัฒนาการทางด้านภาษาในเด็กปฐมวัย

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึงวิธีการเลือกกิจกรรม ซึ่งครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นพัฒนาตามวุฒิภาวะของเด็กและใช้ความรู้ความเข้าใจจากหลักทฤษฎี การใช้หลักจิตวิทยา หลักการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้สื่อการสอนเพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจของเด็ก ทั้งนี้ควรคำนึงถึงหลักทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ซึ่งกล่าวไว้ว่าเด็กอายุ 2-7 ปีจะอยู่ในขั้น (Preoperational Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัตถุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ เพราะระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่เข้าใจนามธรรมได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ (Piaget and Inhelder, 1969) การจัดการเรียนการสอนเด็กในวัยนี้จึงควรเน้นการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและการจัดกิจกรรมการสอนควรเป็นไปในลักษณะการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเกิดการเรียนรู้ในทุกด้านครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ 9 ประการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3-6 ปี) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คือ การสื่อความคิดที่เป็นการกระทำ การใช้ภาษา การเรียนรู้ทางสังคม การเคลื่อนไหว ดนตรี การจำแนกและเปรียบเทียบจำนวน มิติสัมพันธ์และเวลา โดยกิจกรรมที่จัดต้องมีความเหมาะสมกับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน (นางเยาว์ คลินิกคล้าย, 2543)

กิจกรรมที่มีส่วนช่วยกระตุ้นความสนใจเด็กได้ดีกิจกรรมหนึ่ง คือ ดนตรี (Ramsey and Bayless 1980 อ้างใน ยาวพา เดชะคุปต์, 2542) เพราะดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็กและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย คุณค่าที่สำคัญประการหนึ่งของดนตรี คือ ดนตรีจะทำให้เด็กแสดงออกอย่างเปิดเผยโดยไม่มี ความหวาดกลัวหรืออิจฉา ไม่สบายใจ ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการร้องเพลง การตอบสนองทางร่างกายต่อจังหวะ การมีส่วนร่วมในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การเล่นเครื่องดนตรีและการฟังเพลง ประสบการณ์ทางดนตรีจะสร้างความรักและความชื่นชมทางดนตรีโดยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมและประสบการณ์ทางดนตรีที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้สนองความต้องการและความสนใจ กิจกรรมทางดนตรีสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการสอนด้านอื่นๆ เช่น ภาษาและคณิตศาสตร์ให้เป็นการเรียนที่มีความหมายและดนตรียังช่วยให้เด็กเห็นถึงวัฒนธรรมและเข้าใจผู้อื่นอีกด้วย Froebel บิดาแห่งการอนุบาลศึกษาได้ทำการศึกษาเด็กอย่างใกล้ชิดและจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมดนตรีและการร้องเพลงเป็นเครื่องมือการสอน ซึ่งการสอนทำให้เห็นถึงพัฒนาการที่ดีของเด็กจึงทำให้มีผู้ยอมรับว่าการนำเพลงและดนตรีมาใช้จะช่วยพัฒนาการเด็กได้เป็นอย่างดี

การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งในวงการศึกษานักไทย เพลงมีบทบาทสำคัญที่ช่วยในการเรียนการสอนได้แทบทุกกิจกรรม โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของเด็กระดับนี้ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงจะมีความ

สนใจในการร้องเพลงหรือเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ ให้เข้ากับจังหวะเพลง ครูควรจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงประกอบเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดการเรียนรู้ (เยาพา เดชะคุปต์, 2540: 102) ซึ่งประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยมีอิทธิพลในการเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กต้องอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยซึ่งถือเป็นวัยเริ่มแรกของคุณภาพชีวิต รูปแบบของกิจกรรมเพลงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญที่ครูผู้สอนต้องสนใจใฝ่รู้เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพลงช่วยกล่อมเกลาจิตใจเด็กซึ่งนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับสังคม เพลงช่วยให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า ดนตรีและเพลงช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะช่วยประเทืองจริยธรรม เสริมสร้างสุขภาพร่างกายและจิตใจ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543) ทั้งนี้ดนตรีและเพลงยังสามารถกระตุ้นการทำงานของสมองทั้งสองซีกได้อีกด้วย กล่าวคือ ในขณะที่ฟังเพลง สมองซีกซ้ายจะฟังเนื้อร้องหรือร้องตามในขณะที่เดียวกันสมองซีกขวาจะจินตนาการตามเพลงและทำหน้าที่รับรู้และเกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการทางด้านภาษาและสิ่งหนึ่งที่จะช่วยสร้างเส้นใยประสาทก็คือ เสียงเพลง ผลการวิจัยพบว่า เพลงสามารถเพิ่มความคิดอย่างมีเหตุการณ์กิดคิด จินตนาการที่เป็นเหตุเป็นผล ดนตรีและเพลงจึงเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาสมองได้ (ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2543) เพลงจึงเปรียบเสมือนเป็นน้ำทิพย์จำเป็นสำหรับบ่มเพาะสมอง

เสียงเพลงมีความสำคัญและประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยพัฒนาเด็กในทุกด้านรวมทั้งพัฒนาการทางด้านภาษา การฟัง จึงสมควรใช้เพลงในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ แต่ครูบางส่วนยังมีความเข้าใจผิดว่าการสอนเด็กร้องเพลงนั้นเป็นการยาก ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการสอน (คุยฎี บริพัตร ณ อยุธยา, 2521) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจจึงทำได้ยาก ครูขาดความรู้พิเศษ เช่น การพ้องร้อง ขับร้อง เล่นเกม การแสดงละคร การขับทำนองเสนาะ จากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นที่ครูจะต้องใช้กลวิธีสอนอย่างหลากหลายใช้กิจกรรมที่แปลกใหม่ สนุกสนานเร้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจ เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง (สุจริต เพียรชอบ, 2530)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญทำให้เห็นว่าการใช้เพลงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยเสริมทักษะที่ดีทางด้านกรฟังและยังฝึกสมาธิ การจับใจความ การจำแนกเสียง การฟังคำสั่งอย่างเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กรู้จักมีมารยาทที่ดีในการฟัง หากมีทักษะที่ดีในการฟังแล้วจะเป็นผลดีกับทักษะด้านอื่นๆ ตามมา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัย

ตระหนักถึงความสำคัญที่จะศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย โดยเพลงที่ใช้ในการทำวิจัยนี้เป็นเพลงที่ผู้เชี่ยวชาญแต่งขึ้น ตลอดจนเพลงที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย มีสื่อการสอนที่เป็นบทเพลงมากขึ้นและเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 3 ½ – 4 ½ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การใช้เพลงสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ คะแนนทักษะการฟัง

ข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยถือว่า สภาพแวดล้อมไม่มีผลต่อการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย
2. ครูผู้สอนมีสื่อการสอนที่เป็นบทเพลงเพิ่มขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงมีคะแนนทักษะการฟังหลังการทดลอง (Posttest) สูงกว่าก่อนการทดลอง (Pretest)

นิยามศัพท์

เพลง หมายถึง บทประพันธ์ที่ประกอบด้วยทำนองและเนื้อร้อง ในที่นี้ศึกษาทั้งบทเพลงที่มีผู้แต่งอยู่แล้วและผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง

ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการจำแนกเสียง การเข้าใจ ความหมายของคำและการปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ดังต่อไปนี้

การจำแนกเสียง หมายถึง ความสามารถในการบอกชนิดของเสียงที่ได้ยินได้อย่างถูกต้อง

การเข้าใจความหมายของคำ หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายหรือสื่อความหมายในคำที่ได้ยินและจับใจความได้อย่างถูกต้อง

การปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง หมายถึง ความสามารถในการฟังคำสั่งได้อย่างเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่องผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับเพลง
แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับเพลง

ผู้วิจัยได้แยกประเด็นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเพลงไว้ดังนี้ คือ ความหมายของเพลง ความสำคัญของเพลง เพลงและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การสอนเพลงตามพัฒนาการของเด็ก ความเป็นมาของเพลงประกอบการสอน วัตถุประสงค์ของการใช้เพลงประกอบการสอน การใช้เพลงประกอบการสอน การแต่งเพลงประกอบการสอน และลักษณะเพลงประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง

ความหมายของเพลง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของเพลงไว้ว่า เพลง คือ สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี เป็นต้น

วิทยา นาควัชระ (2528) ได้กล่าวถึงเพลงว่า เพลงเป็นสื่อทางศิลปะชนิดหนึ่งที่จะแสดงถึงความรู้สึกลึกภายในจิตใจของมนุษย์ออกมาได้อย่างเหมาะสม ไพเราะไม่ว่าจะเป็นความงาม ความสุข ความทุกข์ ความระทมใจหรือความประทับใจ

วิจิตรา เจือจันทร์ (2533) ได้ให้ความหมายของเพลงว่า เพลงหมายถึง บทประพันธ์ที่มีทำนองใช้ขับร้องหรืออาจจะมีดนตรีประกอบด้วย เพลงเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของคนทุกชาติเป็นสิ่งจรรโลงใจทำให้บุคคลเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่ายที่สุด

อัครวิทย์ เรืองรอง (2539) ได้กล่าวว่า บทเพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง (Genre) เพราะเป็นการรังสรรค์ขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ผ่านภาษาอันเป็นวัสดุในการสื่อสาร เช่นเดียวกับวรรณกรรมโดยทั่วไป บทเพลงมีลักษณะเด่น 2 ประการคือ ด้านการใช้ภาษาที่ผ่านการเลือกสรรกลั่นกรอง (Diction) และเรียงร้อยอย่างมีศิลปะ โดยผสมผสานกับท่วงทำนองอย่างกลมกลืนกัน ระหว่างวรรณศิลป์และคีตศิลป์

Neufeldt and Guralnik (1994) ให้ความหมายของเพลงไว้ดังนี้

1. การกระทำหรือศิลปะของการขับร้อง
2. คนตรีที่บรรเลงหรือแต่งขึ้นเพื่อบรรเลงเพลง
3. คำประพันธ์ที่แต่งไว้สำหรับขับร้อง เช่น คำโคลง หรือ โคลงที่แสดงความรู้สึก
4. เสียงดนตรีที่บรรเลงเพลง

Karrach (1992) กล่าวว่า เพลงสำหรับเด็กตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Children's Song หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า Nursery Rhymes นั้นจัดเป็นบทกวีนิพนธ์ชนิดแรกที่มนุษย์ได้ฟัง บทกวีนิพนธ์ประเภทนี้อาจจะไม่ใช่บทกวีนิพนธ์ที่ดีมากนักแต่ฟังแล้วให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา มีจังหวะลีลาที่เด็กเล็กทุกคนชอบฟังและง่ายต่อการจดจำเนื้อหา บทกวีนิพนธ์เหล่านี้จะนำมนุษย์ให้หลุดพ้นจากโลกปัจจุบันสู่ดินแดนแห่งจินตนาการ ดินแดนที่ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นนั้นแสนสุข สวยงาม และชวนให้ใคร่รู้

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2539) อธิบายความหมายของเพลงไว้ว่า เพลงเป็นสื่อที่แต่ละคนจะรับรู้ รับความรู้สึก เข้าใจและเกิดอารมณ์

ปัญญา รุ่งเรือง (2546) อธิบายความหมายของดนตรีว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้างมิได้ หมายถึงเฉพาะท่วงทำนองที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีหรือวงดนตรีเท่านั้น ความหมายกว้างที่สุดของดนตรี คือ เสียงที่เป็นทำนองและมีจังหวะจะโคน ได้แก่ การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี การร้องเพลง การขับลำนำ เช่น เสภา แหม่ สวดสรภัญญะ สวดคฤหัสถ์และการอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ (2528) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่าดนตรีหมายถึง บทเพลงเป็นบทประพันธ์ที่มีทั้งคำร้องและทำนองเพลง

จากความหมายของเพลงดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า เพลง หมายถึง บทประพันธ์ที่ประกอบด้วยทำนองและเนื้อร้องใช้ขับร้องหรืออาจมีคนตรีประกอบ

ความสำคัญของเพลง

เพลงมีความสำคัญต่อจิตใจของผู้ฟัง ให้ความบันเทิงและลดความเครียด ผ่อนคลายอารมณ์ ทำให้มนุษย์เกิดสุนทรียภาพทางอารมณ์ ได้มีนักการศึกษาการกล่าวถึงความสำคัญของเพลงไว้ดังนี้

โกวิท ชันชศิริ (2520) กล่าวถึงความสำคัญของการสอนเพลงไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กในด้านต่างๆ
2. เสียงและดนตรีมีอิทธิพลต่อการแสดงออกและการตอบสนองของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาความสามารถในทางดนตรีของเด็กให้เข้าสู่หลักเกณฑ์
4. เป็นสื่อการแสดงออกทางด้านอารมณ์
5. เป็นภาษาหนึ่งที่สามารถสื่อความหมายโดยที่ภาษาพูดไม่สามารถจะแสดงออกได้

นอกจากนี้เพลงยังมีอิทธิพลในด้านอื่นๆ ดังเช่น ธนู บุญยรัตพันธ์ (2519 อ้างใน พันธุ์ศรี ลิทธิชัย, 2529) กล่าวว่า เพลงมีอิทธิพลต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง ทุกวงการจึงอาศัยเพลงเป็นสื่อกลางเพื่อนำไปสู่เป้าประสงค์ เพลงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตและสังคม บุคคลสามารถนำเพลงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้ทุกสาขาวิชา

สุมนา พานิช (2531) กล่าวว่า การนำเพลงเข้ามาประกอบการสอนเด็กวัยต่างๆ นั้น จะพบว่ามีการนำไปใช้กับเด็กเล็กมากที่สุด เนื่องจากเด็กในวัยนี้ชอบความสนุกสนาน เป็นวัยที่ชอบเรียนรู้และชอบเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เพลงจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กๆ มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงได้ นอกจากนี้เพลงจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ราตรี รุ่งทวีชัย (2539) กล่าวว่า ในการสอนหากครูมีเทคนิคในการนำเพลงมาสอน สอดแทรกได้ทุกครั้งนักเรียนจะมีความสุขในการเรียนมาก อาจใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ทบทวน แก่ความเบื่อหน่ายหรือสรุป การสอนดนตรีให้กับเด็กเล็กในชั้นประถมต้นนั้น การร้องเพลงควรเป็นกิจกรรมหลัก ส่วนการเล่นเครื่องดนตรีหรือการฟ้อนรำจะเป็นกิจกรรมรองลงไป

ดังนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่า เพลงมีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อชีวิตอย่างยิ่ง เพราะทุกๆ วงการได้อาศัยเพลงเป็นสื่อกลางเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมาย ทางการศึกษาที่เช่นเดียวกัน การนำเพลงไปใช้ประกอบการสอนเด็ก ใช้นำเข้าสู่วิทยาลัย ใช้สอนหรือสรุปลงจะช่วยทำให้เด็กมีความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียนและทำให้เข้าใจในบทเรียนเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้เด็กจำบทเรียนได้ยาวนาน

ความเป็นมาของเพลงประกอบการสอน

มนุษย์มีความสุนทรีย์เกี่ยวกับเรื่องดนตรีและการร้องเพลงมาช้านานแล้ว เมื่อมนุษย์มีอารมณ์ต่างๆ ก็ถ่ายทอดอารมณ์นั้นมาทางเครื่องมือดนตรีซึ่งบางอย่างมนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ได้แก่ อวัยวะทำเสียงต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวตามธรรมชาติ เช่น ปากอาจทำเสียงสูง กลาง ต่ำ แบบต่างๆ ได้ มือ เท้า อาจใช้ตี เคาะ กระทบ หรือทำเสียงและจังหวะต่างๆ กัน เมื่อมีภาษาพูดก็นำเอาคำในภาษามาเรียบเรียงกันให้มีสัมผัสและจังหวะ ทำนอง จนกลายเป็นบทเพลงขึ้นมา ระยะเวลาต่อมาเมื่อมีการประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นก็รู้จักนำภาษาดนตรีมาผสมผสานกันกับเพลงที่คิดขึ้นเพื่อทำให้บทเพลงมีความประสมกลมกลืน ไพเราะ และมีความสมบูรณ์มากขึ้น ต่อมาการแสดงของมนุษย์ด้านเพลงจึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น เพลงเห่กล่อม เพลงปลอบโยน เพลงรัก เพลงปลุกใจ เพลงพื้นเมือง และเพลงทางวิชาการ เป็นต้น (นงเยาว์ คลินิกฉาย, 2543)

สำหรับประเทศไทยดนตรีมีบทบาทควบคู่กับวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนไทยทุกด้าน โดยเฉพาะในงานพิธีต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น มักจะมีดนตรีเป็นส่วนประกอบด้วยเสมอ แต่การที่คนไทยในอดีตไม่ได้นำดนตรีมาผสมผสานกับวิชาการอาจเป็นเพราะการศึกษาของไทยเริ่มต้นมาจากวัดซึ่งมีพระเป็นผู้สั่งสอนให้ความรู้ และพระเหล่านั้นต้องอยู่ในพระธรรมวินัย การเรียนการสอนในระยะแรก จึงมิได้นำเพลงมาประกอบการสอน (อรุณบรรจงศิลป์, 2526)

การศึกษาของไทยระยะหลังของกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีนักการศึกษาและครูไทยนำบทเพลงและดนตรีเข้ามาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนขึ้น ซึ่งบางท่านเชื่อว่าคงเริ่มมีการแต่งเพลงกันในสมัยรัชกาลที่ 8 โดยเริ่มแต่งเพลงง่ายๆ สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนกันมากขึ้น (พิทยา รุ่งราตรี, 2534) ต่อมามีนักการศึกษาไทยหลายท่านให้ความสนใจที่จะนำเพลงเข้ามาเป็นส่วนประกอบในการเรียนการสอนของเด็ก เพลงประกอบการสอนสำหรับเด็กในประเทศไทยจึงเกิดขึ้นโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการแต่งเพลงและเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัย อาทิ คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ อาจารย์คุณฉวี บริพัตร ณ อยุธยา อาจารย์อำไพ สุจริตกุล อาจารย์

ประคอง สุทธิสาร ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและพบว่า ดนตรีมีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน จึงได้เริ่มนำเพลงสำหรับเด็กซึ่งมักจะคำนึงถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ เช่น บทเพลงสั้นๆ ง่ายๆ มีคำคล้องจอง และทำนองที่อาจได้มาจากเพลงกล่อมเด็ก เพลงพื้นเมือง เพลงไทยเดิม เพลงสมัยนิยม ซึ่งนำมาดัดแปลงให้ง่ายขึ้น หรือนำมาจากทำนองเพลงสากล แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอนว่าเพลงประกอบการสอนนั้นมีวิวัฒนาการและความเป็นมาอย่างไร (นันทิรัตน์ คมขำ, 2539)

คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา (2521 อ้างใน นันทิรัตน์ คมขำ, 2539) กล่าวว่า ประเทศไทยเริ่มนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนประมาณ พ.ศ. 2495 ได้มีการฟื้นฟูปรับปรุงการเรียนการสอนแบบมีกิจกรรมประกอบและแบบเรียนปนเล่น จึงมีการนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยท่านเป็นผู้เริ่มการนำเพลงประกอบการสอนที่ใช้ทำนองเพลงสากลเป็นคนแรกในประเทศไทย

Blackburn and White (1983 อ้างใน พันธุ์ศรี สิทธิชัย, 2529) ได้ศึกษาถึงผู้นำดนตรีมาใช้ในการเรียนการสอนครั้งแรก คือ Potargolas นักคณิตศาสตร์ชาวกรีก ซึ่งได้นำดนตรีมาใช้ในการศึกษาคณิตศาสตร์ โดยนำตัวโน้ตต่างๆ ทำนองไพเราะมาใช้กับเด็กระดับประถม Potargolas ใช้ดนตรีเร้าความสนใจให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน โดยใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์และการเรียนรู้ทางอนุमान เครื่องดนตรีที่ใช้คือ กีตาร์ และหลอดกระดาษ จากการทดลองสอนนี้ทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน ซาบซึ้ง และเกิดความรู้สึกร่วมกันทั้งเข้าใจถึงความเกี่ยวพันด้านความคิดทางคณิตศาสตร์กับสิ่งต่างๆ ในชีวิตจริงได้ดีขึ้น

ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 23-24 นักการศึกษาชาวตะวันตกชื่อ Frederic Froebel ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้นำดนตรีเข้ามาประกอบการเรียนการสอนโดยมีความเชื่อว่าเพลงและดนตรีจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมไปพร้อมๆ กัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเพลงได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมานาน โดยนักการศึกษาที่ชื่อ Froebel ได้เล็งเห็นความสำคัญของเสียงเพลงและดนตรีที่ช่วยเสริมทักษะและพัฒนาการเด็กในทุกๆ ด้าน ส่วนการนำเพลงมาใช้ในการศึกษาของไทยนั้น คาดว่าเริ่มประมาณ พ.ศ. 2495 โดยอาจารย์คุณหญิง บริพัตร ณ อยุธยา เป็นผู้เริ่มนำเพลงประกอบการสอนมาใช้คนแรกของไทย

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยใช้เพลง

ศุมนา พานิช (2531) กล่าวว่า การสอนเพลงให้แก่เด็กเล็กจะช่วยพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาสุขภาพพลานามัยของเด็ก เด็กได้มีโอกาสทำท่าทางประกอบและเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเพลง
2. พัฒนาอารมณ์ ขณะที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลงเด็กจะมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความสนุกสนาน คลายความตึงเครียดและเด็กที่ขี้อายมีโอกาสได้แสดงออกด้วย
3. พัฒนาทางด้านสังคม เพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งซึ่งสามารถชักจูงให้เด็กๆ และครูประจำชั้น มีความสนิทสนมกันมากขึ้น และเพลงบางเพลงต้องทำท่าทางร่วมกันทำให้เด็กได้ใกล้ชิดกันอีกด้วย
4. พัฒนาสติปัญญา เพลงช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจดจำเรื่องราวต่างๆ และช่วยพัฒนาทักษะความสามารถด้านต่างๆ ด้วย กล่าวคือ
 - 4.1 พัฒนาด้านภาษา เมื่อเด็กทำท่าทางประกอบเนื้อเพลงแล้วสามารถทายได้ว่า เด็กเข้าใจความหมายเนื้อเพลงหรือไม่จากท่าทางที่เด็กทำ
 - 4.2 พัฒนาด้านคณิตศาสตร์ เพลงช่วยให้เด็กมีความเข้าใจและจดจำเกี่ยวกับ จำนวนและความหมายของคำบางคำทางคณิตศาสตร์
 - 4.3 พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และธรรมชาติศึกษา เพลงเด็กมีหลายเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติรอบๆ ตัวเด็ก เช่น เกี่ยวกับสัตว์ พืช ปრაกฏการณ์ธรรมชาติ เป็นต้น เด็กสามารถเข้าใจธรรมชาติรอบๆ ตัวได้จากเพลงเหล่านี้และจดจำได้แม่นยำ
 - 4.4 พัฒนาทางด้านสังคมศึกษา เพลงจะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวต่างๆ เช่น โครงสร้างของสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กว่าในครอบครัวมีผู้ใดบ้างและใครเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับใครบ้าง ให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับกิริยามารยาทที่เด็กต้องปฏิบัติในด้านความมีระเบียบวินัย ครูสามารถนำเพลงมาสอนให้เด็กร้องหรือเป็นสัญญาณว่าเมื่อได้ยินเพลงเหล่านี้แล้วเด็กจะต้องปฏิบัติตามที่ตกลงกัน

เช่น เพลงขึ้นตรงหรือเพลงกระดิ่งโรงเรียน นอกจากนี้เพลงยังฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีมีความ
รับผิดชอบ รู้จักเก็บของเมื่อเล่นเสร็จแล้วหรือรู้จักทิ้งของให้ถูกที่ และยังช่วยปลูกฝังให้เด็กมีความ
รักชาติบ้านเมืองและองค์ประมุขด้วย

วิรัช ชุขสูงเนิน (2529 อ้างใน นันทิรัตน์ คมขำ, 2539) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องระหว่างครู
กับเด็กในเรื่องการสอนตามแนวคิดของ Jean Ratt ว่าจะต้องเป็นไปตามพัฒนาการ และความสามารถ
ของเด็ก ในด้านการเรียนการสอน ครูจะต้องเข้าใจถึงอุปนิสัยของเด็ก ใช้หลักจิตวิทยาแต่ละคน ครู
จึงต้องวางแผนการสอนเพลงให้เด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามขั้นตอน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสอนเพลงตามพัฒนาการของเด็ก

พัฒนาการเด็ก	คำแนะนำสำหรับครูสอนเพลงและดนตรี
เด็กที่มีกล้ามเนื้อใหญ่ จะพัฒนาได้ ดีกว่าเด็กที่มีกล้ามเนื้อเล็ก	กิจกรรมที่ต้องใช้ร่างกาย เช่น การวิ่ง การเดิน การกระโดด อันเนื่องมาจากดนตรี เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ เกมประกอบเพลงหรือการ เล่นดนตรีอย่างง่ายๆ ครูจะต้องแนะนำให้เด็ก เข้าใจในกิจกรรมนั้นๆ พื้นที่ในการเล่นกิจกรรม จะต้องกว้างพอ ครูจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย เพราะเด็กวัยนี้อาจจะหกล้มได้ง่าย
พัฒนาการด้านภาษาของเด็กอยู่ใน วงแคบ ในวงจำกัด แต่เด็กในวัยนี้ พัฒนาการด้านภาษาจะพัฒนาขึ้น อย่างรวดเร็ว	การสอนดนตรีเกี่ยวกับตัว โน้ต โด เร มิ ฟา ซอล ลา ที ควรใช้มือเป็นสัญลักษณ์เริ่มไปที่ละน้อย เช่น ซอล-มิ แล้ว ซอล-มิ-ลา ซอล-มิ อย่างช้าๆ การร้องเพลงจะต้องใช้เนื้อเพลงง่ายๆ และสั้นๆ จังหวะง่ายๆ และ ช้าๆ ข้อสำคัญที่สุดครูควรทำ เป็นแบบอย่างเพื่อให้เด็กเลียนแบบอย่างเข้าใจ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

พัฒนาการเด็ก	คำแนะนำสำหรับครูสอนเพลงและดนตรี
เด็กวัยนี้มีความสนใจในระยะเวลาสั้นๆ และสนใจเฉพาะกิจกรรมที่กำลังทำอยู่เท่านั้นแต่เด็กส่วนมากมีความกระตือรือร้น	การสอนดนตรีจะต้องให้อยู่ในระยะเวลาสนใจและเป็นประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้เด็กได้ผ่อนคลาย เล่นด้วยความสนุก วางตัวแบบสบาย และทำให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม ดังนั้นการร้องเพลงจะต้องมีท่าทางประกอบจังหวะไปพร้อมกับการร้องเพลง
เด็กบางคนเป็นเด็กขี้อายและมีขีดจำกัดในด้านความคิด ความรู้สึก	ครูจะต้องช่วยเหลือเด็กขี้อายในการเรียนดนตรี การร้องเพลงกิจกรรมต่างๆ โดยให้เด็กเลียนแบบท่าทางของคน สัตว์ หรือสิ่งอื่นๆ ที่ง่ายๆ เมื่อเด็กทำได้เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผลสุดท้ายเด็กจะกล้าแสดงออก ไม่ขี้อาย
เด็กวัยนี้มี Self-Centered สูง เช่น ด้านความสุข ความเกลียด ความรัก การแสดงออก และมีอารมณ์แรงกล้า	ครูต้องเข้าใจในตัวเด็กเพราะเด็กวัยนี้ต้องการแสดงออก ต้องการคำชมเชย ต้องการเป็นคนเก่งครูต้องช่วยเหลือเป็นรายบุคคล อาจจะทำให้ร้องเพลงเดี่ยวร้องเป็นกลุ่มเล็กๆ ก่อนที่จะมาร้องเป็นกลุ่มใหญ่ เพราะจะทำให้เด็กเกิดการร่วมมือกัน จะเป็นผลต่อเนื่องทางด้านวุฒิภาวะทางสังคมและสติปัญญา
เด็กวัยนี้เข้าใจเรื่องเพศยังไม่ชัด	การร้องเพลงไม่ต้องแยกเป็นเพศหญิงหรือชาย ในบทเพลงบางเพลง ให้เด็กร้องได้ทุกคน การเล่นเกม การสมมุติชื่อก็ไม่ต้องแยกเพศเช่นกัน ให้เด็กเล่นปะปนกันไป

ตารางที่ 1 (ต่อ)

พัฒนาการเด็ก	คำแนะนำสำหรับครูสอนเพลงและดนตรี
ระดับเสียงของเด็กวัยนี้อยู่ในระดับพื้นฐาน (Harmonic Sense)	การร้องเพลง ครูต้องเน้นหนักในด้านท่วงทำนอง และจังหวะ ไม่ควรมีการประสานเสียง ถ้าจำเป็นประสานเสียงก็ทำได้เพียงประสานเสียงง่ายๆ เพียงเล็กน้อย ในการสอนร้องเพลง ครูจึงควรระวังเรื่องระดับของเสียง อย่าให้สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป
ฟันและกระดูกจะพัฒนาขึ้น แต่ยังไม่สามารถออกแรงกระทำสิ่งใดนานๆ ได้จะเกิดการเมื่อยล้าเร็ว	เด็กควรได้ร้องรำทำเพลงประมาณ 20 นาที ต่อวัน การร้องเพลง การเล่นเกมหรือการใช้นิ้วเล่น ดนตรีจะทำให้ร่างกายของเด็กได้เคลื่อนไหว เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของร่างกายด้วย
เด็กวัยนี้ต้องการความสนุก และความอบอุ่นมากที่สุด การพัฒนาการต่างๆ เป็นไปอย่างอิสระ	ครูควรเอาเพลงหรือกิจกรรมเก่าที่ผ่านมา และเป็นเพลงหรือกิจกรรมที่เด็กทำได้มาขยายอีกครั้ง เพื่อเด็กจะได้เกิดความสนุกสนานในขณะที่ร้องเพลงหรือเล่นเกม เมื่อเด็กเล่นได้ดีเด็กก็จะเกิดความอบอุ่นทางใจที่สามารถเล่นเกมกิจกรรมนั้นๆ ได้ ครูต้องคอยกระตุ้นให้เด็กเล่นมากๆ จนเกิดทักษะใหม่ๆ ให้เป็นไปทีละน้อย และเพิ่มขึ้นทีละน้อย ทั้งการร้องเพลง การเล่นเกม ฟัง
เด็กวัยนี้ชอบการเลียนแบบ และเลียนแบบได้อย่างรวดเร็ว	ครูควรสอนเพลงพร้อมกับกิจกรรมประกอบเพลง ในรูปแบบการเลียนแบบท่าทางของสัตว์อย่างง่ายๆ (สัตว์พูดได้) จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการด้านร่างกาย และส่งเสริมการเล่นเป็นกลุ่ม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

พัฒนาการเด็ก	คำแนะนำสำหรับครูสอนเพลงและดนตรี
เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยธรรมชาติ นอกเหนือจากที่ครูสอน	ครูควรส่งเสริมการร้องเพลง การแสดงท่าทาง ประกอบจังหวะ โดยเฉพาะละครที่เกี่ยวกับสัตว์ที่ เด็กได้รู้ได้เห็น แต่อย่างไรก็ตามครูคอยควบคุม จังหวะ ให้เด็กเล่นเข้าจังหวะที่ถูกต้อง อย่า ปล่อยให้เด็กเล่นตามจังหวะแบบสบาย

ที่มา: นันทิรัตน์ กมลขำ (2539)

จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงประกอบการสอน

สุมนา พานิช (2531) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเพลงไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน
2. เพื่อให้เด็กได้รับความรู้จากบทเรียน
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้แก่เด็ก
4. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มการแสดงนำประกอบบทเพลง
5. เพื่อกลมกล่อมเกล้าให้มีนิสัยอ่อนโยน ละมุนละไม
6. เพื่อปลูกฝังนิสัยและพื้นฐานทางนาฏศิลป์และดนตรีเบื้องต้นให้แก่เด็ก

พิมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ (2521) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเพลงเพื่อเน้นเนื้อหาของวิชา
ทำให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวของบทเรียนได้รวดเร็วและง่าย นักเรียนจะเกิดความสนุกสนาน
ไม่เบื่อหน่าย ทั้งยังช่วยให้บทเรียนมีกิจกรรมอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปใน
การร้องเพลงดังนี้

1. เพื่อให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย
2. เพื่อให้เด็กได้รับความรู้อย่างสนุกสนาน เพราะมีการเรียนแบบป่วนเล่น
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ให้เด็กมีโอกาสปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและร่วมงานกันได้
ดีเกิดความสามัคคี

4. ให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มในการแสดงท่าทางประกอบ
5. เพื่อกล่อมเกลาให้เด็กมีนิสัยอ่อนโยน

ละออ ชูติกร (2527) กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีจุดหมายที่จะให้เด็กเรียนด้วยความสนุก เพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายวิชาที่เรียน เพราะเป็นการได้รับความรู้จากบทเรียนคล้อยไปกับการเล่น โดยไม่รู้ตัวและจะส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความจำของเด็กได้ดีขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการใช้เพลงประกอบการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนานลดบรรยากาศตึงเครียดภายในห้องเรียน เด็กได้แสดงออก เด็กได้เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน จดจำบทเรียนได้เร็วและนาน และยังทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย

การใช้เพลงประกอบการสอน

ครูบางส่วนยังมีความเข้าใจผิดว่า การสอนเด็กร้องเพลงนั้นเป็นการยากทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการสอนแต่ในความเป็นจริงแล้วครูทุกคนสามารถสอนได้ หากได้รับการอบรมโดยการฝึกหัดให้รู้จักวิธีการสอน โดยเฉพาะอย่างถูกต้องซึ่งการฝึกหัดนั้นหมายถึงการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ (คุยฎี บริพัตร ณ อยุธยา, 2521) การใช้เพลงประกอบการสอนมีจุดมุ่งหมายให้เด็กเกิดความสนุกสนาน ลดความน่าเบื่อในบทเรียน เด็กได้เรียนปนเล่น ช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก ส่งเสริมให้เด็กรู้จักรักใคร่ผู้อื่น มีความสามัคคีในหมู่คณะ ถือเป็น การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมให้กับเด็กได้เป็นอย่างดีทั้งยังช่วยให้เด็กเรียนรู้บทเรียนบทเรียนอย่างเป็นสุขสามารถจดจำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) การใช้เพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1. เนื้อร้องง่ายๆ ใช้คำง่ายๆ เพื่อให้เด็กฟังแล้วเข้าใจเนื้อร้องได้
2. เนื้อเพลงสั้นพอสมควร ไม่ยาวเกินไป เพราะเด็กจะจำยากและเบื่อหน่าย ถ้าเป็นเนื้อเพลงยาวๆ ควรเป็นเนื้อร้องที่ครูร้องให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเข้าใจความหมายในเนื้อเพลง เนื้อเพลงควรสอดแทรกคุณธรรมไว้ด้วย

3. มีทำนองและระดับเสียงไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถทำเสียงต่ำมากๆ ได้ เสียงจะหายไปในลำคอ ยกแก่การร้อง ถ้าเสียงสูงมากๆ เด็กก็ไม่สามารถร้องขึ้นไปได้ เด็กชอบร้องเพลงที่มีทำนองไม่เร็วหรือช้ามากเกินไป

4. สามารถทำท่าทางประกอบได้ง่าย การสอนเพลงให้กับเด็กนั้นมิได้มุ่งแต่จะให้ร้องได้อย่างเดียว แต่ควรมีการเคาะจังหวะและการแสดงท่าทางประกอบด้วย

วิรัช ชุยก์สุนิน (2529) กล่าวถึงการใช้บทเพลงประกอบการสอนว่า

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางนำเข้าสู่บทเรียน
2. เพื่อส่งเสริมหรือขยายช่วงความสนใจของเด็กให้ยาวนานยิ่งขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจ และสนุกเพลิดเพลิน
5. เพื่อใช้ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนและเป็นแนวทางในการประเมินผลเรียน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540) กล่าวถึงการนำเพลงไปใช้ประกอบการเรียนการสอน สามารถเลือกทำได้หลายกิจกรรม เช่น

1. ร้องเพลงให้จังหวะทำท่าทางประกอบ
2. ร้องเพลงทำเสียงดัง-ค่อย ไม่มีเสียง แสดงท่าทาง
3. ร้องเพลงประสานเสียง
4. เล่นบทบาทสมมุติ
5. ทำท่าค้ำไม้ขยับเขยื้อน
6. เกมทำตามคำสั่ง

สุกรี เจริญสุข (2541) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของเพลงที่ดีสำหรับเด็ก ในการใช้ประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องเป็นเพลงที่ดี หมายถึง องค์ประกอบของเพลงที่ดี มีเสียงจังหวะ ทำนอง เนื้อร้องที่ดี
2. เพลงเด็กต้องมีคุณสมบัติของความไพเราะและร่าเริงแจ่มใส ใช้บันไดเสียงที่ร่าเริง

(Major) จังหวะสนุกสนานเร้าใจ ลีลาและทำนองเพลงที่สนุก มีคุณภาพเสียงของเครื่องดนตรีที่ดี มีการประสานเสียงที่ละเอียดน่าเอาธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัวเด็กให้มากที่สุด

3. เพลงเด็กเป็นเพลงที่มีความสดใสและจริงใจ (Fresh and Sincere) บทเพลงจะเข้าไปรักษาความเป็นจริงที่มองเห็นและเสริมสร้างสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวเด็กให้มั่นคงและมั่นใจขึ้น

4. เพลงเด็กต้องเป็นเพลงที่มีเสียงประสานที่ดี (Harmony) คำว่า “ประสานเสียง” มีความหมายว่า มีความกลมกลืนกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ลงตัวกัน สามัคคีกัน มีความคล้องจอง เกิดความไพเราะ เป็นต้น

ศุปรียา มาลากาญจน์ (2523) ได้แบ่งประเภทของเพลงที่ใช้ประกอบการสอนไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. บทเพลงที่เป็นเนื้อหาในบทเพลงโดยตรง หมายถึง เนื้อหาบางตอน สามารถขับร้องเป็นทำนองเพลงได้ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงลำตัด เพลงพวงมาลัย เป็นต้น

2. บทเพลงที่แต่งประกอบบทเรียน โดยตรง เช่น เพลงสระต่างๆ เพลงคุณธรรมเด็กไทย เพลงแปรงฟัน เป็นต้น

3. บทเพลงที่ใช้ขับร้องกันอยู่ทั่วไป อาจจะเป็นเพลงไทยเดิม เพลงไทยสมัยนิยม เพลงสากล เนื้อหาเหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อร้องในบทเรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าครูสามารถนำเพลงประกอบการสอนไปใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชา ซึ่งบทเพลงจะเร้าความสนใจของเด็กให้สนุกกับบทเรียนและเด็กจะจำบทเรียนได้ดีขึ้น การเลือกเพลงที่นำมาเป็นสื่อว่า ครูต้องคำนึงถึงความยาก-ง่ายของเพลง เช่นเกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่ เนื้อหาและหลักสูตร ท่วงทำนองที่ง่ายต่อการร้องและจดจำ เพลงที่ใช้ขึ้นนั้นอาจเป็นเพลงร่วมสมัย เพลงลำตัด เพลงไทยสมัยนิยมหรือเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบบทเรียน คือ มีเนื้อหาในบทเรียนโดยตรงหรือเป็นเพลงที่สถานีวิทยุโรงเรียนใช้เพื่อเปิดให้ความรู้ผ่านบทเพลง

การแต่งเพลงประกอบการสอน

มัทธิว ตุลยาทร (2522) ได้กล่าวถึงหลักในการแต่งเพลงในระดับอนุบาลศึกษา ดังนี้

1. ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้นๆ ประมาณ 2 บรรทัด ถึง 4 บรรทัด ใช้คำที่เข้าใจง่ายในกรณีทีกลอนพาไปไม่อาจใช้คำที่เด็กคุ้นเคยได้ ต้องอธิบายความหมายของคำนั้นให้เด็กเข้าใจ เช่น เนื้อร้องที่ว่า “. . .ฝูงปลาแหวกว่ายไปมาอยู่ในนที . . .” ควรทำความเข้าใจกับเด็กว่า “นที” หมายถึง “แม่น้ำ” เป็นต้น
2. เนื้อร้องของทุกเพลงควรแทรกเนื้อหาที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเสริมประสบการณ์ด้านต่างๆ ให้กับเด็ก
3. ทำนองเพลงควรเป็นเสียงง่ายๆ
4. จังหวะของเพลงไม่ควรซ้ำหรือเร็วเกินไป
5. ในกรณีที่ครูต้องการแต่งเพลงด้วยตนเอง แต่ไม่มีความชำนาญควรอาศัยทำนองเพลงที่คุ้นเคย
6. ครูควรมีสมาคมจดเพลง และทำบันทึกไว้ทุกครั้งว่าเพลงใดบ้างที่เด็กสนใจมากที่สุดเพียงใด

ยุพิน พิพิธกุล (2522) ได้เสนอแนะการแต่งเพลงประกอบการสอนไว้ ดังนี้

1. แต่งโดยเทียบเนื้อร้องและทำนองเดิมที่มีร้องกันอยู่แล้ว
2. การเลือกทำนองเพลงควรเลือกทำนองที่ฟังแล้วเกิดความสนุกสนาน สนุกสนาน อยากปรบมือเข้าจังหวะและควรเลือกจากทำนองเพลงยอดนิยมในแต่ละสมัย เพราะเป็นเพลงที่คนส่วนใหญ่ได้ยิน ได้ฟังกันอยู่เสมอทั้งครูและเด็กจะร้องได้ง่ายขึ้น
3. การใช้ถ้อยคำควรดูด้วยว่าตอนใดควรเป็นเสียงสั้น ตอนใดควรเป็นเสียงยาว เฉพาะตอนลงท้ายที่เป็นเสียงสั้นจะทำให้ไม่เพราะ

4. ก่อนลงมือแต่งเพลงต้องฝึกซ้อมร้องเพลงเดิมให้คล่องเสียก่อนและศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาแต่งให้ลึกซึ้ง

5. เขียนเพลงเดิมไว้แล้วแต่งเพลงเทียบเคียง โดยให้มีจำนวนพยางค์เท่ากัน หรืออาจมากกว่าน้อยกว่ากันได้

6. ควรเป็นเพลงสั้นๆ

อำไพ สุจริตกุล (2530) ได้กล่าวถึงการแต่งเพลงว่า การแต่งเพลงสำหรับเด็กหรือแต่งเพลงประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดแนวคิดให้ชัดเจนว่าต้องการสอนอะไร
2. เรียบเรียงเป็นเนื้อเพลงคร่าวๆ ก่อน ด้วยถ้อยคำสั้นๆ เข้าใจง่าย
3. หาทำนองที่คุ้นหู เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงร่ำวง เพลงโฆษณา หรือ แต่งทำนองขึ้นเอง
4. ลองบรรจุนี้อารมณ์ลงตามทำนองและจังหวะ
5. แก้ไขปรับปรุงเนื้อร้องให้เข้าทำนองจนเป็นที่พอใจ

สุนภา พาณิช (2531) ได้กล่าวถึงลักษณะของเพลงเด็กเล็กกว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อเรื่องสั้นๆ ได้ใจความเพราะเด็กมีความสนใจสั้น จดจำอะไรยากๆ ไม่ได้ และพูดประโยคยาวๆ ยังไม่คล่อง ฉะนั้นเนื้อเพลงเด็กจึงควรสั้น เช่น เพลงสวัสดี เป็นต้น
2. มีถ้อยคำที่ชวนให้เด็กเกิดความสุขสนาน มีอารมณ์ขัน เพราะวัยนี้ชอบความสนุกสนาน เช่น เพลงผู้โดยสารรถเมล์ เพลงฝน เป็นต้น
3. ใช้คำง่ายๆ เด็กเข้าใจ ไม่มีคำศัพท์ที่ยากแก่การที่เด็กจะจดจำ เช่น เพลงเดิน-วิ่ง เป็นต้น

4. เนื้อร้องเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ เด็กๆ ชอบ และสนใจเกี่ยวกับตัวเองและธรรมชาติรอบๆ ตัวสัตว์ เช่น เพลงจิ้งจก เพลงว่าว เป็นต้น

5. ทำนองเพลงง่ายๆ ไม่ต่ำหรือสูงเกินไป หรือเสียงกึ่งๆ ซึ่งจะ让孩子ร้องยากควรรู้ ทำนองที่ใกล้เคียงกับเสียงพูดของเด็ก เช่น เพลงเต่า เป็นต้น

6. มีความหมายดีและให้ความรู้แก่เด็ก เพื่อเป็นการสอดแทรกและปลูกฝังคตินิยม และลักษณะนิสัยที่ดีต่างๆ เช่น เพลงเก็บของ เพลงข้ามถนน เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการแต่งเพลงประกอบการสอนครูควรคำนึงถึงเนื้อร้องให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและบทเรียนที่กำลังสอนเพื่อให้เพลงเป็นสื่อการสอนช่วยพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้เด็กได้ อีกทั้งควรรู้ทำนองเพลงง่ายๆ ต่อการร้องของเด็ก ถ้อยคำและภาษาที่ใช้ชัดเจนรัดกุมกับเนื้อหา

แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง

ความหมายของการฟัง

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) อธิบายว่าการฟัง หมายถึง ตั้งใจสดับ คอยรับเสียงด้วยหู ได้ยิน การฟังมีความหมายแตกต่างกันไปจากการได้ยิน การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจากมีเสียงมากระทบหูเองโดยไม่ตั้งใจ คนหลายคนจึงได้ยินโดยที่มิได้ฟัง การได้ยิน หมายถึง การรู้จักเสียงที่ได้ยิน ได้ความหมายและกลมกลืนเข้ากับความรู้และประสบการณ์ ส่วนการฟังนั้น หมายถึง การใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน (สนอง สุทธาอามาตย์, 2545)

Loughton (1996) ได้กล่าวถึงการฟังว่ามี 4 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การฟังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นทักษะการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินเสียงซึ่งมีการตอบสนอง

2. การฟังเป็นศิลปะที่ต้องการกฎเกณฑ์ ความตั้งใจ การมีส่วนร่วม และความเข้าใจที่ ต้องไปในทางเดียวกัน เช่นเดียวกับการวาดภาพ การเล่นเกม เป็นต้น

3. การฟังเป็นขบวนการได้ยิน การเข้าใจ การประเมินและการตอบสนองข้อความที่ฟัง ซึ่งการตอบสนองของผู้ฟังอาจจะไม่เป็นคำพูดเสมอไป แต่เป็นการใช้ภาษาท่าทางก็ได้

4. การฟังเป็นการสร้างสรรค์ประสบการณ์ ความรู้สึก ความพอใจและความตื่นเต้น ที่เกิดขึ้นขณะฟัง ซึ่งการฟังเป็นกระบวนการที่มีลำดับ 5 ขั้นปรากฏในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิกระบวนการฟัง

วรรณิ โสมประยูร (2534) ได้ให้ความหมายการฟังว่า การฟังหมายถึงการแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน โดยใช้สมาธิหรือความตั้งใจอย่างจริงจังจนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน

เจียรนัย พงษ์ศิวาภัย (2538) ได้ให้ความหมายการฟังว่า เป็นกระบวนการทางสมองหลายขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการได้ยิน ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาและเป็นความสามารถที่จะรับรู้สิ่งที่ได้ยิน จับความและตีความของสิ่งที่รับรู้ เข้าใจ และจดจำนำไปใช้ได้ ดังนั้นผู้ฟังจะต้องตีความหมายสิ่งที่ได้ฟังแล้ว ได้ตอบได้ด้วยภาษาที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่าการฟังคือการตั้งใจรับฟังด้วยการผ่านกระบวนการทางสมอง และมีการวิเคราะห์พิจารณาเนื้อหาสาระและแปลความหมายเพื่อการสื่อสาร ซึ่งการฟังต่างจากการได้ยินตรงที่การฟังนั้นต้องมีการตั้งใจระดับฟังสามารถจับใจความและถ่ายทอดสิ่งที่รับฟังมาได้ แต่การได้ยินเป็นเพียงการมีเสียงมากระทบหู อาจจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจเรื่องที่ได้ยินมาและการฟังที่มีประสิทธิภาพย่อมทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ฟัง

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญมากที่สุดทักษะหนึ่ง ทั้งนี้เพราะความเจริญทางเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชนตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ทำให้เยาวชนต้องใช้ทักษะการฟังเป็นอันมาก ถ้านักเรียนได้รับการฝึกฝนและการแนะนำทางด้านการฟังอย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนก็จะมี ความสามารถในการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการฟังเท่าที่ควร และอาจก่อให้เกิดผลร้ายกับนักเรียนได้หากได้รับการฝึกฝนอย่างผิดๆ นอกจากนี้การฟังยังมีผลต่อ ความคิด การแสดงออก การพูด และบุคลิกภาพ ดังนั้นการฟังที่ดีจึงเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

Smith (1973) ได้สรุปใจความสำคัญของการฟังไว้ดังนี้ คือ

1. เด็กในชั้นประถมศึกษาเรียนรู้รายละเอียดต่างๆ จากการฟัง ถ้าครูสอนฟังโดยตรงก็ จะสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กได้
2. เด็กตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนรู้โดยตรงทันทีจากการฟัง ได้ดีกว่าการอ่าน เพราะเด็กในระดับชั้นต้นๆ นี้ยังไม่มีทักษะการอ่านมากพอที่จะอ่านบทความ ครู จึงควรให้ความสำคัญกับการสอนฟังในฐานะที่เป็นทักษะภาษาเช่นเดียวกับการอ่าน
3. เด็กเรียนซ้ำมิได้หมายความว่าต้องด้อยการฟังไปด้วย ดังนั้นการฟังจึงเป็นวิธีการ ที่ดีที่จะสอนเด็กเรียนซ้ำ
4. ความสามารถในการฟังของเด็กชายและเด็กหญิงในทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน

Machado (1980) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า พัฒนาการทางการฟังและ ความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยจะเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าด้านอื่นๆ ครูจึง ควรให้ความสำคัญกับการสอนฟังในฐานะที่เป็นทักษะที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ก่อนการพูด การฟัง เป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของทักษะทางภาษาด้านการพูด การอ่าน และการเขียน การฝึกให้เด็กรู้จักฟังเสียงต่างๆ เช่น เสียงพูด เสียงเพลง เสียงเคาะ เสียงปรบมือ จะเป็นจังหวะ หรือไม่เป็นจังหวะก็ตามเป็นการกระตุ้นเร้าให้สมองของเด็กทำงาน เมื่อเด็กฟังเสียงต่างๆ เด็กจะ รู้จักคำ ใช้ความคิด รู้จักแยกแยะประเภทสิ่งที่ได้รับรู้ได้ดีและแม่นยำขึ้นเรื่อยๆ ฉะนั้นการฝึกให้เด็ก

รู้จักฟังตั้งแต่ยังเด็กจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการการรับรู้ ความคิดหรือสติปัญญาได้วิธีหนึ่ง จึงควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

การฟังตามความหมายดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การได้ยิน (Hearing) การได้ยินเป็นกระบวนการรับรู้ทางโสตขั้นแรกของการฟัง
2. การฟัง (Listening) เมื่อหูรับสัญญาณเสียงเข้าไปและจะส่งไปยังสมองตามลำดับขั้นเพื่อแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน ในขั้นนี้ต้องใช้สมาธิและความตั้งใจอย่างจริงจัง
3. การรับรู้ความหมาย (Auditing) เป็นกระบวนการขั้นสูงของการฟัง นอกจากจะรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยินแล้วยังต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและรู้จักประเมินค่าว่าควรเชื่อถือเพียงใดแล้วจึงแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบไปตามที่ต้องการ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การฟังเริ่มจากการได้ยินเสียงจึงเกิดการรับรู้และเข้าใจสิ่งที่รับรู้และนำไปใช้ประโยชน์ การฟังเป็นกระบวนการที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยทักษะการฟังเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้เด็กได้มีพื้นฐานทักษะของการฟัง มารยาทการฟัง เด็กวัยนี้จะพัฒนาได้ดี เด็กต้องมีความพร้อมอายุวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียรและแรงจูงใจ ในการสอนเด็กปฐมวัยนั้น ครูควรพูดให้ชัดเจนไม่ดังหรือค่อยเกินไปและไม่ควรพูดมากจนเกินไปจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการฟังได้ ซึ่งขอบข่ายการฟังของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการฟังเพื่อการจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำและการปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง

องค์ประกอบของการฟัง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังไว้ดังนี้

1. การจำแนกเสียง
2. การฟังคำพูด คำสั่ง เข้าใจและปฏิบัติตามให้ถูกต้อง
3. มารยาทในการฟัง
4. การฟังนิทานหรือเรื่องราวแล้วจับใจความได้
5. การฟังเพลง คำคล้องจอง และการเล่นที่เสริมสร้างเสริมประสบการณ์ทางภาษา

การฟังให้เกิดผลดีย่อมมีองค์ประกอบหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง Morris (1964 อ้างใน วรณี โสมประยูร, 2537) กล่าวว่า “ผู้พูดดีย่อมทำให้การฟังดี” และกล่าวย้ำต่อไปว่า “ถึงแม้ผู้พูดดี จะทำให้การฟังดีแต่ความสามารถและทักษะของผู้พูดก็ยังไม่สำคัญไปกว่าตัวผู้ฟังเองที่รู้ว่าจะฟัง อย่างไร” เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของการฟังอัน ได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟังที่มี ประสิทธิภาพย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ประเภทของการฟัง

Kennedy (1975) ได้จัดประเภทของการฟังเอาไว้ 7 ประการ คือ

1. การฟังทั่วๆ ไปในชีวิตประจำวัน (Simple Listening) เช่น การฟังการสนทนา การ ฟังทางโทรทัศน์
2. การฟังเพื่อจำแนกเสียง (Discriminative Listening) เช่น การฟังเสียงสัตว์ เสียง ยวดยาน เสียงที่แสดงความรู้สึก
3. การฟังเพื่อเป็นการพักผ่อน (Listening for Relaxation) เช่น การฟังบทกลอน การ ฟังเรื่องราวและนิทานต่างๆ
4. การฟังเพื่อจัดสาระสำคัญ (Listening for Information) เช่น การฟังประกาศ การฟัง ความ คิดเห็นและการฟังเพื่อตอบคำถาม
5. การฟังเพื่อจับความคิด (Listening Organize ideas) เช่น การฟังอภิปราย และ การแสดงความคิดเห็นต่างๆ
6. การฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ (Critical Listening)
7. การฟังเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เช่น การฟังดนตรี และการแสดงต่างๆ

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542) ได้แบ่งประเภทของการฟังที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. การฟังเพื่อจำแนกความแตกต่างของเสียง คือ สามารถเข้าใจความแตกต่างของเสียงที่ได้ฟัง
2. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง คือ การฟังคำสั่งและสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
3. การฟังเพื่อเข้าใจความหมายของคำศัพท์ คือ สามารถเข้าใจคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องว่าหมายถึงอะไร
4. การฟังเพื่อเข้าใจเรื่องราว คือ การฟังเรื่องราวนั้นๆ อย่างตั้งใจและสนใจ จนเกิดความเข้าใจ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ฟังได้

มุสดี กุฏอินทร์ (2536) ได้แบ่งประเภทของการฟัง ดังนี้

1. การฟังเพื่อความรู้ความเข้าใจ
2. การฟังเพื่อความบันเทิง
3. การฟังเพื่อเข้าใจและปฏิบัติตาม
4. การฟังเพื่อวิพากษ์วิจารณ์

ดังนั้นจึงสรุปประเภทของการฟังได้ดังนี้ คือ ฟังเพื่อความรู้ ฟังเพื่อความบันเทิง ฟังเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง การฟังเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการฟังเพื่อแสดงความคิดเห็น สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการเตรียมความพร้อมในด้านการฟังเพื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องฟังแล้วสามารถสื่อความหมายเรื่องที่ฟังได้

ความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

เด็กทารกจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการฟังผู้อื่นพูดก่อนแล้วจึงจดจำและเลียนแบบเป็นภาษาพูดอันเป็นผลทำให้การติดต่อหรือสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้างเป็นไปได้มากขึ้นตามลำดับ
 ھرรษา นิลวิเชียร, (2535) ได้กล่าวถึงความสามารถทางภาษาด้านการฟังของเด็ก ในแต่ละช่วงอายุไว้ดังนี้

อายุ 1–2 ปี เด็กพยายามเลียนเสียงที่ได้ยิน เข้าใจคำและประโยคง่ายๆ ชอบฟังโฆษณาทางโทรทัศน์และเสียงที่สะกิดใจ ชอบฟังเรื่องสั้นๆ และเพลงกล่อมเด็ก

อายุ 3 ปี เด็กชอบฟังเสียงต่างๆ ที่ได้ยินคุ้นหูอยู่ เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัว ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสอง ฟังไม่ได้นาน และฟังอย่างตั้งใจ สามารถเข้าใจภาษาพูดง่ายๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่ยังไม่สม่ำเสมอ สามารถเชื่อมโยงเสียงกับวัตถุที่ใช้ทำเสียงได้

อายุ 4 ปี เด็กฟังเรื่องได้นานขึ้น อาจเลือกหนังสือให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ บางครั้งจะแกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน หรือไม่สนใจคำสั่งหรือเสียงเรียก ชอบฟังเรื่องซ้ำๆ และสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงได้

อายุ 5 ปี เด็กตั้งใจฟังนานขึ้น ชอบฟังนิทาน เพลง คำคล้องจอง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้นเข้าใจคำพูดข้อความยาวๆ ของผู้ใหญ่

อายุ 6 ปี เด็กชอบฟังเรื่องราวต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่างๆ

Fredericks (1997) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการฟังทั่วไปและการพัฒนาการฟังที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สร้างความกระตือรือร้นในการฟัง และฟังด้วยความตั้งใจ
2. สร้างอุปนิสัยและความสามารถในการฟังให้อยู่ในระดับที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ฟังสิ่งต่างๆ ให้จบและจับประเด็นสำคัญในสิ่งที่ฟังให้ได้
4. ฝึกหัดฟังทั้งวัจนสารและอวัจนสาร
5. ศึกษาและเพิ่มพูนคำศัพท์ต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ครูและนักเรียนควรวางจุดมุ่งหมายของการฟังพร้อมจัดขั้นตอนการฟังและบรรยากาศให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ครูควรใช้เทคนิควิธีการที่ช่วยพัฒนาการฟังของนักเรียนด้วยความเข้าใจ และจัดกิจกรรมหลังการฟัง

จากข้อความการพัฒนาการฟังข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ฟังจะต้องมีสมาธิ มีความตั้งใจที่จะฟัง เรื่องราวจนจบจึงสามารถสรุปประเด็นสำคัญและวิจารณ์เรื่องที่ฟังได้ด้วยความเข้าใจ เหล่านี้เป็น ศิลปะในการฟัง ดังนั้นการนำการพัฒนาการฟังมาใช้ในการเรียนการสอน ครูจะต้องจัดกิจกรรม การฟังที่มีความหมายและน่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนปรารถนาที่จะฟังด้วยความตั้งใจและ กระตือรือร้น ในการฝึกทักษะการฟังนักเรียนจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการฟังเพื่อให้นักเรียนฟังด้วย ความเข้าใจแล้วจดจำสิ่งที่ได้จากการฟังไปพัฒนาทักษะอื่นต่อไป นอกจากนี้ครูและนักเรียนควรใช้ การฟังในการสื่อสารกันพร้อมกับเน้นให้นักเรียนมุ่งหาความรู้จากการฟังนอกห้องเรียน

แนวทางในการส่งเสริมการฟัง

ภรณี คุรุรัตน์ (2523) ได้กล่าวถึงการสอนทักษะการฟังว่า ครูควรเตรียมกิจกรรมเรื่องการ ฟังแก่เด็กดังนี้

1. ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและสนุกโดยวางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละ ช่วงเวลาตามความสนใจของเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการฟัง
2. กระตุ้นให้นักเรียนทราบว่าฟังเป็นเรื่องที่จำเป็น
3. การสอนฟังให้เด็ก โดยวิธีการที่ครูพูดให้ชัดเจนแต่เบาพอที่จะให้เด็กสนใจฟัง และควร ให้ความสนใจในการรับฟัง หรือเตรียมตัวให้มากพอ เพื่อให้เด็กหยุดกิจกรรมอื่น แล้วหันมาสนใจฟัง ครู และที่สำคัญครูควรใช้คำอธิบายง่ายๆ
4. ครูต้องเป็นผู้ฟังที่ดี โดยทำตัวอย่างให้เด็กเห็นได้ชัดเจน เช่น การหันหน้าไปทางผู้ พูดเป็นต้น
5. สร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับเด็กและครู
6. ช่วย让孩子พัฒนาการรับรู้เสียง ให้รู้จักแยกเสียงที่ได้ยินในชีวิตประจำวัน
7. เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้ฟังเรื่องหรือประสบการณ์ที่มี ความหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2540) กล่าวว่า ครูต้องใช้การฟังอย่างจริงจังกับเด็ก ฟังอย่างเข้าใจ ฟังแล้วคิดเพื่อประเมินค่าว่าเด็กกำลังสื่อสารสิ่งใดให้กับครู พร้อมตอบสนองให้เด็กคิด กระตุ้นให้เด็ก กระตือรือร้นที่จะตอบและกระทำในสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ถูกต้อง

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528) กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ในการฟังไว้ว่า ครูควรมีวิธีการดังนี้

1. ให้เด็กรับฟังอย่างสบาย
2. ให้เด็กเข้าใจว่าการฟังเป็นสิ่งสำคัญ ควรตั้งใจฟังผู้อื่น และฝึกมารยาทในการรับฟัง
3. การปฏิบัติงานในการสอนฟัง ครูควรปฏิบัติดังนี้

3.1 พุดด้วยน้ำเสียงปานกลางพอที่เด็กจะได้ยิน ไม่ควรตะโกนตะเบ็ง หรือพูดค่อยจนเกินไป

3.2 อย่าพูดมากจนเกินไป จนเด็กหมดความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง

3.3 ให้เวลาเด็กเตรียมพร้อมที่จะรับฟังเช่น ให้เด็กเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะพูดกับเด็ก

3.4 อธิบายให้เด็กเตรียมพร้อมโดยใช้คำพูดง่ายๆ และมีการเตรียมตัวล่วงหน้า

ดังนั้นสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนการฟังมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับเด็กปฐมวัย การฝึกเด็กปฐมวัยนั้นควรใช้คำพูดที่มีความชัดเจน เสียงไม่ควรดังหรือค่อยเกินไปและที่สำคัญไม่ควรพูดมากเพราะเด็กอาจเบื่อก่อนที่จะฟังและให้โอกาสเด็กในการเตรียมตัวที่จะฟัง ครูควรใช้คำพูดที่ง่ายๆ ในการฟังสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลง ฟังนิทาน ฟังเสียงดนตรี และฟังเสียงต่างๆ และวิธีที่ใกล้ตัวเด็กและสามารถเข้าใจได้ง่ายอีกวิธีหนึ่งคือ ฟังเสียงจากการพูดเล่าเรื่อง โดยใช้ภาพประกอบการพูด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

Penfield and Marascuilo (1972) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานในการฟัง เพื่อสื่อความหมายไปกับการอ่าน การพูด การเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายปรับปรุงทักษะการฟังด้วยการฝึกฝน และเพื่อศึกษาความแตกต่างของภาวะเศรษฐกิจ สังคมและเพศมีความสัมพันธ์กับทักษะพื้นฐานหรือไม่ โดยศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 19 ห้องเรียน จากครูที่มีความรู้และสนใจในการฝึกทักษะการฟัง อุปกรณ์ประกอบฝึก คือ เทปบันทึกเสียง หลังจากจบการฝึกแล้วทำการทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ 33 ข้อ พบว่า การฝึกทักษะการฟังให้ผลดีต่อการอ่าน การพูด และการเขียน และความแตกต่างกันของภาวะเศรษฐกิจ สังคมและเพศไม่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียน

Harn (1973 อ้างใน รองเนื่อง สุขสมิติ, 2537) ได้นำเพลงไปใช้ในการสอนภาษาเยอรมัน และพบว่า เพลงเป็นสื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และทำให้นักเรียนสามารถจดจำคำศัพท์ ภาษาเยอรมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Mcdowell (1974) และ Flohr (1981) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ดนตรีได้ข้อสรุปว่า การจัดโปรแกรมดนตรีสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนควรเป็น โปรแกรมการเรียนที่ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ยาวนานถ้าต้องการให้เด็กมีพัฒนาการด้านดนตรี ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนรู้ดนตรีของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปที่ละเล็กทีละน้อย การจัดโปรแกรมดนตรีเพียงระยะเวลาสั้น จะไม่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านดนตรีแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นการดีถ้าโรงเรียนจัดโปรแกรมดนตรีตลอดระยะเวลาที่เด็กเรียนและควรสอดแทรกกิจกรรมด้านดนตรีไว้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านดนตรีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การให้เด็กมีกิจกรรมด้านดนตรีอย่างสม่ำเสมอยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษา โดยเฉพาะการเรียนรู้ศัพท์ พัฒนาการด้านร่างกาย และช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ได้เนื่องจากเนื้อเพลงที่นำมาร้องมักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิชาใดวิชาหนึ่งเสมอ เช่น เกี่ยวกับสัตว์ ต้นไม้ สังคม หรือแม้แต่คณิตศาสตร์ เป็นต้น

Jolly (1978 อ้างใน รองเนื่อง สุขสมิติ, 2537) ได้ศึกษาและทดลองพบว่า เพลงมีอิทธิพลอย่างจริงจังในการสอนออกเสียง (Pronunciation) ศัพท์ สำนวน และโครงสร้างทางไวยากรณ์ รวมทั้งความเข้าใจในความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมและภาษาที่ใช้ในเพลงด้วย และจากการสำรวจความเห็นของนักเรียนร้อยละ 91 มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เพลงมีประโยชน์สามารถตอบสนอง

ความต้องการทั้งด้านจิตวิทยาและการศึกษา ส่วนทางด้านอารมณ์ เพลงทำให้เกิดการผ่อนคลายและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน รื่นรมย์ลดความเบื่อหน่ายในห้องเรียนซึ่งส่งผลทำให้เกิดความอยากเรียนมากขึ้น

Frankenberger (1979) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกรอบรรมผ่อนคลายกับเด็กที่มีการเรียนรู้ช้าและมีความก้าวร้าวผลการศึกษพบว่า การใช้ดนตรีร่วมกับการฝึกรอบรรมแบบผ่อนคลาย ช่วยทำให้เด็กมีการเรียนรู้ดีขึ้นและมีความก้าวร้าวทางอารมณ์ลดลง

Sumie (2001) ได้นำเพลงไปใช้กับนักเรียนอาชีวะที่ต้องการสอบภาษาอังกฤษเพื่อรับใบประกาศทางภาษา เช่น TOEIC พบว่า การฟังเพลงเป็นวิธีการที่ดีในการฝึกฟัง เพื่อการออกเสียงให้ถูกต้อง นอกจากนี้เพลงยังเป็นสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษจากการฟังเพลงและเรียนด้วยความสนุกสนานซึ่งแตกต่างจากก่อนหน้านี้ที่ไม่ได้ใช้เพลง ซึ่งการใช้เพลงในการสอนลักษณะนี้สามารถนำมาใช้เพื่อฝึกการฟังในเด็กปฐมวัยได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการใช้เพลงให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจะช่วยให้พัฒนาการทางด้านภาษา สติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ผล ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการช้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กลดลงไปด้วย

งานวิจัยในประเทศ

สุทธาทิพ มีชูนิก (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัยที่เรียนโดยใช้ปริศนาคำทายและเพลง ผลการศึกษาพบว่า การเข้าใจคำนามของเด็กปฐมวัยกลุ่มที่เรียนโดยใช้ปริศนาคำทายกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้เพลงไม่แตกต่างกัน แต่เด็กปฐมวัยที่เรียน โดยใช้ปริศนาคำทายและเพลงมีการเข้าใจคำนามหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทิรัตน์ คมขำ (2539) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้สอนชั้นอนุบาลเกี่ยวกับการใช้เพลงในการเรียนการสอนด้านวัตถุประสงค์ในการใช้เพลง แนวการเลือกเพลง เกณฑ์การแต่งเพลง และวิธีการสอนเพลงให้แก่เด็กอนุบาลผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้เพลงเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ในการพิจารณาเลือกเพลงคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของเด็ก การแต่งเพลงพิจารณาถึงความสนุกสนานของเด็ก วิธีสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ คือ สอนเพลงประกอบท่าทางตามครู สอนเด็กทั้งชั้น ส่วนปัญหาในการใช้เพลงที่ครูส่วนใหญ่ประสบมากที่สุด คือ ครู

ทราบแต่เนื้อเพลงแต่ไม่ทราบทำนองเพลง รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การสอน

วารภรณ์ วราธิพร (2543) ได้ศึกษาการใช้เพลงประกอบการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โปรแกรมสองภาษาผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยการใช้เพลงประกอบการสอนเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 ความสามารถด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24

ต้องจิตต์ จิตติ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ลอร์ฟของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ลอร์ฟ มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการรู้จักเวลา ด้านความอดทน อดกลั้น ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและด้านความเป็นผู้นำ ผู้ตามสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สูง ขึ้นตลอดช่วงของการจัดกิจกรรม

เทวินท์ ศรีรัตน์ (2549) ศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 30 คน โรงเรียนรัตน โกสินทร์สมโภช สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้เพลงมีคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

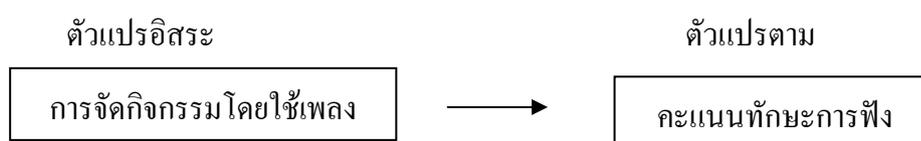
ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการใช้เพลงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กทุกระดับชั้นนั้นสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านภาษา สติปัญญา สังคมและอารมณ์ สามารถนำมาบูรณาการสอนในทุกวิชาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงจะช่วยพัฒนาการทางด้านภาษาให้เด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการของตนให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รู้และเข้าใจ ในเด็กปฐมวัยการฟังและการพูดถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา จึงควรได้รับการส่งเสริม

พัฒนาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้การฟัง การพูด ของเด็กปฐมวัย ได้พัฒนาอย่างเต็มที่ทางหนึ่งก็คือ การใช้เพลงในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพราะเพลงมีประโยชน์ มีคุณค่าช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปด้วยความสนุกสนาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่ชอบและสนใจการร้องเพลง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อเสริมทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้ประมวลและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi: Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 85 คน อายุระหว่าง 3 ½ - 4 ½ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์ เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์ เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากมีความพร้อมและยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545) โดยการจับสลากเลือกห้องเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากจำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน เลือกมา 1 ห้องเรียน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบ One Group Pretest-Posttest Design (พ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นัศราภรณ์, 2540 : 41) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 รูปแบบ One Group Pretest-Posttest Design

	คะแนน	Treatment	คะแนน
	O ₁	X	O ₂
O ₁	คือ การทดสอบทักษะการฟังก่อนการทดลอง		
X	คือ การจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง		
O ₂	คือ การทดสอบทักษะการฟังหลังการทดลอง		

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 24 แผน และแบบทดสอบทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียง ด้านความเข้าใจความหมายของคำ และด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 30 ข้อ

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ศึกษาหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยและแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ โดยการใช้เพลงจากแนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

4. เขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะโดยใช้เพลง จำนวน 24 แผนซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ สารการเรียนรู้ ประสพการณ์สำคัญ กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ สื่อและอุปกรณ์ และการประเมินผล

5. นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟัง โดยใช้เพลงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

6. นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟัง โดยใช้เพลงที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุ 3 ½ – 4 ½ ปี จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ณ โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย โดยใช้เพลงที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

การสร้างแบบทดสอบทักษะการฟัง

การสร้างแบบทดสอบทักษะการฟังมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในด้านทักษะการฟัง
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการและแนวทางการศึกษาปฐมวัย
3. ศึกษาแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟัง
4. สร้างแบบทดสอบทักษะการฟังจำนวน 3 ตอนๆ ละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการทดสอบเรื่องการจำแนกเสียงจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบเรื่องการเข้าใจความหมายของคำจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบเรื่องการปฏิบัติตามคำสั่งจำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบทดสอบวัดทักษะด้านการฟังมีดังนี้

ตอนที่ 1 การจำแนกเสียง ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน โดยให้เด็กกากบาทให้ตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 2 การเข้าใจความหมายของคำ ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน โดยให้เด็กกากบาทให้ตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามคำสั่ง ปฏิบัติถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ปฏิบัติผิดให้ 0 คะแนน โดยเด็กต้องสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง

5. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาเพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์ และพิจารณาตรวจสอบหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ (Validity) ว่าสามารถพัฒนาทักษะการฟังตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำการทดสอบเด็กก่อนการทดลอง (Pretest) ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ ด้วยแบบทดสอบทักษะการฟัง ใช้เวลาทำแบบทดสอบประมาณ 30 นาที จากจำนวนแบบทดสอบ 30 ข้อ โดยใช้ผู้ควบคุมการสอบ 3 คน ประกอบด้วยผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย 2 คน ซึ่งเป็นครูประจำชั้น และครูพี่เลี้ยง ต่อเด็กจำนวน 30 คน
3. ในการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบด้วยตนเองโดยดำเนินการทดสอบตามคู่มือการใช้แบบทดสอบ และมีผู้ช่วยผู้วิจัยอีก 2 คนเพื่อช่วยดูแลและให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการเช่น ช่วยดูเด็กเปิดหน้าแบบทดสอบถูกต้องหรือไม่ ดูแลเรื่องอุปกรณ์ประกอบการทดสอบ เช่น ดินสอ ยางลบ เป็นต้น
4. นำแบบทดสอบที่ได้ไปตรวจให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์
5. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้กิจกรรมเพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง โดยแบ่งการทดลองเป็น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที ระยะเวลา 9:30-10.00 น.
6. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะโดยใช้เพลง เป็นระยะเวลารวม 8 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยได้นำเด็กมาทดสอบทักษะการฟัง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบทักษะการฟังชุดเดิมตามวิธีการที่ใช้ทดสอบในครั้งแรก
7. นำแบบทดสอบที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ คือ

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) สถิติที่ใช้ คือ t-test

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้ \bar{X}

1. ด้านการจำแนกเสียง

ตารางที่ 3 คะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	5	16	6	1	5	16	7
2	7	17	5	2	7	17	6
3	6	18	7	3	6	18	6
4	5	19	6	4	5	19	6
5	6	20	6	5	7	20	7
6	6	21	6	6	6	21	5
7	5	22	7	7	6	22	8
8	6	23	4	8	6	23	7
9	6	24	7	9	7	24	6
10	5	25	6	10	5	25	7
11	6	26	7	11	6	26	7
12	6	27	6	12	6	27	7
13	4	28	7	13	5	28	8
14	6	29	2	14	7	29	4
15	7	30	5	15	7	30	5

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 5.80$ S.D. = 1.09 หลังการทดลอง $\bar{X} = 6.23$ S.D. = 0.97

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 และมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 7 คะแนน ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน สูงสุด 8 คะแนน

2. ด้านการเข้าใจความหมายของคำ

ตารางที่ 4 คะแนนทักษะการฟังด้านการเข้าใจความหมายของคำของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	5	16	5	1	6	16	5
2	4	17	4	2	5	17	5
3	5	18	5	3	5	18	5
4	6	19	3	4	5	19	4
5	5	20	3	5	5	20	4
6	4	21	7	6	5	21	6
7	5	22	6	7	5	22	5
8	5	23	6	8	6	23	5
9	4	24	3	9	4	24	4
10	4	25	3	10	5	25	4
11	3	26	5	11	5	26	5
12	7	27	4	12	6	27	6
13	4	28	5	13	5	28	5
14	4	29	4	14	4	29	5
15	4	30	5	15	5	30	6

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 4.57$ S.D. = 1.10 หลังการทดลอง $\bar{X} = 5.00$ S.D. = 0.64

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.104 และมีคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน สูงสุด 7 คะแนน ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.643 และมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน สูงสุด 6 คะแนน

3. ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง

ตารางที่ 5 คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	6	16	3	1	5	16	5
2	5	17	7	2	6	17	7
3	6	18	8	3	6	18	7
4	5	19	7	4	6	19	6
5	6	20	6	5	7	20	6
6	7	21	6	6	7	21	7
7	7	22	3	7	7	22	5
8	5	23	5	8	5	23	5
9	4	24	5	9	4	24	6
10	6	25	4	10	7	25	5
11	6	26	6	11	5	26	7
12	5	27	5	12	5	27	6
13	6	28	4	13	7	28	4
14	5	29	4	14	6	29	5
15	6	30	6	15	5	30	7

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 5.47$ S.D. = 1.19

หลังการทดลอง $\bar{X} = 6.23$ S.D. = 0.97

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.19 และมีคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน สูงสุด 8 คะแนน ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน สูงสุด 7 คะแนน

4. ทักษะการฟังในภาพรวม

ตารางที่ 6 คะแนนทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	17	16	14	1	16	16	17
2	16	17	16	2	18	17	18
3	17	18	20	3	17	18	18
4	16	19	16	4	16	19	16
5	17	20	15	5	19	20	17
6	17	21	19	6	18	21	18
7	17	22	16	7	18	22	18
8	16	23	15	8	17	23	17
9	14	24	15	9	15	24	16
10	15	25	13	10	17	25	16
11	15	26	18	11	16	26	19
12	18	27	15	12	17	27	19
13	14	28	18	13	17	28	17
14	15	29	10	14	17	29	14
15	17	30	16	15	17	30	18

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 15.84$ S.D. = 1.88 หลังการทดลอง $\bar{X} = 17.10$ S.D. = 1.15

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.88 และมีคะแนนต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 20 คะแนน ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.15 และมีคะแนน 14 คะแนน สูงสุด 19 คะแนน

การทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงมีคะแนนทักษะการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ผลการทดสอบสมมติฐานมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	29	5.80	1.095	2.644*	0.013
หลังการทดลอง	30		6.23	0.971		

*p < .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.80 คะแนน และคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.23 คะแนน เมื่อนำคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำก่อน
และหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	29	4.57	1.104	2.765*	0.010
หลังการทดลอง	30		5.00	0.643		

*p < .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 คะแนน และคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 คะแนน เมื่อนำคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งก่อนการทดลอง
และหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	29	5.47	1.196	2.562*	0.016
หลังการทดลอง	30		5.87	0.973		

*p < .05

จากตารางที่ 9 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 คะแนน และคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.87 คะแนน เมื่อนำคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมี

คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	29	15.84	1.877	4.750*	0.000
หลังการทดลอง	30		17.10	1.155		

*p < .05

จากตารางที่ 10 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังในภาพรวมก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.84 คะแนน และคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.10 คะแนน เมื่อนำคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 5.80 คะแนน มีคะแนนทักษะการฟังด้านการเข้าใจความหมายของคำเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 คะแนน และมีคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 คะแนน และในภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.84 คะแนน ซึ่งถือว่าทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนไม่สร้างความเข้าใจให้เด็กมีความสนุกสนานกับบทเรียน

ทำให้เด็กไม่เข้าถึงสาระการเรียนรู้ แต่หลังจากการจัดกิจกรรมการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเป็นเวลา 8 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังเด็กปฐมวัยด้านการจำแนกเสียงเท่ากับ 6.23 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังด้านการเข้าใจความหมายของคำเท่ากับ 5.00 คะแนน คะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งเท่ากับ 5.87 คะแนน และทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.10 คะแนน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง เด็กปฐมวัยได้พัฒนาการฟัง ทั้งด้านการจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ และการปฏิบัติตามคำสั่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า หลังจากได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กปฐมวัยทำแบบทดสอบทักษะการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนการทดลองและหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงเด็กปฐมวัยมีค่าคะแนนทักษะการฟังเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง นั้นแสดงว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะการฟังเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง สอดคล้องกับ Sumie (2001) ที่ได้ศึกษาการนำเพลงไปใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ต้องการสอบภาษาอังกฤษเพื่อรับใบประกาศทางภาษา เช่น TOEIC พบว่า การฟังเพลงเป็นวิธีการที่ดีในการฝึกฟัง เพื่อการออกเสียงให้ถูกต้อง นอกจากนี้เพลงยังเป็นสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษจากการฟังเพลงและเรียนด้วยความสนุกสนานซึ่งแตกต่างจากก่อนหน้าที่ไม่ได้ใช้เพลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jolly (1978 อ้างใน รุ่งเรือง สุขสมิตติ, 2537) ได้ศึกษาและทดลองพบว่า เพลงมีอิทธิพลอย่างจริงจังในการสอนออกเสียง (Pronunciation) ศัพท์สำนวน และโครงสร้างทางไวยากรณ์รวมทั้งความเข้าใจในความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมและภาษาที่ใช้ในเพลงด้วย และจากการสำรวจความเห็นของนักเรียนร้อยละ 91 มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เพลงมีประโยชน์สามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านจิตวิทยาและการศึกษา ส่วนทางด้านอารมณ์เพลงทำให้เกิดการผ่อนคลายและสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน รื่นรมย์ลดความเบื่อหน่ายในห้องเรียนซึ่งส่งผลทำให้เกิดความอยากเรียนมากขึ้น ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาปรัชญาการศึกษาของ John Dewey ก็พบว่างานวิจัยทั้งสองนี้มีการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับ John Dewey เนื่องจากเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากการกระทำ (Learning by doing) และเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรงซึ่งงานวิจัยดังกล่าวเน้นให้เด็กได้ฝึกฟังด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง

ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง ผู้วิจัยได้ใช้เพลงที่ผู้เชี่ยวชาญแต่งขึ้น และเพลงที่ผู้วิจัยแต่งเองโดยให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 10 เพลง ในการสอนชั้น

นำเข้าสู่บทเรียนผู้วิจัยได้ใช้เพลง สวัสดิ์คุณครูเป็นสัญญาณในการรวมกลุ่มและเร้าความสนใจ ในชั้นสอนเด็กจะพูดคำกลอนตามเนื้อเพลง ร้องเพลงพร้อมให้จังหวะ ครูกำหนดให้เด็กร้องเพลงเสียงดัง เสียงค่อย เสียงปกติ ให้รู้จักจำแนกเสียงที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน และเด็กบอกความหมายของเนื้อเพลงและคำในเนื้อเพลง ซึ่งกิจกรรมนี้จะทำให้เด็กเข้าใจความหมายของคำในเนื้อเพลง อีกทั้งเด็กจะต้องตั้งใจฟังคำสั่งจากครูและปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้อง ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟัง การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่งได้เป็นอย่างดี ประกอบกับเด็กทุกคนมีความสามารถในการแสดงออกและต้องการเรียนรู้เมื่อได้รับการเร้า การเสริมแรงจากบุคคลใกล้ชิด ด้วยกิจกรรมและวิธีการเหมาะสมตามหลักทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ซึ่งกล่าวไว้ว่าเด็กอายุ 2-7 ปีจะอยู่ในขั้น (Preoperational Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัตถุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ เพราะระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่เข้าใจนามธรรมได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ ก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปว่า การใช้เพลงหรือดนตรีแก่เด็กปฐมวัยนั้นสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะหลายด้านเช่น ด้านภาษา สังคม อารมณ์ และสติปัญญาของเด็กได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัยนั้น การนำเพลงมาสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนจะช่วยให้เด็กเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนนั้นๆเพิ่มมากขึ้น เพลงช่วยพัฒนาทักษะด้านการฟัง กล่าวคือช่วยให้เด็กรู้จักฟัง สามารถแยกความแตกต่างของระดับเสียงได้ รู้จักแยกอัตราจังหวะซึ่งเป็นพื้นฐานในการผันเสียงวรรณยุกต์ต่อไป อีกทั้งเพลงยังสร้างเจตคติที่ดีในการเรียน นอกจากนี้เพลงและดนตรียังช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก มีทักษะในการฟังหากเด็กได้มีกิจกรรมด้านดนตรีสม่ำเสมอ เด็กจะได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ เพราะในเนื้อเพลงมักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเสมอ เช่น เกี่ยวกับสัตว์ ต้นไม้ สังคม หรือแม้กระทั่งคณิตศาสตร์

การนำเพลงมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถนำมาใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชาซึ่งครูจะต้องมีความเข้าใจในการนำบทเพลงมาประกอบการสอน โดยครูใช้เพลงหรือดนตรีเพื่อเร้าความสนใจของเด็กหรืออาจใช้เพลงเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรืออาจแทรกเพลงเข้าไปในระหว่างการสอน จะด้วยวิธีการร้อง การฟังหรือทำท่าทางประกอบ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และยังช่วยเพิ่มทักษะในด้านการจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ และการปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้านต่างๆ ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพิทักษ์ คชวงษ์ (2541:20-34) ที่กล่าวว่าเพลงและดนตรีเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้การเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยได้ผลดี เป็นการนำสิ่งที่เด็กชอบและพอใจมาเป็นสิ่งเร้า ทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน รวมทั้งพัฒนาด้านภาษาจึงทำให้คะแนนทักษะการฟังของกลุ่ม

ทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมดังกล่าวและอีกงานวิจัยหนึ่งที่ใช้เพลงพัฒนาความสามารถในการฟังเพิ่มขึ้นคืองานวิจัยของวราภรณ์ วราธิพร (2543) ที่ได้ศึกษาการใช้เพลงประกอบการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โปรแกรมสองภาษาผลที่ได้รับ คือ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยการใช้เพลงประกอบการสอนเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 ความสามารถด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลงสำหรับการสอนเด็กปฐมวัย โดยการสอนให้มุงยึดเด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกมากที่สุด และมีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูผู้สอนจะต้องลดบทบาทลงเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กฝึกฟัง ฟังการใช้ภาษามากที่สุด การวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ในการเลือกใช้เพลง สำหรับการจัดประสบการณ์ การเลือกใช้เพลงของผู้ปกครอง และเป็นแนวคิดให้ผู้ผลิตเพลงได้พัฒนาเพลงสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อการเรียนรู้ที่เพลิดเพลิน และเหมาะในการนำไปใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง มีอายุระหว่าง 3 ½–4 ½ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากมีความพร้อมและยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545) โดยการจับสลากเลือกห้องเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากจำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน เลือกมา 1 ห้องเรียน มีเด็กปฐมวัยจำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 24 แผน และ

แบบทดสอบทักษะการฟัง 3 ตอน ได้แก่ ด้านการจำแนกเสียง ด้านความเข้าใจความหมายของคำ และด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังทดลอง โดยใช้สถิติ t-test

สมมุติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงมีคะแนนทักษะการฟังหลังการทดลอง (Posttest) สูงกว่าก่อนการทดลอง (Pretest)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการจำแนกเสียง

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97

2. ด้านการบอกความหมายของคำ

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 ส่วนคะแนน

ทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

3. ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.19 ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97

4. ทักษะการฟังในภาพรวม

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังในภาพรวมของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.19 ส่วนคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการจำแนกเสียงสูงกว่าก่อนทดลอง

2. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการบอกความหมายของคำสูงกว่าก่อนทดลอง

3. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังด้านการปฏิบัติตามคำสั่งสูงกว่าก่อนทดลอง

4. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการฟังในภาพรวมสูงกว่าก่อนทดลอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้งรายด้านและในภาพรวม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. จากการศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย พบว่าภายหลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้เพลง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการนำแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงไปใช้กับเด็กปฐมวัยโดยทั่วถึง

2. จากการศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัย พบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องไปเพื่อเด็กได้รับการพัฒนาทักษะการฟังในระดับที่สูงขึ้น

3. แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานได้ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ดังนั้นสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประเมินผลทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยได้

4. การทำวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่เน้นถึงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงเพื่อมุ่งเน้นที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกมากที่สุด ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้

เด็กได้ฝึกฟังคำศัพท์ในเนื้อเพลงและการใช้ภาษาให้มาก ครูมีบทบาทเพียงช่วยเหลือให้คำแนะนำในยามที่เด็กต้องการ ในระยะแรกของการสอนครูควรให้กำลังใจสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น สร้างความไว้วางใจแก่เด็กให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในการแสดงออกด้านความคิด ทำทาง ความสนุกสนาน

5. ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องการจำแนกเสียงนั้น ครูต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายในห้อง เช่นขนาดของห้อง ลักษณะของวัสดุที่ใช้บุผนังห้องเป็น ปูน เป็นกระเบื้องหรือเป็น ไม้เป็นต้น ห้องเป็นแบบปิดหรือเปิด เนื่องจากทั้งหมดนี้มีความเกี่ยวข้องกับความดังค่อยของเสียงที่อาจมีผลกระทบของความชัดเจนในการได้ยินเสียงของเด็ก

6. ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลจากการวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้โดยใช้เทปเพลงประกอบการสอนตามรูปแบบของผู้วิจัย ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องเก่งหรือมีทักษะด้านดนตรีก็สามารถสอนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง เพื่อวัดตัวแปรอื่นๆ เช่นความสามารถในด้านการพูด การอ่าน การเขียน การเคลื่อนไหวร่างกายตามความหมายของเพลง ความคิดสร้างสรรค์ ด้านคณิตศาสตร์ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษากิจกรรมเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้เพลงโดยอาจเปลี่ยนเป็นใช้เพลงปลุกใจ เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงพื้นบ้าน เพลงตามชุมชน เพลงวิทยุโรงเรียน ซึ่งหากเนื้อเพลงยาวไปอาจจะตัดทอนเนื้อหาบางส่วน ให้เด็กได้ศึกษาเป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง ระหว่างเพลงพื้นบ้าน 4 ภาคกับเพลงสถานีวิทยุ โรงเรียนและเพลงที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ด้วย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2540. กิจกรรมการพัฒนาทางกายของเด็กปฐมวัย. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (4): 40-41.

โกวิท ชันศิริ. 2520. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย: ดนตรีและการเคลื่อนไหว. ในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สารมวลชน แผนกการพิมพ์.

จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์. 2528. วันสุนทรภรณ์และ 25 ผู้ร่วมงาน. กรุงเทพมหานคร: สักดิ์โสภากการพิมพ์.

คุษฎี บริพัตร ณ อรุชยา: 2521. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยดนตรีและการเคลื่อนไหว ในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สารมวลชนแผนกการพิมพ์.

ต้องจิตต์ จิตดี. 2547. การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เทวินท์ ศรีรัตน์. 2549. การใช้เพลงเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธวัชชัย นาควงษ์. 2543. การสอนดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นงเยาว์ คลิกคล้าย. 2543. ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อ้างถึง Woodward, W.A Carolyn, B. and J. Runner. 1977. **Children's Initial Encounters with Written Language in Eary Childhood Education.** Bloomington: Indiana University.

- นันทิรัตน์ คมขำ. 2539. การศึกษาการใช้เพลงในการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาล.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึงวิรัช ชูสูงเนิน.
2529. ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูปฐมวัย. พิษณุโลก: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2545. สถิติวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น. การพิมพ์.
- ปัญญา รุ่งเรือง. 2546. ประวัติการดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุสดี กุฎอินทร์. 2536. การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางภาษา. เอกสารการสอนชุดวิชา
ทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พันธ์ศรี สิทธิชัย. 2529. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีสอนโดยใช้เพลงประกอบและด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อ้างถึง
ธนู บุญรัตน์พันธ์. 2519. นวัตกรรมประยุกต์วิทยาการทางการสอนภาษาไทย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พิทยา รุ่งราตรี. 2534. เพลงเพื่อการศึกษาอำเภอ ใน 73 จังหวัดของไทย. พระนครศรีอยุธยา:
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิทักษ์ คชวงษ์. 2541. ดนตรี: อัญมณีเลอค่าพัฒนาเด็กปฐมวัย. วารสารการศึกษาประถมวัย.
2 (1): 20-34.
- พิมพ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์. 2521. บทเพลงสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุทธิการพิมพ์.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. 2523. เด็กก่อนวัยเรียน. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด
กรมประชาสงเคราะห์.

- มีถนนี่ ตุลยาทร. 2522. เพลงประกอบกิจกรรมและเสริมประสบการณ์ในระดับอนุบาล
ศึกษา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุพิน พิพิธกุล. 2522. การใช้บทเพลงประกอบการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. 2528. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- _____. 2540. ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. 2542. ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แม่ใจ.
- รองเนือง สุขสมิติ. 2537. ผลการใช้เพลงเสริมบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.
- ราตรี รุ่งทิวชัย. 2539. เพลงกับการสอนคณิตศาสตร์. สารพัฒนาหลักสูตร. 15 (124): 61.
- ละออ ชูติกร. 2527. เพลงและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมและ
ลีลาคดี ระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8-10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณภา หารชุมพล. 2530. การฟังเข้าใจภาษาของเด็กไทยอายุระหว่าง 5 ปี ถึง 6 ปี 1 เดือน ในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- วรรณิ โสมประยูร. 2537. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- วราภรณ์ วราธิพร. 2543. การใช้เพลงประกอบการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ
และพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน
โปรแกรมสองภาษา. สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิจิตรา เจือจันทร์. 2533. ผลของการใช้เพลงในการฝึกอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิทยา นาควัชระ. 2528. สีสันแห่งชีวิต. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- วิรัช ชูสูงเนิน. 2529. คนตรีเบื้องต้นสำหรับครูปฐมวัย. พิษณุโลก: ภาควิชาหลักสูตรและการ
สอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ศันสนีย์ จัตราคุปต์. 2543. สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา.
- สนอง สุทธาอามาตย์. 2545. ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการประกอบอาหาร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี. 2529. การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการ
เรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ดุขฎี
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2539. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- สุกรี เจริญสุข. 2541. เพลงเด็ก. วารสารการศึกษา. 21 (4): 24–26.

- สุจริต เพ็ชรชอบ. 2530. **การพัฒนาการสอนภาษาไทย**. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับ
โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธาทิพ มีหุณี. 2533. **การเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจคำนวณของเด็กปฐมวัยที่เรียน
โดยปริศนาคายเพลง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุปรียา มาลากาญจน์. 2523. **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. นครศรีธรรมราช: โครงการ
ตำราและเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครุศรีธรรมราช.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. 2542. **พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม**.
นครสวรรค์: เจ กรุ๊ปแอดเวอร์ไทซิ่ง/อินทนนท์ การพิมพ์.
- สุนนา พานิช. 2531. **การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก**. ราชบุรี: โรงเรียนชุมชนราชบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2533. **แผนการจัดประสบการณ์ชั้น
เด็กเล็ก เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2534. **แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็ก**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2538. **แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลที่ 1 เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2541. **คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- หรรษา นิลวิเชียร. 2535. **ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.

อัศวิทธิ์ เรืองรอง. 2539. ภาษาไทยในเพลง. **สารสถาบันภาษาไทย**. 3 (4): 90.

อรวรรณ บรรจงศิลป์. 2526. **หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญา กังสนารักษ์. 2530. **การศึกษาพัฒนาการทางด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อความหมายของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อำไพ สุจริตกุล. 2530. **กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วงศ์สว่างการพิมพ์.

Flohr, J.W. 1981. Short-term music instruction and young children's development music attitude. **Journal of Research in Music Education**. 29 (3): 219-233.

Fredericks, A.D. 1997. **Teaching The Integrated Language Arts: Process and Practice**. New York: Addison – Wesley Education Publishers.

Frankenberger, A.W. 1979. **Relation Training with Aggressive Mentally Retarded Adults**. Ohio: Ph.D. Dissertation.

Karrach, J.R. 1992. Nursery Rhymes. **In Children's Britanica**. 13 (4): 61.

Kennedy, L.D. 1975. **Teaching the Elementary Language Arts**. New York: Harper and Row, Publishers.

Loughton, J. 1996. **Listening Works – Finding Your Way with Listening**. Sydney: User Friendly Resource Enterprises.

- Machado, J.M. 1980. **Early Childhood Experience in Language Arts**. New York: Delamar Publisher.
- Mcdowell, R.M. 1974. **The Development and Implementation of a Rhythmic Ability Test Designed for Four-year-old Preschool Children**. Dissertation Abstracts Internationa. Doctoral Dissertation, University of North Carolina. 35:2029A.
- Neufeldt, V. and D.B.Guralnik. 1994. **Webster's New World Dictionary of American English**. New York: Prentice Hall.
- Piaget, J. and B.Inhelder. 1969. **The Psychology of the Child**. New York: Weaver, Helen, Basic Book.
- Penfield, D.A. and L.A. Marasculio. 1972. Learning to Listen: An Experimental Study. **Education Research**. 14 (3): 220-224.
- Ramsey, M.E. and K.M. Bayless. 1980. **Kindergarten Programs and Practices**. St. Louis: The C.V. Mosby.
- Seefeldt, C. 1980. **Teaching Young Children**. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice Hall,Inc.
- Smith, J.A. 1973. **Creative Teaching of the Language Arts in Elementary School**. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Sumie, M. 2001. **A Learner Centered Classroom in a General English Class**. New York: Longman.
- Woodward, W.A, B. Carolyn and J.B. Runner. 1977. **Children's Initial Encounters with Written Language in Eary Childhood Education**. Bloomington: Indiana University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลง
และแบบทดสอบทักษะด้านการฟัง

1. รองศาสตราจารย์ วรรณฯ สุทธิจิตร์	<p>อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ประจำสาขาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>
2. อาจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ	<p>อาจารย์ประจำสาขาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>
3. อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ	<p>อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์
เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ 0513. 10901 / ศธ.490

วันที่ 18 กันยายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ วรรณ สุทธิจิตร

ด้วยนางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา รุ่งเรือง กรรมการร่วม

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาควิชาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าวเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบ โครงร่างวิทยานิพนธ์จำนวน 1 ชุด แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงรวมทั้งสิ้น 24 แผน และแบบทดสอบทักษะการฟังมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ น.ส. เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล ด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต เข้มทอง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ 0513. 10901 / กศ.156

วันที่ 18 กันยายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ

ด้วยนางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา รุ่งเรือง กรรมการร่วม

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาควิชาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าวเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบ โครงร่างวิทยานิพนธ์จำนวน 1 ชุด แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงรวมทั้งสิ้น 24 แผน และแบบทดสอบทักษะการฟังมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ น.ส. เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล ด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต เข้มทอง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ ศธ 0513. 10901 / 555

วันที่ 18 กันยายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ

ด้วยนางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา รุ่งเรือง กรรมการร่วม

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาควิชาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าวเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบ โครงร่างวิทยานิพนธ์จำนวน 1 ชุด แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงรวมทั้งสิ้น 24 แผน และแบบทดสอบทักษะการฟังมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่น.ส. เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล ด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต เข้มทอง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อทำวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่ ศธ 0513. 10901 / 553 วันที่ 18 กันยายน 2550
เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ในการทำวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

ด้วยนางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชา
การศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะ
การฟังเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา รุ่งเรือง กรรมการร่วม

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้สถานที่เพื่อทดลองผลของการจัดกิจกรรมโดยการใช้
เพลงประกอบการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าว ภาควิชาพิจารณาเห็นว่า โรงเรียนนครราชสีมา
เป็นสถานที่ที่เหมาะสม จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่านขอใช้สถานที่ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน
2550 ถึง เดือนมกราคม 2551 ระหว่างเวลา 09:30 – 10:30 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต เข้มทอง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้เพลง

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้เพลง

หลักการและเหตุผล

การฟังเป็นทักษะขั้นพื้นฐานทางภาษาที่มีความสำคัญในเด็กปฐมวัย การส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฟังอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านประสบการณ์จริง จะตอบสนองทักษะทางการฟังอย่างเหมาะสม และเป็นการปูพื้นฐานทักษะทางภาษาด้านการพูด การอ่าน การเขียนได้ต่อไป แผนการจัดกิจกรรมการใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้เพลงที่ผู้เชี่ยวชาญแต่งขึ้นและ เพลงที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของ โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ศึกษาศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 8 เพลง ให้เด็กได้ฟัง และพูดคำกลอนตามเนื้อเพลง และได้ร้องเพลงตามจังหวะ รวมทั้งสนทนาซักถามและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเพลง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กพัฒนาทักษะการฟัง การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ และการปฏิบัติตามคำสั่ง

จุดมุ่งหมายของการสอน

การใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง เพื่อส่งเสริมการฟังดังนี้

1. ด้านการจำแนกแหล่งที่มาของเสียง ได้แก่ เสียงยานพาหนะ เสียงร้องของสัตว์ เสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ และเสียงเครื่องดนตรี
2. การเข้าใจความหมายของคำ ได้แก่ การเข้าใจความหมายของคำและเข้าใจความหมายของประโยค
3. การปฏิบัติตามคำสั่ง ได้แก่ การเข้าใจคำสั่งพื้นฐาน การเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด การหันซ้าย-ขวา การหมุนรอบตัว จับอวัยวะต่างๆของร่างกาย การชูมือทั้งสองข้าง และการแสดงสีหน้าตามอารมณ์ที่สั่ง

เนื้อหา

การใช้แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงจำนวน 24 แผน ในแต่ละแผนจะสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของ โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ศึกษาศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้งหมด 8 หน่วยการเรียนรู้ โดยใช้เพลงทั้งสิ้น 8 เพลง ในแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าวจะมีสาระการเรียนรู้ในเรื่องของทักษะการฟังในด้านการจำแนกแหล่งที่มาของเสียงได้แก่ เสียงยานพาหนะ เสียงร้องของสัตว์ เสียงปรากฏการณ์ ธรรมชาติ และเสียงเครื่องดนตรี การเข้าใจความหมายของคำ ได้แก่ การเข้าใจความหมายของคำและเข้าใจความหมายของประโยค การปฏิบัติตามคำสั่ง ได้แก่ การเข้าใจคำสั่งพื้นฐาน การเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด การหันซ้าย-ขวา การหมุนรอบตัว การชูมือทั้งสองข้าง และการแสดงสีหน้าตามอารมณ์ที่สั่ง

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เพลงที่เป็นผลงานซึ่งมีผู้เคยทำมาแล้ว โดยเลือกเพลงที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเพลงที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 8 เพลง

2. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 1 เพลง รวมทั้งสิ้น 24 แผน โดยแต่ละสัปดาห์มีจุดประสงค์ที่สอนแต่ละวันดังนี้

ในวันที่ 1 ของสัปดาห์ เป็นกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับการจำแนกเสียง เพื่อให้เด็กเรียนรู้เรื่องเสียงรอบตัว และรู้จักใช้ประสาทสัมผัสในการฟัง การสังเกตจากการฟังเสียง โดยเสียงที่让孩子ฟังจะสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และเนื้อเพลง

ในวันที่ 2 ของสัปดาห์ เป็นกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับการรู้ความหมายของคำ และประโยคในเนื้อเพลง เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายของคำเข้าใจความหมายของเพลง สามารถสื่อสารเกี่ยวกับเพลงถูกต้อง เข้าใจประโยคในเพลง มีสมาธิในการฟังเพื่อจับใจความ

ในวันที่ 3 ของสัปดาห์ เป็นกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่ง เพื่อให้เด็กฟังคำสั่งให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นคำสั่งขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด การหันซ้าย-ขวา การหมุนรอบตัว การชูมือทั้งสองข้าง และการแสดงสีหน้าตามอารมณ์ที่สั่ง

บทบาทของเด็ก

ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมในด้านการจำแนกเสียง ได้แก่ เสียงยานพาหนะ เสียงร้องของสัตว์ เสียงของธรรมชาติ และเสียงดนตรี การเข้าใจความหมายของคำ ได้แก่ การเข้าใจความหมายของคำ และเข้าใจความหมายของประโยค และการปฏิบัติตามคำสั่ง

บทบาทของครู

1. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงประกอบ
2. กระตุ้นให้เด็กร่วมกิจกรรมในด้านการจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง
3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก

หลักเกณฑ์ในการเลือกเพลงและการแต่งเพลงเพื่อนำมาใช้ในแผนการจัดกิจกรรม

1. เนื้อร้องที่ใช้จะต้องมีความหมายสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และควรแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเสริมประสบการณ์ด้านต่างๆ
2. เนื้อร้องที่ใช้จะเป็นเนื้อร้องที่มีความยาวไม่มาก เด็กฟังแล้วเข้าใจความหมายของเพลง
3. เนื้อร้องที่แต่ง มีลักษณะเป็นคำกลอน มีการสัมผัสนอก สัมผัสใน
4. ทำนองและระดับเสียงที่ใช้จะไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป ใช้บันไดเสียงที่เหมาะสมกับพื้นเสียงของเด็กและมีจังหวะที่สนุกสนานเร้าใจ

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โลกสวยด้วยมือเรา

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง มือเราสร้างสรรค์โลก

จุดประสงค์

1. เมื่อเด็กฟังเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติแล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเป็นเสียงของปรากฏการณ์ธรรมชาติประเภทใด
2. เมื่อเด็กฟังเพลง”มือเราสร้างสรรค์โลก”แล้วสามารถบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลกได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

มือของเราสามารถสร้างสรรค์โลกนี้ได้โดย ทั้งขยับลงถึง ไม่ทั้งขยับลงแม่น้ำ ไม่เผาขยะฝังขยะลงดิน เมื่ออากาศดีทำให้มีความสุข

ประสบการณ์สำคัญ

- การจำแนกเสียงได้แก่เสียงฟ้าร้อง เสียงฝนตก เสียงลม เสียงคลื่น
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ครูร้องเพลงสวัสดิ์คุณครูจากนั้นเด็กเล่นเกมต่อภาพปลูกป่าและภาพงานปาร์ตี้
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพที่ต่อเสร็จว่าภาพใดทำให้อากาศดีและภาพใดทำให้เกิดขยะมากมาย
3. ร่วมกันสนทนาเรื่องประโยชน์ของการปลูกต้นไม้และอันตรายจากพลาสติก โฟม

ขั้นสอน

1. เด็กได้ฟังเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ (เสียงฟ้าร้อง เสียงฝนตก เสียงลม เสียงคลื่น) ว่าแต่ละเสียงมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. เด็กฟังเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติแล้วตอบว่า “เสียงที่ฟังเป็นเสียงอะไร”
3. เด็กฟังเพลงมือเราสร้างสรรค์โลก 2 รอบ
4. ร่วมกันสนทนาเนื้อหาและความหมายของเพลง
5. เด็กร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลก 2 รอบ

ขั้นสรุป

1. เด็กได้ฟังเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ แล้วเลือกรูปภาพปรากฏการณ์ธรรมชาติให้ตรงกับเสียงที่ได้ยิน (รูปฝนตกมีฟ้าผ่า รูปฝนตก รูปทะเล รูปลมพัดต้นไม้ไหว)
2. เด็กและครูร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลกร่วมกัน

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. ซีดีเสียง (เสียงฟ้าร้อง เสียงฝนตก เสียงลม เสียงคลื่น)
3. รูปฝนตกมีฟ้าผ่า รูปฝนตก รูปทะเล รูปลมพัดต้นไม้ไหว

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือกันต่อภาพจิ๊กซอร์
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับภาพปลุกป่าและภาพงานปาร์ตี้
3. สังเกตจากการฟังเพลงอย่างตั้งใจและร้องได้
4. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายในเนื้อเพลง
5. สังเกตจากการจำแนกเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลงมือเราสร้างสรรคโลก

เนื้อร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

มือ เรา นี้ ที่ สร้าง สรรค ให้ โลก ร้อน นั้น ผอน เย็น ลง ได้ ทั้ง ชะ ะ ละ ลง ดัง ทุก ครั้ง ไป ทั้ง ชะ ะ ละ ลง ดัง ทุก ครั้ง ไป ไม่ ทั้ง โน แม่ น้ำ ล้า คลอง มือ ของ หนู ช่วย ครู คุณ แด ป่า ปลุก ต้น ไม้ โบ หญ้า ด้วย มือ ทั้ง สอง เศษ ชะ ะ ละ ผิง ไร่ ดัง ใจ ปอง เศษ ชะ ะ ละ ผิง ไร่ ดัง ใจ ปอง ทั่ว ทั้ง ผอง อากาศ ดี มี สุข ใจ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หยุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไ้ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

เกมต่อภาพ

ให้เด็กแบ่งกลุ่มเป็นเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะได้ตัวต่อภาพคนละภาพมีทั้งหมด 6 ชิ้น เด็กๆ ช่วยกันต่อจนสำเร็จกลุ่มที่เสร็จก่อนเป็นฝ่ายชนะ

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 2 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โลกสวยด้วยมือเรา

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง มือเราสร้างสรรค์โลก

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลกได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถเรียงลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถตอบได้ว่ามือของเราสร้างสรรค์โลกได้อย่างไร

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

- ความหมายของคำว่า “มือเรา สร้างสรรค์ โลกที่อ่อน ฝนเย็น ทิ้งขยะ อากาศดี รีไซเคิล”
- รู้จักวิธีการนำกลับมาใช้ใหม่(รีไซเคิล) ยกตัวอย่างของที่นำกลับมาใช้ใหม่

ประสบการณ์สำคัญ

- การเข้าใจความหมายของคำ
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ครูร้องเพลงสวัสดิ์คุณครู
2. เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมครูเล่านิทานเรื่องการเดินทางของถุงพลาสติก
3. สนทนาเกี่ยวกับคำศัพท์ในนิทาน (คำว่า รีไซเคิล การซ่อมแซม)
4. เด็กบอกถึงการเดินทางของถุงพลาสติกว่าถูกนำมาใช้กี่ครั้ง และถุงพลาสติกเดินทางไปไหนบ้าง โดยเรียงตามลำดับก่อนหลังตามนิทาน

ขั้นสอน

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลก พร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กบอกคำที่ได้ฟังจากเพลงมือเราสร้างสรรค์โลกพร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำ เช่นคำว่า มือเรา สร้างสรรค์ โลกที่ร้อน ผ่อนเย็น ทุ่งขะ อากาศดี ริโซเคิล
3. เด็กบอกเนื้อเพลงมือเราสร้างสรรค์โลกที่ละท่อนจนจบเพลง
4. เด็กร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลก 2 รอบ
5. ครูนำขวดที่บรรจุน้ำที่ใช้แล้ว กลองพลาสติกที่บรรจุอาหารที่ใช้แล้ว แก้วน้ำดื่ม พลาสติกที่ใช้แล้ว โฟมที่บรรจุอาหารที่ใช้แล้ว ครูอธิบายการนำวัสดุเหล่านี้กลับมาใช้ได้ใหม่โดยล้างให้สะอาด ยกเว้น โฟมเพราะเมื่อถูกใส่อาหารแล้วโฟมจะไม่สามารถล้างให้สะอาดได้เหมือนเดิม ต้องทิ้งอย่างเดียว ถ้านำโฟมไปทำกระทงลอยก็จะทำให้เกิดขยะในแม่น้ำด้วย ฉะนั้นเราต้องหลีกเลี่ยงการใช้โฟม

ขั้นสรุป

เด็กๆ นั่งเป็นครึ่งวงกลมร่วมกันสรุปว่าวันนี้ได้เรียนรู้อะไรบ้าง เด็กๆ อธิบายความหมายของคำว่า “ริโซเคิล” และยกตัวอย่างวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ร่วมกัน และร้องเพลงมือเราสร้างสรรค์โลก ต่อด้วยเพลงบ๊าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. แผนภูมิเพลง มือเราสร้างสรรค์โลก
2. แผนภูมิเรื่อง มือเราสร้างสรรค์โลกได้อย่างไร
3. ขวดพลาสติก กลองพลาสติก แก้วน้ำพลาสติก กลองโฟม
4. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการบอกเนื้อเพลงทีละท่อนจนจบ
2. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
3. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
4. สังเกตจากการตอบคำถามและยกตัวอย่างเกี่ยวกับการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลงมือเราสร้างสรรค์โลก

เนื้อร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

มือ เรา นี้ ที่ สร้าง สรรค์ ให้ โลก ร้อน นั้น ฝน เย็น ลง ได้ ทั้ง ะ ะ ลง ดัง ทุก ครั้ง ไป ทั้ง ะ ะ ลง ดัง ทุก ครั้ง
ไป ไม่ ทั้ง โน แม่ น้ำ ล้า คลอง มือ ของ หนู ช่วย ครู คุณ แด ป่า ปลุก ต้น ไม้ โบ หญ้า ด้วย มือ ทั้ง
สอง เศษ ะ ะ ผิง ไร่ ดัง ใจ ปอง เศษ ะ ะ ผิง ไร่ ดัง ใจ ปอง ทั่ว ทั้ง ผอง อากาศ ดี มี สุข ใจ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เตะ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

นิทานเรื่องการเดินทางของฉลุพลาสติก

นางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล ผู้แต่ง

ฉันคือฉลุพลาสติก ฉันถูกสร้างขึ้นมาจากโรงงาน แล้วการเดินทางของฉันก็เริ่มจากที่โรงงานนำฉันมาไว้ที่ห้างสรรพสินค้า เมื่อแม่ของหนูดีมาที่ห้างแห่งนี้แล้วซื้อของไปฉันต้องบรรจุของพวกนั้นลงไปในตัว แล้วฉันก็ได้นั่งรถไปกับแม่ของหนูดี เมื่อถึงบ้านแม่เรียกให้หนูดีมาช่วยแยกประเภทของเพื่อจัดเข้าที่ หนูดีได้นำของออกจากตัวฉันแล้วก็ไม่ทิ้งฉันลงถึงขยะแต่กลับพบบ้านใต้ลิ้นชัก วันหนึ่งหนูดีมาที่บ้านหนูดี หนูดีใจดีแบ่งขนมให้หนูดาวแต่ขนมมีมากจึงทำให้ถือด้วยมือไม่หมด หนูดีไม่ลืมว่าฉันอยู่ในลิ้นชักจึงนำฉันมาใช้อีกครั้งเพื่อใส่ขนมให้หนูดาว หนูดาวหิวฉันกลับบ้านไปพร้อมขนม เมื่อเทขนมออกหนูดาวก็พบบ้านใต้ลิ้นชักไว้อีก

และแล้วการเดินทางอีกครั้งของฉันก็มาถึงเมื่อแม่ของหนูดาวนำฉันไปใส่กระป๋องนมให้หนูดาวไปโรงเรียน แต่ว่ากระป๋องนมใหญ่เกินไปจึงทำให้ฉลุพลาสติกอย่างฉันขาด แต่หนูดาวใจดีนำสก็อตเทปมาติดซ่อมแซมตัวฉัน ให้ฉันได้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง แล้วฉันก็ถูกหนูดาวพาไปโรงเรียน เมื่อถึงโรงเรียนครูของหนูดาวนำกระป๋องนมออกจากตัวฉันแล้วครูใจดีก็พบบ้านลงในลิ้นชักเพื่อรอการใช้งานต่อไป

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 3 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โลกสวยด้วยมือเรา

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง มือเราสร้างสรรค์โลก

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครู (หันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น) ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การฟังคำสั่งอย่างตั้งใจจะทำให้ปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์สำคัญ

- การเล่นเกมปลูกต้นไม้
- การฟังคำสั่งจากครู (หันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น) และให้ปฏิบัติตาม

กิจกรรมฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครู
2. เด็กจัดแถวเพื่อเล่นเกมปลูกต้นไม้
3. เด็กๆ บอกประโยชน์ของการปลูกต้นไม้

ขั้นสอน

1. เด็กนั่งลงตามแถวคุณครูสาธิตการหันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น กระโดด
2. เด็กฟังคำสั่งจากครู (หันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น กระโดด)
3. ครูออกคำสั่งให้เด็กทำตามคำสั่งที่ละแถวจนครบทุกแถว
4. เด็กลุกขึ้นยืนร้องมือเราสร้างสรรค์โลก 2 รอบและทำท่าประกอบจังหวะเพลงอย่างอิสระ

ขั้นสรุป

1. เด็กยืนตรงจัดแถวจำนวน 5 แถว กางแขนทั้งสองออกให้ปลายนิ้วชิดกัน และเล่นเกมทำตามคำสั่ง (หันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น กระโดด)
2. ร่วมกันร้องเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. ดินไม้พลาสติก กระจก หิน
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของการปลูกต้นไม้
2. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
3. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งครู (หันซ้าย-ขวา เดินหน้า-ถอยหลัง นั่งลง-ยืนขึ้น) ได้ถูกต้อง

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลงมือเราสร้างสรรคโลก

เนื้อร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดย วศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

มือ เรา นี้ ที่ สร้าง สรรค ให้ โลก ร้อน นั้น ผอน เย็น ลง ได้ ทั้ง อะ อะ ลง ดัง ทุก ครั้ง ไป ทั้ง อะ อะ ลง ดัง ทุก ครั้ง
ไป ไม่ ทั้ง ใน แม่ น้ำ ล้า คลอง มือ ของ หนู ช่วย ครู ดู แล ป่า ปลูก ต้น ไม้ ใบ หญ้า ด้วย มือ ทั้ง
สอง เศษ อะ อะ ผิง ไว้ ดัง ใจ ปอง เศษ อะ อะ ผิง ไว้ ดัง ใจ ปอง ทั้ง ทั้ง ผอง อากาศ ดี มี สุข ใจ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ นุ่ก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไ้ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

เกมปลูกต้นไม้

เด็กแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จัดเป็นแถวตอนลึกให้ระยะห่างกันหนึ่งช่วงแขน
ทุกหัวแถวจะมีดอกไม้ 10 ก้าน วางที่พื้น และหางแถวจะมีกระดาษใส่หินอยู่ แถวละ 1 กระดาษ

เด็กๆ ต้องร่วมกันปลูกต้นไม้โดยคนที่อยู่หัวแถวเป็นคนหยิบต้นไม้แล้วส่งต่อให้เพื่อน
คนต่อไป ส่งต่อไปจนถึงคนสุดท้าย คนสุดท้ายของแถวเป็นผู้ปลูกต้นไม้ลงกระดาษแล้วให้รีบวิ่งมา
อยู่หัวแถวเพื่อหยิบต้นไม้ส่งต่อให้เพื่อน ทำเรื่อยไปจนหมดเวลา แถวไหนปลูกต้นไม้ได้มากที่สุด
ถือว่าชนะ

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 4 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง อากาศ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง อากาศสดใส

จุดประสงค์

1. เด็กฟังเพลงอากาศสดใสโดยสามารถบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
2. เด็กสามารถร้องเพลงอากาศสดใสได้
3. เมื่อเด็กฟังเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติแล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเป็นเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติประเภทใด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

อากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีอยู่รอบๆตัวเรา ให้อากาศที่เราหายใจ ในการดำรงชีวิตแก่เรา ทำให้เราสดชื่น

ประสบการณ์สำคัญ

- การจำแนกเสียงดังนี้ เสียงลม เสียงฝนตกฟ้าร้อง เสียงคลื่น เสียงไฟไหม้
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นแถวตอนลึก 5 แถว แถวละ 6 คน
2. เด็กๆ ร้องเพลงสวัสดิ์คุณครู
3. เด็กดูการสาธิตการเป่าฟองสบู่พร้อมสังเกตว่าฟองสบู่ลอยไปที่ใด และเมื่อโดนการเสียดสีจากอากาศภายนอกทำให้ลูกโป่งแตก

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงอากาศสดใส 2 รอบพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาและความหมายของเพลง
3. เด็กๆ ทวนเนื้อเพลงอากาศสดใสที่ละวรรคจนจบเพลง และร้องเพลงอากาศสดใส
4. เด็กๆ เล่นเกมทายเสียงของฉัน โดยฟัง เสียงลม เสียงฝนตกฟ้าร้อง เสียงคลื่น เสียงไฟไหม้ แล้วทายว่าแต่ละเสียงเป็นเสียงอะไร
5. ครูสนทนาเกี่ยวกับอากาศดีพบได้ที่ทะเลและป่าเขาเพราะเป็นบริเวณที่มีต้นไม้ ต้นไม้จะช่วยให้มีอากาศบริสุทธิ์ แต่ถ้าเราอยู่บริเวณที่ไฟไหม้เราจะขาดอากาศบริสุทธิ์หรือขาดอากาศหายใจ

ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กฟังเสียงต่างๆตามลำดับดังนี้ เสียงฝนตกฟ้าร้อง เสียงคลื่น เสียงลม เสียงไฟไหม้ และให้เด็กตอบว่าเป็นเสียงอะไร
2. ครูถามเด็กว่า “อากาศบริสุทธิ์พบได้ที่ใด”
3. เด็กๆ ร้องเพลงอากาศสดใส และเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง อากาศสดใส
4. ซีดีเสียงลม เสียงฝนตกฟ้าร้อง เสียงคลื่น เสียงไฟไหม้

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการเป่าลูกโป่ง
2. สังเกตจากการฟังเพลงอย่างตั้งใจและร้องเพลงได้
3. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเพลง
4. สังเกตจากการจำแนกเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ

เพลง สวัสดิ์คุณครู

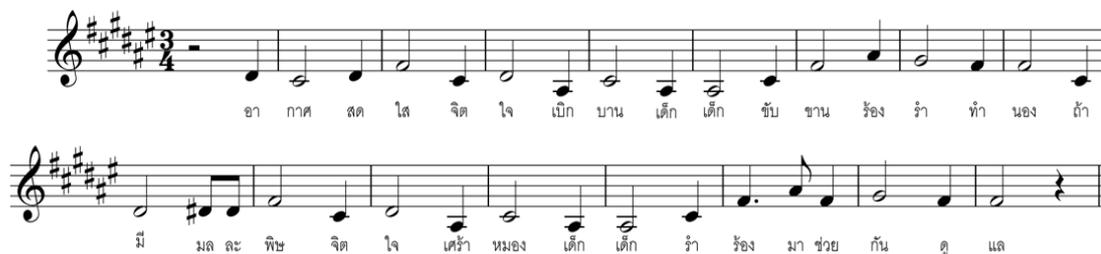
เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง อากาศสดใส

เนื้อร้องและขับร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

Waltz

เพลง บ้ายบาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

เกมทายเสียงของฉัน

ครูให้เด็กๆ นั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วฟังเสียงลม เสียงฝนตกฟ้าร้อง เสียงคลื่น เสียงไฟไหม้ แล้วเด็กๆ ช่วยกันทายว่าเสียงที่ได้ยินแต่ละเสียงเป็นเสียงปรากฏการณ์ธรรมชาติใด

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง อากาศ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง อากาศสดใส

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงอากาศสดใสได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถบอกลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถบอกได้ว่าบริเวณใดที่มีอากาศดี

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

อากาศสดใสทำให้กายใจเรามีความสุข เราจึงร้องรำทำเพลง แต่เมื่อเราอยู่ท่ามกลางมลภาวะอากาศเป็นพิษ จิตใจของเราขุ่นมัว ใบหน้าไม่สดใส เราจึงอยากให้ทุกคนช่วยกันดูแลอากาศ

ลม เป็น อากาศที่อยู่รอบตัวเรา อุณหภูมิหรือระดับความร้อนไม่เท่ากันจะทำให้อากาศเกิดการเคลื่อนที่ อากาศที่เคลื่อนที่ดังกล่าวก็คือลม

การปลูกต้นไม้ ไม่เผาป่า ทิ้งขยะให้ถูกที่จะทำให้อากาศดี ร่มเย็น มนุษย์และสัตว์อยู่อย่างมีความสุข

ประสบการณ์สำคัญ

- การเข้าใจความหมายของคำ
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. เด็กๆ ร้องเพลงสวัสดิ์คุณครู
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ลม” โดยครูปิดชื่อเรื่องไว้และให้เด็กๆ ฟังว่านิทานที่ครูเล่ากล่าวถึงสิ่งใด

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงอากาศสดใส 2 รอบ และเคาะจังหวะตามเพลง
2. ครูนำรูปภาพ (ทุ่งนา ต้นไม้ ทะเล ทุ่งดอกไม้ โรงงานอุตสาหกรรม ถนนในเมือง ภูเขา กองขยะ แม่น้ำที่มีแต่ขยะ) มาให้เด็กเปรียบเทียบลักษณะอากาศในภาพและจินตนาการตามภาพหากเด็กๆ อยู่ในภาพต่างๆ จะรู้สึกอย่างไร
3. เด็กบอกเนื้อเพลงทีละท่อนตามลำดับก่อนหลังและอธิบายความหมาย
4. ครูอธิบายความหมายคำว่า “มลพิษ” พร้อมนำภาพอากาศที่เป็นมลพิษมาประกอบ
5. สนทนาเกี่ยวกับวิธีที่ทำให้อากาศสดใส ได้แก่ การปลูกต้นไม้ การไม่เผาป่า การทิ้งขยะลงถัง การใช้วัสดุจากธรรมชาติ การงดใช้ถุงพลาสติก

ขั้นสรุป

เด็กๆ บอกประเภท อากาศสดใส กับ ประเภทมลพิษในอากาศ ตามรู้ที่ครูกำหนดและร้องเพลงอากาศ ต่อด้วยเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานประกอบภาพเรื่อง ลม
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
3. รูปภาพทุ่งนา ต้นไม้ ทะเล ทุ่งดอกไม้ โรงงานอุตสาหกรรม ถนนในเมือง ภูเขา กองขยะ แม่น้ำที่มีแต่ขยะ
4. เครื่องเล่นซีดี
5. ซีดีเพลง อากาศสดใส

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการบอกความหมายของคำ
3. สังเกตจากการบอกเนื้อเพลงทีละประโยคตามลำดับก่อนหลัง
4. สังเกตจากการเลือกรูปภาพที่สัมพันธ์กับเนื้อเพลง
5. สังเกตจากการแยกประเภทรูปภาพที่สื่อถึงอากาศสดใสและมลพิษทางอากาศ

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง อากาศสดใส

เนื้อร้องและขับร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

Waltz

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

นิทานเรื่อง “ลม”

ไพโรจน์ คงเกิด ผู้แต่ง

เรื่อน้อยลอยนิ่วเด่นลิวไปไกล
ว่าวน้อยลอยคว้าวอยู่กลางฟากฟ้า
ลูกยางลอยลิวปลิวปลิวร่วงผล็อย
ขามแดดแผดแสงทุกแห่งร้อนจ้า
นกน้อยโผผินคล้อยบินลัดไถ่
ใครพัดกังหันให้มันหมุนจี่
ต้นไม้ในสวนเขียนจวนหักโค่น
ฝุ่นฝอยลอยลิวบ้างปลิวเข้าตา
กระดาศลอยปลิวลิวลิวดับหาย

ใครพัดเรือให้ลอยลัดกับตา
รู้ไหมหนูจำใครพาว่าวลอย
รู้ไหมหนูน้อยใครช่วยพัดพา
ใครหนอพัดมาเย็นรื่นชื่นใจ
นกล่นกับใครรู้ไหมตอบที
ลองคิดดีดีใครพัดมาโดน
ใครพัดมาโดนต้นไม้วอดวาย
รู้ไหมหนูจำใครพัดฝุ่นกระจาย
ใครหนอใจร้ายพัดกระดาศหนูไป

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 6 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง อากาศ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง อากาศสดใส

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครู (“อากาศสดใส” ให้เด็กๆ หายใจเข้าลึกๆ แกว่งมือทั้งสองเหนือศีรษะ หายใจออกเอามือลง เมื่อสั่งว่า “มลพิษในอากาศ” ให้เด็กๆ เอามือทั้งสองปิดจมูก) ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การรู้จักกำหนดลมหายใจเข้า-ออก อย่างมีจังหวะจะทำให้มีสมาธิและร่างกายแข็งแรง

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังคำสั่งคำว่า “อากาศสดใส” ให้เด็กๆ หายใจเข้าลึกๆ แกว่งมือทั้งสองเหนือศีรษะ หายใจออกเอามือลง เมื่อสั่งว่า “มลพิษในอากาศ” ให้เด็กๆ เอามือทั้งสองปิดจมูก

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ครูร้องเพลงสวัสดีคุณครู
2. ครูให้เด็กๆ ทำท่าตามครูโดยสับัดข้อมือ หมุนข้อเท้า เท้าสะเอวเอียงคอไปทางซ้าย-ขวา

ขั้นสอน

1. เด็กจัดแถว 5 แถว ห่างกันประมาณช่วงแขน
2. เด็กๆ ยืนตรงร้องเพลงอากาศสดใส 2 รอบ
3. ครูให้เด็กทำวสะแหวตามครูและหายใจเข้าลึกๆ ผ่อนหายใจออกยาวๆ 3 รอบ
4. ครูให้เด็กหายใจเข้าแกว่งมือทั้งสองเหนือศีรษะ หายใจออกเอามือลง 3 รอบ
5. ครูกำหนดว่าถ้าครูสั่งว่า “อากาศสดใส” ให้เด็กๆ หายใจเข้าลึกๆ แกว่งมือทั้งสองเหนือศีรษะ หายใจออกเอามือลง เมื่อครูสั่งว่า “มลพิษในอากาศ” ให้เด็กๆ เอามือทั้งสองปิดจมูก

ขั้นสรุป

1. เด็กๆ ตอบว่าวันนี้ได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง
2. ครูสั่งว่า “อากาศสดใส”
3. เด็กๆ ร้องเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง อากาศสดใส

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งครู (“อากาศสดใส” ให้เด็กๆ หายใจเข้าลึกๆ แกว่งมือทั้งสองเหนือศีรษะ หายใจออกเอามือลง เมื่อสั่งว่า “มลพิษในอากาศ” ให้เด็กๆ เอามือทั้งสองปิดจมูก) ได้ถูกต้อง

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หวัด ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลง อากาศสดใส

เนื้อร้องและขับร้องโดย เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

Waltz

อา กาศ สด ใส จิต ใจ เบิกบาน เด็ก เด็ก ชับ ขาน ร้อง ว่า ทำ นอง ดำ
มี มล ละ พิษ จิต ใจ เศร้า หมอง เด็ก เด็ก ว่า ร้อง มา ช่วย กัน ดู แล

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ นุ๊ก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เจา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 7 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พ่อผู้มีพระคุณ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ไครเอ๋ย

จุดประสงค์

1. เด็กฟังเพลงไครเอ๋ย โดยสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเพลงได้
2. เด็กสามารถร้องเพลงไครเอ๋ยได้
3. เมื่อเด็กฟังนิทานประกอบเสียงแล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเสียงอะไร

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

- พ่อคือผู้มีพระคุณที่เลี้ยงดูอุ้มชูเรามาแต่เยาว์วัย พ่อสร้างทุกสิ่งให้เราได้โดยไม่ท้อแท้
- พ่อคือผู้เสียสละแรงกายแรงใจ เราต้องประพฤติตัวเป็นเด็กดีต่อคุณพ่อ

ประสบการณ์สำคัญ

- การจำแนกเสียง เสียงนก เสียงผึ้ง เสียงต้นไม้ โคน เสียงกรน
- การฟังนิทาน
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ให้เด็คนั่งเป็นครึ่งวงกลมฟังนิทานเรื่อง “พ่อคนดีที่หนึ่งเลย”
2. สนทนาเกี่ยวกับนิทาน
3. สนทนาเกี่ยวกับพระคุณของพ่อ และสิ่งที่พ่อทำให้เด็กฯ

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงโครเอ่ย์ 2 รอบพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. ครูร้องเพลงให้เด็กฟัง 2 รอบ และให้เด็กร้องตามพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
3. สนทนาเนื้อหาและความหมายของเพลง
4. ครูเปิดเสียงต่างๆ จากนิทานเรื่อง “พ่อคนดีที่หนึ่งเลย” และถามเด็กว่า “เสียงที่เด็กๆ ได้ยินนี้อยู่ในตอนใดของนิทาน”

ขั้นสรุป

ครูถามเด็กๆ ว่าวันนี้มีเสียงอะไรบ้างที่เด็กๆ ได้รู้จักจากนิทานเรื่องพ่อคนดีที่หนึ่งเลย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง โครเอ่ย์
4. ซีดีเสียงประกอบนิทานเรื่อง “พ่อคนดีที่หนึ่งเลย” (เสียงนก เสียงผึ้ง เสียงต้นไม้ โคนเสียงกรน)

การประเมินผล

1. สังเกตจากการฟังเพลงอย่างตั้งใจและร้องได้
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการจำแนกเสียงจากนิทาน

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลง ใครเอ๋ย

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ตรีเนวล รัตนสุวรรณ
ขับร้องโดย คณะสองวัย

ใคร กัน เอ๋ย ที่ อู่ม ชู เลี้ยง ดู เรา มา ใคร กัน หนา รัก เรา ดั่ง ดวง ตา ดวง ใจ ใคร กัน เล่า ให้ เรา ตึก ชา สม ดั่ง ผืน ไร่ เพื่อ หวัง ให้ เรา ได้ ดี มี สุข เอย

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เจา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

นิทานเรื่อง “พ่อคนดีที่หนึ่งเลย”

Alison Ritchie เขียน

รุ่งอรุณ สัมปชชิต แปล

ตอนเช้าพ่อมาปลุกฉันทุกทุกวันแบบนี้
เราออกสำรวจกันโลกนั้นแสนกว้างใหญ่
พ่อฉันเป็นยักษ์ใหญ่อุ้มฉันไว้บนบ่า
เราเจอน้ำผึ้งเหนียวหวานจริงเชียวของโปรดปราน

จุมูกพ่อชอบจ๊กจู้บฉันหนึ่งที่เสียงดังพอด
พ่อรู้ว่าแห่งใดซ่อนเอาไว้ซึ่งความลับ (เสียงนก)
ถ้าฉันเอื้อมสุดแขนอ้าจะแตะถึงฟ้าอันแสนไกล
คูพ่อลิวี่ฉิวผ่านเมื่อฝั่งงานไถ่ทวงคืน(เสียงผึ้ง)

พ่อจับฉันหมุนเล่น โลกที่เห็นส่งเสียงหวือ
ถ้าฟ้าร้องกรืนกรืนเมฆดำครึ้มเป็นสีเทา
ตอนฝนตกพ่อคอยสอนตัวไม่เปียกปอนทำอะไร
เราวิ่งแข่งไปที่แม่น้ำพ่อรีบดำลงไปเร็วรี่

พ่อฉันแข็งแรงมากพ่อยกกลากได้ทุกอย่าง
เวลาฉันง่วงนอนพ่อจะกอดฉันเอาไว้
พ่อเล่านิทานให้ฉันฟังตามลำพังยามราตรี
พ่อฉันเป็นพ่อหมีที่ใจดีกว่าใครใคร

หัวของฉันหมุนต่อตัวนั้นหรือหมุนเร็วจี้
พ่อฉันจะคอยเฝ้าจนพายุผ่านพ้นไป
ถ้าจะหลบเม็ดฝนให้ได้ต้องวิ่งไวหลีกเลี่ยงไปมา
ฉันปีนหลังพ่อขึ้นจี่เราตีน้ำว่ายเล่นกัน

ฉันอยากเก่งเหมือนพ่อบ้างตอนฉันร่างโตสูงใหญ่
แล้วอุ้มกลับบ้านไปให้ฉันได้อบอุ่นสบาย
เรานอนกอดกันทุกที่ได้แสงดาวที่พราวพราย
เราสองผูกสายใยเชื่อมดวงใจชั่ววันรันดร

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 8 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พ่อผู้มีพระคุณ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ใครเอ๋ย

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงใครเอ๋ยได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถบอกลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถเลือกภาพให้สอดคล้องกับคำถามได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

- ความหมายของคำว่า “ผู้มีพระคุณ”
- ความหมายของคำว่า “ความกตัญญู”
- การทำความดีเพื่อตอบแทนพระคุณของพ่อ

ประสบการณ์สำคัญ

- การเข้าใจความหมายของคำและภาพ
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครู เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมดูภาพพร้อมสนทนาซักถาม การกระทำในภาพ (ภาพเด็กตั้งใจเรียน ภาพเด็กเข้าวัดฟังธรรม ภาพเด็กช่วยทำงานบ้าน)

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงใครเอ่ยร่วมกัน 2 รอบ
2. เด็กบอกคำที่ได้ฟังจากเพลงใครเอ่ย พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำ
3. เด็กบอกเนื้อเพลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลง
4. ครูนำบัตรคำคำว่า “ผู้มีพระคุณ” มาสนทนาความหมายกับเด็ก
5. ครูนำบัตรคำคำว่า “ความกตัญญู” มาสนทนาความหมายและถามคำถามว่า “มีใครบ้างที่เด็กๆ ควรกตัญญู”

ขั้นสรุป

1. ครูนำภาพเด็กกราบเท้าพ่อ ภาพครอบครัวทานข้าว ภาพเด็กเล่นชิงช้า มาถามเด็กว่า ภาพใดแสดงถึงความกตัญญู
2. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง ใครเอ่ย เพลง บ้าย บาย และปรบมือประกอบจังหวะ

สื่อและอุปกรณ์

1. บัตรคำที่เป็นคำในเนื้อเพลง
2. บัตรคำที่มีเนื้อเพลงแต่ละประโยคเพื่อให้เด็กเรียงลำดับ
3. บัตรคำคำว่า “ผู้มีพระคุณ” และคำว่า “ความกตัญญู”
4. แผนภูมิเพลง ใครเอ่ย
5. ภาพเด็กตั้งใจเรียน ภาพเด็กเข้าวัดฟังธรรม ภาพเด็กช่วยทำงานบ้าน ภาพเด็กกราบเท้าพ่อ ภาพครอบครัวรับประทานอาหารร่วมกัน ภาพเด็กเล่นชิงช้า
6. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
7. เครื่องเล่นซีดี
8. ซีดีเพลงใครเอ่ย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการเรียงลำดับเนื้อเพลงในบัตรคำ

4. สืบเกิดจากการตอบคำถาม
5. สืบเกิดจากการเลือกรูปภาพได้สอดคล้องกับคำถาม

เพลง สวัสดิ์ดีคุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณครู หนู มา โง่ เรียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เรียน ตน ตี

เพลง ใครเอ๋ย

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ศรีนวล รัตนสุวรรณ
ขับร้องโดย คณะสงฆ์

ใคร กัน เอ๋ย ที่ ชุ่ม ชู เลี้ยง ดู เรา มา ใคร กัน หนา รัก เรา ดัง ดวง ตา ดวง ใจ ใคร กัน เล่า ให้ เรา ตีฆา สมาดัง มีน ใผ เพื่อ หวัง ให้ เรา ได้ ดี มี สุข เอ๋ย

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไหว เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 9 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พ่อผู้มีพระคุณ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ใครเอ่ย

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครู (การแสดงอารมณ์ผ่านทางสีหน้า) ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การแสดงออกถึงความกตัญญูต่อพ่อ เราสามารถแสดงออกด้วยกิริยาท่าทางที่อ่อนน้อม การมีสัมมาคารวะ

ประสบการณ์สำคัญ

- ฟังคำสั่งจากครู โดยให้แสดงอารมณ์ทางสีหน้า เช่น การยิ้ม การหัวเราะการร้องไห้ การทำหน้าไม่พอใจ การอมยิ้ม และปฏิบัติตาม
- ทำท่ากราบ ทำท่าไหว้ นั่งพับเพียบ

กิจกรรมฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครู เด็กนั่งเป็นแถวตอนลึก 6 แถว แถวละ 5 คน
2. เด็กดูรูปภาพที่เกี่ยวกับการทำความเคารพในแบบต่างๆ พร้อมสนทนา (การไหว้ การกราบ การโค้งคำนับ) และทำตามภาพ

ขั้นสอน

1. เด็กนั่งเป็นแถวตอนลึก 6 แถว แถวละ 5 คน
2. ครูสาธิตการทำความเคารพที่ถูกต้องวิธีให้เด็กดูและให้เด็กทำตาม
3. เด็กจับบัตรภาพแล้วแสดงการทำความเคารพตามบัตรภาพที่แต่ละกลุ่มจับได้
4. ครูสอนให้เด็กแสดงอารมณ์ผ่านทางสีหน้า เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การร้องไห้ การทำหน้าไม่พอใจ และการอมยิ้ม
5. ครูเล่าเหตุการณ์แล้วให้เด็กแสดงอารมณ์ทางสีหน้าตามบทกลอนที่ครูเล่า

ฉันเป็นเด็กดีเจอใครฉันก็ยิ้มทัก	ผู้ใหญ่ท่านว่ากิริยาช่างน่ารัก
ฉันยิ้มทักพร้อมกับสวัสดิ์	ฉันเดินพบเพื่อนเกลอ
เลยเปลอพากันเถรไถล	หัวเราะเริงรำเล่นหัวกันไป
ไม่มีร้องไห้	สุขใจจริงเอ๋ย

ขั้นสรุป

1. เด็กร่วมกันสรุปว่าบทกลอนเมื่อสักครู่นี้มีคำใดบ้างที่บอกถึงอารมณ์
2. ครูให้เด็กเล่นเกมทำตามคำสั่ง เช่น หัวเราะ ร้องไห้ ยิ้ม

สื่อการสอน

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. รูปที่เกี่ยวกับการทำความเคารพ (การไหว้ การกราบ การโค้งคำนับ)
3. เครื่องเล่นซีดี
4. ซีดีเพลงใครเอ๋ย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการแสดงความเคารพได้ถูกต้อง
3. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งครูโดยแสดงอารมณ์ออกผ่านทางสีหน้าได้ถูกต้อง

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง ใครเอ๋ย

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ตรีเนวล รัตนสุวรรณ

ขับร้องโดย คณะสงฆ์

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 10 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง แมลง

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง สัตว์ต่างๆ

จุดประสงค์

1. เด็กฟังเพลง “สัตว์ต่างๆ” และสามารถบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
2. เด็กสามารถร้องเพลงสัตว์ต่างๆ ได้
3. เมื่อเด็กฟังเสียงสัตว์ต่างๆ แล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเป็นเสียงสัตว์ประเภทใด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

สัตว์ต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรามีทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง

ประสบการณ์สำคัญ

- การจำแนกเสียงสัตว์ต่างๆ ดังนี้ เสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก เสียงช้าง เสียงเสือ เสียงแกะ เสียงเป็ด เสียงผึ้ง
- การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมเล่นเกมทายชนิดเสียงใคร
2. เด็กๆ ร่วมกันทายเสียงสัตว์ที่ได้ยิน (เสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก) ว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงสัตว์ชนิดใด

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงสัตว์ต่างๆ 2 รอบพร้อมเกาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กร้องเพลงสัตว์ต่างๆ 2 รอบ
3. ร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาและความหมายของเพลง
4. เด็กฟังเสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก เสียงช้าง เสียงเสือ เสียงแกะ เสียงเป็ด เสียงผึ้ง และดูภาพสัตว์ดังกล่าวประกอบกับการอธิบายลักษณะของสัตว์ต่างๆ ร่วมกัน
5. ครูเปิดเสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก เสียงช้าง เสียงเสือ เสียงแกะ เสียงเป็ด เสียงผึ้ง ให้เด็กๆ ตอบว่าเสียงที่ได้ยินคือเสียงอะไร

ขั้นสรุป

1. ครูให้เด็กๆ เขียนเสียงสัตว์ต่างๆ ตามคำสั่งของครู (เสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก เสียงช้าง เสียงเสือ เสียงแกะ เสียงเป็ด เสียงผึ้ง)
2. เด็กร่วมกันสรุปว่าจากเนื้อเพลงที่ได้ฟังกล่าวถึงสัตว์ชนิดใด

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง สัตว์ต่างๆ
4. ซีดีเสียงแมว เสียงสุนัข เสียงกบ เสียงนก เสียงช้าง เสียงเสือ เสียงแกะ เสียงเป็ด เสียงผึ้ง
5. ภาพแมว สุนัข กบ นก ช้าง เสือ แกะ เป็ด ผึ้ง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการฟังเพลงอย่างตั้งใจและร้องได้
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการจำแนกเสียงสัตว์ต่างๆ

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง สัตว์ต่างๆ

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์อวบ เหมะรัชตะ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 11 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง แมลง

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง สัตว์ต่างๆ

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงสัตว์ต่างๆได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถเรียงลำดับก่อนหลังของเนื้อเพลงในบัตรคำได้ถูกต้อง
4. เด็กรู้จักประเภทแมลง สัตว์บก และสัตว์น้ำ

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

1. ผีเสื้อ ตั๊กแตน เป็นแมลง
2. ตัวคูน ช้าง เสือ สุนัข แมว ม้า เป็นสัตว์บก
3. กุ้ง ปลา ปู หอย เป็นสัตว์น้ำ
4. ตัวคูนอยู่ในรูดินกินแมลงส่วนผึ้งทำรังอยู่บนต้นไม้คูคกินน้ำหวานจากดอกไม้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ครูจึงกลมร่วมกันร้องเพลงสวัสดิคุณครู และเล่นเกมแยกประเภทสัตว์ต่างๆ (สัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง)
2. เด็กดูภาพผึ้งและตัวคูนมาให้เด็กรู้จักและสนทนาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผึ้ง และตัวคูนว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงสัตว์ต่างๆ 2 รอบ และเกาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กบอกคำที่พบในเพลงสัตว์ต่างๆ พร้อมอธิบายความหมายของคำนั้น
3. เด็กบอกเนื้อเพลงที่ละท่อนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง
4. ครูนำภาพผึ้ง ผีเสื้อ ตัวตุ่น สุนัข แมว ถามเด็กๆ ว่าในเพลงสัตว์ต่างๆ กล่าวถึงสัตว์ชนิดใด
5. ครูอธิบายประโยชน์ของช้าง ม้า สุนัข แมว

ขั้นสรุป

1. ให้เด็กดูตารางแยกประเภทสัตว์และตอบคำถามว่า มีสัตว์กี่ประเภทและแต่ละประเภทมีกี่ตัวมีชื่อเรียกอะไรบ้าง
2. เด็กร้องเพลงสัตว์ต่าง และ เพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. รูปภาพภาพสัตว์ต่างๆ ผึ้ง ผีเสื้อ ต๊กแตน ตัวตุ่น ช้าง เสือ สุนัข แมว ม้า กุ้ง ปลา ปู หอย
2. ตารางแบ่งประเภทสัตว์บก สัตว์น้ำ แมลง
3. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
4. เครื่องเล่นซีดี
5. ซีดีเพลง สัตว์ต่างๆ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการเรียงลำดับเนื้อเพลงในบัตรคำ
4. สังเกตจากการแยกประเภทสัตว์ต่างๆ บนตาราง

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณ ครู หนู มา โงง เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลง สัตว์ต่างๆ

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์อวบ เหมะรัชตะ

ตุ่น ใน รู ดิน ถิ่น มะ แลง ชุม ตุ่น มา รอม รุม กิน กลุ่ม มะ แลง ใน ดิน ผึ้ง ใน รวง รัง ต่าง วน เวียน บิน เกาะ มา ลี ชิม ดู น้ำหวาน หอม

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 12 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง แมลง

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง สัตว์ต่างๆ

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครู (ให้เด็กทำสะเอว จับหัวเข้า กลับหลังหัน ยักคิ้ว) ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

ฟังคำสั่งให้ชัดเจน จะทำให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังคำสั่งและปฏิบัติตาม ตามคำสั่งดังนี้ ให้เด็กทำสะเอว จับหัวเข้า กลับหลังหัน ยักคิ้ว

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

ร่วมกันร้องเพลงสวัสดิคุณครู โดยเด็กยืนเรียงแถวหน้ากระดาน ครูสั่งให้เด็กกระโดดไปข้างหน้า กระโดดถอยหลัง ชูมือทั้งสองขึ้นเหนือศีรษะ และนำมาพนมมือระหว่างอกเพื่อสวัสดิคุณครู

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงสัตว์ต่างๆ ร่วมกัน 2 รอบ
2. ครูสอนให้เด็กทำสะเอว จับหัวเข้า กลับหลังหัน ยักคิ้ว

เพลง สัตว์ต่างๆ

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์อวบ เหมะรัชตะ

คูน โน รุ ดิน ถิ่น มะ แลง ชุม คูน มา ออม รุม กิน กลุ่ม มะ แลง โน ดิน ผิ่ง โน รวง รัง ต่าง วน เวียน บิน เกาะ มา ลี ชิม ดู น้ำ หวาน หอม

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เอด กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หยุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 13 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วัสดุธรรมชาติ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

จุดประสงค์

1. เมื่อเด็กฟังเพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย แล้วบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
2. เมื่อเด็กฟังเสียงที่เคยได้ฟังมาแล้ว แล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเสียงอะไร

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

วัสดุตามธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยการทับถมกันเป็นเวลานานตามธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และอยู่คู่กับการดำรงชีวิตมนุษย์มานับแสน-ล้านปี เราจะต้องไม่ทำลายธรรมชาติ โดยการปลูกป่าไม้ ไม่ระเบิดภูเขา ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ไม่เผาป่า

ประสบการณ์สำคัญ

1. การจำแนกเสียงธรรมชาติ (เสียงลม เสียงคลื่น เสียงน้ำไหล)
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครู และเล่นเกมลมเพลมพัด
2. เด็กๆ ร่วมกันตอบคำถามว่า “ที่บ้านเด็กๆ สร้างด้วยวัสดุอะไรบ้าง เช่น ไม้ ปูน ใบจาก ใผ่”

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย 2 รอบ
2. ร่วมกันสนทนาเนื้อหาและความหมายของเพลง
3. เด็กฟังเสียงธรรมชาติต่างๆ (เสียงลม เสียงคลื่น เสียงน้ำไหล) ว่าแต่ละเสียงเป็นเสียงของอะไร

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

เนื้อร้อง เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนอง รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

ก้อน หิน ก้อน ดิน เม็ด ทราย นำ อาย ถ้า ไม่ รู้ จัก ธรรม มะ ขาดิ หลาย ล้าน ปี นัก สร้าง พวก พรรค ให้ อยู่ คง ทน ธรรม มะ

ขาดิ ทั้ง หลาย เหล่า นี้ มี อยู่ ทุก ที่ ทุก แห่ง ทุก หน เด็ก เด็ก จำ อย่า พากัน ซุก ซน เล่น กัน จน มัน กระ เดิน เข้า ตา ก้อน

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน

ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 14 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วัสดุธรรมชาติ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทรายได้
2. เด็กสามารถบอกคำและความหมายในเนื้อเพลงได้
3. เด็กสามารถเรียงลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถบอกถึงประโยชน์ของวัสดุตามธรรมชาติได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

มนุษย์เราสามารถนำวัสดุจากธรรมชาติต่างๆ เหล่านี้ในการก่อสร้างบ้านเรือน การประดิษฐ์เครื่องใช้ประจำวันเช่น แก้ว กระจก ดินสอ ฯลฯ

ประสบการณ์สำคัญ

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. เด็กร้องเพลงสวัสดิคุณครูโดยนั่งเป็นครึ่งวงกลม เพื่อดูอุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ (ดินสอ เขียงเทียนจากกะลามะพร้าว กรอบรูปเปลือกหอย ตะเกียบ กระจก เครื่องปั้นดินเผา)
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติที่สามารถนำมาทำอะไรได้บ้าง

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงก่อนหิน ก่อนดิน เม็ดทราย ร่วมกัน
2. เด็กบอกคำที่ได้ฟังจากเพลงก่อนหิน ก่อนดิน เม็ดทราย พร้อมอธิบายความหมายของคำนั้น
3. ครูนำบัตรคำคำว่า “วัสดุธรรมชาติ ดิน หิน ทราย ไม้” มาอธิบายความหมาย
4. เด็กบอกลำดับเนื้อเพลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลง
5. ร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้

ขั้นสรุป

1. เด็กๆ ตอบคำถามว่า “วัสดุธรรมชาติเกิดขึ้นได้อย่างไร”
2. ครูให้เด็กร้องเพลงก่อนหิน ก่อนดิน เม็ดทราย พร้อมปรบมือประกอบจังหวะ

สื่อและอุปกรณ์

1. ดินสอ กระดาษ เชิงเทียนจากกะลามะพร้าว กรอบรูปเปลือกหอย ตะเกียบ กระจก เครื่องปั้นดินเผา
2. บัตรคำคำว่า “วัสดุธรรมชาติ ดิน หิน ทราย ไม้”
3. แผนภูมิเพลง ดิน หิน ทราย
4. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
5. เครื่องเล่นซีดี
6. ซีดีเพลง ดิน หิน ทราย

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจอุปกรณ์จากธรรมชาติที่ครูเตรียมมา
2. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
3. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
4. สังเกตจากการเรียงลำดับเนื้อเพลงในบัตรคำ
5. สังเกตจากการบอกประโยชน์ของวัสดุธรรมชาติ
6. สังเกตจากการตอบคำถาม

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

เนื้อร้อง เสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนอง รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

ก้อน หิน ก้อน ดิน เม็ด ทราย นำ อาย ถ้า ไม่ รู้ จัก ธรรม มะ ขาดิ หลาย ล้าน ปี นัก สร้าง พวก พรรค ให้ อยู่ คง ทน ธรรม มะ
ขาดิ ทั้ง หลาย เหล่า นี้ มี อยู่ ทุก ที่ ทุก แห่ง ทุก หน เด็ก เด็ก จำ อย่า พากัน ชุก ชน เล่น กัน จน มัน กระ เดิน เข้า ตา ก้อน

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 15 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วัสดุธรรมชาติ

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การฟังคำสั่งให้ชัดเจนและจับใจความสำคัญของคำสั่ง จะทำให้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์สำคัญ

ฟังคำสั่งจากครูและปฏิบัติตาม

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

ครูให้เด็กจับมือกันเป็นวงกลม เดินเป็นวงร้องเพลงก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย เมื่อจบเพลงครูให้เด็กนั่งลง เล่นเกมนับเลข 1- 3 เพื่อแบ่ง 3 กลุ่ม

ขั้นสอน

1. ครูกำหนดให้ 3 กลุ่มชื่อกลุ่ม ดิน หิน ทราย
2. เมื่อครูพูดชื่อกลุ่มใดให้กลุ่มนั้นลุกขึ้นยืนร้องเพลงและปรบมือประกอบจังหวะ ส่วนกลุ่มที่ครูไม่ได้สั่งให้นั่งอยู่และช่วยปรบมือประกอบจังหวะ
3. ครูให้กลุ่มทั้ง 3 ยืนขึ้นแข่งกันปฏิบัติตามคำสั่งครูดังนี้ (นั่งลง ชูมือ ชูนิ้วก้อย ยืนขึ้น จับหูข้างซ้าย ย่อตัวลง) กลุ่มใดที่ปฏิบัติตามคำสั่งซ้ำจะปรับเป็นแพ้

ขั้นสรุป

1. เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมปฏิบัติตามคำสั่งครูดังนี้ จับหูขวา ชูนิ้วก้อย ชูมือ
2. เด็กๆ ร้องเพลงก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย พร้อมกับปรบมือประกอบจังหวะ

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง ดิน หิน ทราย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ถูกต้อง

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง ก้อนหิน ก้อนดิน เม็ดทราย

เนื้อร้อง เสาวลักษณ์พงษ์สุผล
ทำนอง รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน

ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 16 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประสาทสัมผัส

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง จับไวไว

จุดประสงค์

1. เมื่อเด็กฟังเพลงจับไวไว แล้วสามารถบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
2. เมื่อเด็กฟังเสียงเครื่องดนตรีแล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเสียงเครื่องดนตรีอะไร

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

ประสาทสัมผัสมีได้จากการใช้วัยวะดังนี้ ตา หู จมูก คมกลิ่น ปาก ชิม มือ คลำ

ประสบการณ์สำคัญ

1. การจำแนกเสียงเครื่องดนตรี ดังนี้ เปียโน กลอง กีตาร์
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดิคุณครู และแบ่งเป็น 5 กลุ่ม เล่นกิจกรรมสัมผัส ตา หู จมูก ปาก มือ สะอึก ไหล่
2. ร่วมกันสนทนาเรื่องประโยชน์ของอวัยวะเรา

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงจับไวไว 2 รอบและร่วมกันร้องเพลงจับไวไว
2. เด็กร่วมกันสนทนาเนื้อหาและความหมายในเนื้อเพลง
3. เด็กฟังเสียงเครื่องดนตรีจากซีดีดังนี้ เสียงเปียโน เสียงกลอง เสียงกีตาร์ว่าแต่ละเสียงต่างกันอย่างไร

เพลง จับไวไว

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์เพง ชินพงษ์

จับ หัว คาง หู หัว โหล่ จับ ไว ไว จับ จะ หมุก ปาก คา จับ แขน จับ ขา แล้ว ก็ จับ สะ ตือ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 17 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประสาทสัมผัส

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง จับไวไว

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงจับไวไวได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงและความหมายของคำได้
3. เด็กสามารถเรียงลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถบอกหน้าที่ของ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

1. รู้ถึงประโยชน์ของตา หู จมูก ปาก มือ เท้า
2. สามารถเรียกชื่ออวัยวะในร่างกายได้ถูกต้อง
3. รู้ความหมายของคำว่า “อวัยวะ”

ประสบการณ์สำคัญ

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. เด็กยืนเป็นวงกลมคิดทำอิสระประกอบเพลง จับไวไว
2. ครูนำภาพร่างกายของเรามาสนทนาถึงประโยชน์ของอวัยวะในร่างกายเรา

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงจับไวไวพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กบอกคำที่ได้ฟังจากเพลงจับไวไวทางพร้อมอธิบายความหมายของคำนั้น
3. ครูนำบัตรคำคำว่า “อวัยวะ ตา หู จมูก ปาก มือ เท้า” มาอธิบายความหมาย
4. เด็กเรียงลำดับเนื้อเพลงตามข้อความในบัตรคำ
5. เด็กบอกถึงประโยชน์ที่ได้จากการใช้อวัยวะในร่างกาย

ขั้นสรุป

1. เด็กตอบว่า “จะทำอะไรหากเด็กๆ ไม่มีมือทั้งสองข้าง”
2. เด็กๆ จัดลำดับอวัยวะในร่างกายส่วนใดที่ชอบมากที่สุดและสรุปลำดับอวัยวะที่ชอบจากมากไปหาน้อย

สื่อและอุปกรณ์

1. แผนภูมิภาพ ร่างกายของเรา
2. ตารางจัดลำดับอวัยวะที่ชอบ
3. แผนภูมิเพลงจับไวไว
4. ซีดีเพลงจับไวไว
5. ซีดีเสียงเครื่องดนตรี

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการเรียงลำดับเนื้อเพลงในบัตรคำ
4. สังเกตจากการบอกชื่ออวัยวะต่างๆ ได้
5. สังเกตจากการตอบคำถาม

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี ดี คุณ ครู หนู มา โงง เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดี

เพลง จับไวไว

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์แพง ชินพงษ์

จับ หัว คาง หู หัว ไหล่ จับ ไว ไว จับ จะ หมวก ปาก ตา จับ แขน จับ ขา แล้ว ก็ จับ สะ ตือ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หมวก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ่ เจา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 18 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประสาทสัมผัส

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง จับไวไว

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถบอกความแตกต่างระหว่างการใช้วัยวะในส่วนต่างๆ ได้
3. เด็กสามารถจับอวัยวะตามเนื้อร้องในเพลงได้
4. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

อวัยวะภายนอกร่างกายที่เราเห็นและสัมผัสได้มีดังนี้ แขน ขา หู ตา จมูก ปาก ศีรษะ อวัยวะแต่ละส่วนนี้มีความแตกต่างกันในการใช้งานและรูปร่าง แต่หากอวัยวะบางส่วนเราขาดไปเราสามารถที่จะใช้บางส่วนชดเชยได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. รู้จักชื่อของอวัยวะภายนอกร่างกายของเราและประโยชน์ของอวัยวะนั้นๆ
2. ฟังคำสั่งจากครูให้เด็กจับอวัยวะส่วนใดและปฏิบัติตาม

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

ร่วมกันร้องเพลงสวัสดิ์คุณครู เด็กๆ เล่นเกมจับให้ทัน โดยครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ตั้งเป็นแถวตอนลึก เด็กๆ ฟังว่าครูกำหนดให้จับอวัยวะส่วนใด โดยกลุ่มใดจับได้ไวและถูกต้องจะถือว่าเป็นผู้ชนะ (จับหูซ้าย จับจมูก จับตา จับหัวเข่า จับขา จับนิ้วชี้)

ขั้นสอน

1. เด็กๆ บอกชื่อของอวัยวะที่ครูชี้ที่ภาพ
2. ครูเปิดเพลงจับไวไวโดยให้เด็กๆ จับอวัยวะให้ทันตามเพลง
3. ครูออกคำสั่งให้เด็กจับแขน จับข้อมือ จับข้อเท้า จับหัวเข่า จับเอว

ขั้นสรุป

1. เด็กตอบคำถามว่า “เด็กๆ ทราบว่าเราใช้ส่วนใดของร่างกายหยิบจับสิ่งของ”
2. เด็กร้องเพลงจับไวไวพร้อมกับจับอวัยวะตามเนื้อร้อง และเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. แผนภูมิภาพร่างกายของเรา
4. ซีดีเพลง จับไวไว

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง
3. สังเกตจากการจับอวัยวะถูกต้องตามที่ครูสั่ง
4. สังเกตจากการจับอวัยวะทันตามเนื้อเพลงที่ร้อง

เพลง สวัสดีคุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สະ หวัด ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เรียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เรียน คน ตรี

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 19 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์น้ำรู้

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

จุดประสงค์

1. เด็กฟังเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุกโดยสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเพลงได้
2. เด็กสามารถตอบได้ว่าทำไมดอกไม้จึงเปลี่ยนสี
3. เด็กสามารถยกตัวอย่างคำในเนื้อเพลงได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

วิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ได้ความรู้และความสนุกสนาน เด็กๆ จะได้ทดลองค้นคว้าในสิ่งที่สามารถพิสูจน์ได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ดังกิจกรรมดอกไม้เปลี่ยนสี

ประสบการณ์สำคัญ

1. การจำแนกเสียงสัญญาณต่างๆ เสียงแตรรถ เสียงกริ่งจักรยาน เสียงหวอรถพยาบาล เสียงติตเครื่องยนต์ เสียงเหยียบคันเร่ง
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

เด็กนั่งเป็นวงกลมร้องเพลงสวัสดิคุณครู และร่วมกันทำกิจกรรมวิทยาศาสตร์เรื่องดอกไม้เปลี่ยนสี โดยนำสีผสมอาหาร สีนํ้าเงิน สีเขียว สีแดงใส่ลงแจกัน 3 อัน และใช้ดอกคาร์เนชั่นสีขาวปักลงแจกันเพื่อให้ดอกคาร์เนชั่นเปลี่ยนสี ให้เด็กๆ ดูการเปลี่ยนแปลงของดอกคาร์เนชั่น

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุก 2 รอบพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กร้องเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุก
3. ร่วมกันสนทนาเนื้อหาของเพลง
4. เด็กฟังเสียงสัญญาณต่างๆ (เสียงแตรรถ เสียงกริ่งจักรยาน เสียงหวอรถพยาบาล เสียงติดเครื่องยนต์ เสียงเหยียบคันเร่ง)
5. เด็กฟังเสียงสัญญาณ แล้วบอกว่าเสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงสัญญาณอะไร
6. ครูเปิดเสียงสัญญาณต่างๆ แล้วถามเด็กๆ ว่า “นี่คือเสียงสัญญาณอะไร”

ขั้นสรุป

1. ครูเปิดเสียงหวอรถพยาบาลและถามเด็กๆ ว่า “นี่เสียงแตรรถใช่หรือไม่”
2. เด็กๆ ตอบว่าทำไมดอกคาร์เนชั่นจึงเปลี่ยนสี
3. เด็กร้องเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุก และเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. ดอกคาร์เนชั่น 5 ดอก
2. สีสผสมอาหาร 3 สี สีแดง สีเขียว สีนํ้าเงิน
3. แก้วใสใส่นํ้า 3 ใบ
4. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
5. เครื่องเล่นซีดี
6. ซีดีเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุก
7. ซีดีเสียงสัญญาณต่างๆ (เสียงแตรรถ เสียงกริ่งจักรยาน เสียงหวอรถพยาบาล เสียงติดเครื่องยนต์ เสียงเหยียบคันเร่ง)

การประเมินผล

1. สังเกตการณ์ฟังเพลงอย่างตั้งใจและร้องตามได้
2. สังเกตจากความสนใจในร่วมทำกิจกรรม
3. สังเกตจากการบอกความหมายของเนื้อเพลง
4. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับจำแนกเสียงสัญญาณต่างๆ ได้
5. สังเกตจากการตอบคำถาม

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หวัด ดี คุณ ครู หนู มา โงง เขียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เขียน คน ดรี

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

เนื้อร้องและขับร้องโดยนางสาวสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

หนู น้อย น้อย คอย ครู เขียน วิทย์ สะ หนัก คิด วิท ทะ ยา ศาสตร์ สุข สันต์ พวก หนู ทด ลอง ร่วมกลุ่มกันผลลัพธ์ นั้น พา สะ หนัก สุด ใจ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนัก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไ้ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 20 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์นำรู้

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงวิทยาศาสตร์แสนสนุกได้
2. เด็กสามารถเล่าถึงการเจริญเติบโตของดอกทานตะวัน
3. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงได้
4. เด็กสามารถบอกลำดับก่อนหลังของเนื้อเพลงได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

1. รู้ความหมายของคำว่า การเจริญเติบโต
2. สามารถบอกสี ขนาด ดอกทานตะวันได้
3. การเรียนวิทยาศาสตร์คือการค้นคว้าและทดลองหาเหตุผลด้วยการลงมือทำ

ประสบการณ์สำคัญ

1. การเข้าใจความหมายของคำคำว่า “วิทยาศาสตร์” “ค้นคว้า” “ทดลอง” “การเจริญเติบโต”
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมฟังนิทานเรื่อง ดอกทานตะวันมาจากไหนนะและร่วมกันสนทนา
เนื้อหาในนิทาน

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก 2 รอบ และเกาะจังหวะตามเพลง

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

เนื้อร้องและขับร้องโดยนางสาวดาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

นิทานเรื่อง ดอกทานตะวันมาจากไหนนะ

Sam Godwin เขียน

ธีรมน วงศาโรจน์ แปล

ลึกลงไปได้ดินมีเมล็ดพืชซ่อนอยู่ อากาศยังหนาวเย็นเจ้าเมล็ดพืชยังหลับใหล พอถึงฤดูใบไม้ผลิ ฝนรดน้ำให้เมล็ดพืช แสงอาทิตย์ทำให้ดินอบอุ่นและเมล็ดพืชก็ตื่นขึ้นมา เปลือกเมล็ดพืชเริ่มปริแตก รากงอกออกมาได้เมล็ด และหน่อสีเขียวเล็กๆ กิ่งงอกออกมาได้เมล็ดพืช หน่อสีเขียวจะดันตัวเองให้ โผล่ขึ้นจากดินจนกลายเป็นต้นอ่อน ต้นอ่อนเปลี่ยนเป็นสีเขียวเข้มขึ้น ลำต้นใหญ่หนา และแข็งแรง ขึ้นและเริ่มมีใบตามลำตัว เด็กๆ รดน้ำและให้อาหารเพิ่มเติมแก่ต้น ไม้ มันเจริญสูงขึ้นมีกิ่งก้านและ ใบมากขึ้น พอถึงเดือนพฤษภาคมในสวนก็เต็มไปด้วยสิ่งมีชีวิตที่มาหลบอยู่ใต้กิ่ง ไม้ มีดอกตูมอยู่บน ต้น ไม้หนึ่งดอก ตอนแรกมันยังมีขนาดเล็กและมีสีเขียวแต่ไม่ช้าดอกตูมก็เริ่มผลิบาล ดอกตูม กลายเป็นดอกไม้แสนสวย ฟุ้งและผีเสื้อก็เริ่มแวะเวียนมาที่ดอกไม้ พอฤดูร้อนสิ้นสุดลงดอกไม้ก็เริ่ม ร่วงโรย กลีบดอกไม้ร่วงลงสู่พื้น คนสวนค่อยๆ เลิกเก็บเมล็ดพืชจากใจกลางดอกไม้ที่กลีบร่วงโรย แล้ว และเก็บเมล็ดไว้ในกระป๋อง พอฤดูใบไม้ผลิเวียนมาถึง คนสวนก็จะหว่านเมล็ดลงในอีกครั้ง

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 21 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์น่ารู้

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

เวลาที่เราสนุกสนานเราจะแสดงอาการดีใจ ออกทางสีหน้า อาการดีใจนี้มีทั้ง การยิ้ม อย่างเป็นสุข การหัวเราะ การปรบมือ การกระโดดไชโย

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงอาการดีใจมีหลายลักษณะเช่นการยิ้มอย่างเป็นสุข การหัวเราะ การปรบมือ การกระโดดไชโย
2. ฟังคำสั่งจากครูและปฏิบัติตาม ตามคำสั่งดังนี้ คำสั่งว่า “วิทย์แสนสนุก” ให้เด็กกระโดดไชโย คำสั่งว่า “วิทย์ยิ้ม” ให้เด็กๆ กระโดดยิ้ม คำสั่งว่า “วิทย์หัวเราะ” ให้เด็กๆ กระโดดหัวเราะ “วิทย์ร้องไห้” ให้เด็กๆ กระโดดร้องไห้

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครู และครูประกอบการแสดงอารมณ์ต่างๆ ดังนี้ ยิ้ม หัวเราะ โกรธ ร้องไห้
2. เด็กเล่นเกมแยกประเภทของการ์ตูนแต่ละสีหน้าให้อยู่พวกเดียวกันบนตาราง

เพลง วิทยาศาสตร์แสนสนุก

เนื้อร้องและขับร้องโดยนางสาวดาวลักษณ์ พงษ์สุผล
ทำนองโดยอาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง

หนู น้อย น้อย คอย ครู เรียน วิทยาศาสตร์ สะ หนุก คิด วิท ทยา ศาสตร์ สุข สันต์ พวก หนู ทด ลอง ร่วมกลุ่มกันผลลัพธ์ นั้น พา สะ หนุก สุด ใจ

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 22 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คณิตคิดสนุก

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

จุดประสงค์

1. เมื่อเด็กฟังเพลงลูกแมว 10 ตัว แล้วสามารถบอกความหมายของเนื้อเพลงได้
2. เมื่อเด็กฟังเสียงสัตว์แล้วสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเสียงของสัตว์ชนิดใด

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การแบ่งคือจำนวนที่ต้องลดลงไป จะใช้สัญลักษณ์คือเครื่องหมาย ลบ (-)

ประสบการณ์สำคัญ

1. การจำแนกเสียงสัตว์ ดังนี้ เสียงสุนัข เสียงแมว เสียงนก เสียงลิง
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดิคุณครู เด็กฟังนิทานเรื่อง “ขอไปด้วยคนนะ”
2. เด็กๆ ช่วยกันเรียงลำดับเนื้อเรื่องในนิทาน

ขั้นสอน

1. เด็กฟังเพลงลูกแมว 10 ตัว 2 รอบและร่วมกันร้องเพลงลูกแมว 10 ตัว
2. เด็กร่วมกันสนทนาเนื้อหาและความหมายในเนื้อเพลง
3. เด็กฟังเสียงสัตว์จากซีดีดังนี้แต่ละเสียงสุนัข เสียงแมว เสียงนก เสียงลิง ว่าแต่ละเสียงต่างกันอย่างไร
4. ครูเปิดเสียงสัตว์แต่ละชนิดแล้วถามเด็กๆ ว่า “นี่คือเสียงสัตว์ชนิดใด”

ขั้นสรุป

เด็กๆ ร้องเลียนแบบเสียงสัตว์ ตามที่ครูกำหนด (เสียงแมว เสียงนก เสียงสุนัข เสียงลิง)
และร่วมกันร้องเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลงลูกแมว
4. ซีดีเสียงเครื่องดนตรี

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเรียงลำดับเนื้อหาจากนิทาน
2. สังเกตจากการบอกความหมายของเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการจำแนกเสียงสัตว์
4. สังเกตจากการตอบคำถามและการเลียนเสียงสัตว์

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

สละ หัวดี คุณ ครู หนู มา โง่ เรียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เรียน คน ตรี

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ศรีนวล รัตนสุวรรณ

ลูก แมว สิบ ตัว ที่ ฉับ เลี้ยง ไว้ น่อง ขอ ให้ แบ่ง ไป หนึ่ง ตัว ลูก
 ลูก แมว เก้า ตัว ที่ แน เลี้ยง ไว้ ก้อย ขอ ให้ แบ่ง ไป หนึ่ง ตัว ลูก
 แมว สิบ ตัว ก็ เหลือ น้อย ลง ไป นับ ดู ใหม่ เหลือ ลูก แมว เก้า ตัว
 แมว เก้า ตัว ก็ เหลือ น้อย ลง ไป นับ ดู ใหม่ เหลือ ลูก แมว แปด ตัว

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉับ วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
 ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

นิทานเรื่อง “ขอไปด้วยคนนะ”

ทิพย์วรรณ แสงศรี ผู้แต่ง

น้องพลอยเป็นเด็กหญิงแก้มอ้มน่ากลม บ้านของน้องพลอยเป็นร้านขายขนม ซึ่งมีขนมอร่อยๆ มากมาย วันหนึ่งคุณแม่ตั้งใจจะพาน้องพลอยไปเยี่ยมคุณยาย คุณแม่จัดขนมอร่อยๆ และผลไม้ใส่ตะกร้าหวาย แต่บังเอิญวันนี้มีลูกค้ำมากมาย คุณแม่จึงบอกน้องพลอยว่า “สงสัยวันนี้เราจะไม่ได้ไปเยี่ยมคุณยายแล้วละ” แต่น้องพลอยอยากให้คุณยายได้รับประทานขนมอร่อยๆ จึงรับอาสาเป็นคนนำขนมไปเยี่ยมคุณยายเอง คุณแม่ถามด้วยความเป็นห่วงว่า “ลูกไปคนเดียวได้หรือจ๊ะ” น้องพลอยยืนยันหนักแน่นว่า “ได้ค่ะ บ้านของคุณยายอยู่ใกล้แค่นี้เอง” คุณแม่จึงหยิบตะกร้าหวายส่งให้น้องพลอยแล้วกำชับว่า “เดินทางคนเดียวต้องระวังมากๆ นะจ๊ะ บ้านของคุณยายอยู่ถัดจากบ้านของน้องพลอยไป 4 หลัง”

เมื่อเดินทางผ่าน บ้านหลังที่ 1 น้องพลอยก็พบแมวผอมๆ ตัวหนึ่งเจ้าเหมียวเห็นน้องพลอยถือตะกร้าขนมก็ร้องว่า “เหมียวๆ ฉับหิวจังเลยขอขนมฉันสักชิ้นได้ไหมจ๊ะ” น้องพลอยสงสารเจ้าเหมียวจึงแบ่งขนมให้ 1 ชิ้น พอขนมหมดแล้วเจ้าเหมียวก็เดินตามน้องพลอยไม่ยอมห่าง

เมื่อถึงบ้านหลังที่ 2 น้องพลอยกับเจ้าเหมียวก็พบสุนัขตัวโตยืนอยู่ พอเจ้าสุนัขเห็นเจ้าเหมียวก็เห่าโห่ๆ เสียงดังจนเจ้าเหมียววิ่งหนีขึ้นไปบนรั้ว ทั้งสองตั้งท่าจะทะเลาะกัน น้องพลอยจึงเข้าไปห้ามไว้ด้วยถ้อยคำที่อ่อนหวาน สุนัขเลิกเห่าและพูดกับน้องพลอยว่า “ขอโทษนะจะตอนนี้ฉันหิวมากเลยหุงคหัดไปหน่อย” น้องพลอยได้ยินดังนั้นจึงหยิบขนมแบ่งเจ้าสุนัข 1 ชิ้น พอกินขนมหมดเจ้าสุนัขก็อารมณ์ดีและขอเดินตามน้องพลอยกับเจ้าเหมียวไปบ้านคุณยายด้วย

พอเดินมาถึงบ้านหลังที่ 3 น้องพลอย เจ้าเหมียว และสุนัข ก็พบลิงตัวหนึ่งกำลังโหนตัวอยู่บนต้นไม้ ลิงกำลังหิวพบเห็นกล้วยในตะกร้าหาวก็กระโดดลงจากต้นไม้แล้วพูดว่า “เจ็บบๆ ฉันหิวจังเลย ขอกล้วยฉันสักลูกได้ไหมจ๊ะ” น้องพลอยสงสารเจ้าลิงจึงหยิบกล้วยในตะกร้าให้เจ้าลิง 1 ลูก เจ้าลิงขอบคุณน้องพลอยและกินกล้วยอย่างเอร็ดอร่อย พอกินหมดแล้วเจ้าลิงก็ขอลตามน้องพลอย กับเจ้าเหมียว และเจ้าสุนัขไปบ้านคุณยายด้วย

พอเดินมาถึงบ้านหลังที่ 4 น้องพลอยก็พบนกตัวหนึ่งนอนนิ่งอยู่ข้างทาง น้องพลอยจึงเดินเข้าไปดู เจ้านกน้อยยังมีชีวิตอยู่แต่ดูเหมือนน้อยล้าและอ่อนแรงแมาก เจ้านกน้อยเห็นน้องพลอยก็ร้องว่า “จ๊ีบๆ หิวน้ำจิง” น้องพลอยจึงหยิบส้มในตะกร้าและปอกเป็นกลีบๆ จากนั้นค่อยๆ บีบน้ำส้มป้อนให้เจ้านกน้อย พอเจ้านกน้อยขอบคุณน้องพลอยแล้วขอลตามน้องพลอย กับเจ้าเหมียว เจ้าสุนัข และเจ้าลิงไปที่บ้านคุณยายด้วย

ไม่นานนักน้องพลอย เจ้าเหมียว เจ้าสุนัข เจ้าลิง และเจ้านกน้อย ก็มาถึงบ้านหลังที่ 5 ซึ่งเป็นบ้านของคุณยาย น้องพลอยยกคกริ่ง “กริ่งๆ” เคียวเดียวคุณยายก็ออกมาเปิดประตู น้องพลอยส่งตะกร้าขนมและผลไม้ให้คุณยาย แล้วยกมือไหว้คุณยายพร้อมกับพูดว่า “สวัสดิ์ค่ะ คุณยาย”

น้องพลอยเล่าให้คุณยายฟังว่าความจริงแล้วคุณแม่เตรียมขนมและผลไม้ให้คุณยายเยอะแยะแต่ระหว่างทางน้องพลอยได้แบ่งขนมและผลไม้ให้เจ้าเหมียว เจ้าสุนัข เจ้าลิง และเจ้านกน้อยไป น้องพลอยขอโทษที่หยิบขนมของคุณยายไปโดยไม่ขออนุญาตเสียก่อน คุณยายฟังเรื่องที่น้องพลอยเล่าให้ฟังทั้งหมดแล้วยิ้ม คุณยายไม่โกรธแต่กลับดีใจที่น้องพลอยเป็นเด็กดีและมีน้ำใจ นอกจากไม่โกรธแล้วคุณยายยังภูมิใจในตัวน้องพลอยอีกด้วย

พอวันนี้คุณยายทำน้ำใบเตยและขนมลูกชุบเอาไว้เยอะแยะ คุณยายจึงชวนน้องพลอย เจ้าเหมียว เจ้าสุนัข เจ้าลิง และเจ้านกน้อย กินขนมและดื่มน้ำใบเตยด้วยกันก่อน น้องพลอยช่วยคุณยายจัดน้ำและขนมไปกินกันที่ต้นไม้หน้าบ้าน แล้วทั้งหมดก็กินขนมกับน้ำใบเตยกันอย่างเอร็ดอร่อย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 23 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คณิตคิดสนุก

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงลูกแมว 10 ตัวได้
2. เด็กสามารถบอกคำในเนื้อเพลงและความหมายของคำได้
3. เด็กสามารถเรียงลำดับเนื้อเพลงตามลำดับก่อนหลังได้
4. เด็กสามารถบอกผลลัพธ์ของลูกแมวที่เหลือตามเนื้อเพลงได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

สามารถลบเลขได้ จากจำนวน 1 - 10

ประสบการณ์สำคัญ

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การร้องเพลง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

เด็กๆ นั่งเป็นวงกลม ร้องเพลงสวัสดิ์คุณครู และเพลง ลูกแมว 10 ตัว โดยเปลี่ยนเนื้อเพลงเป็นชื่อเด็กที่ลูกใหม่พรมอยู่ข้างหน้า (ระหว่างที่ร้องเพลงเด็กๆ ได้ส่งใหม่พรมกันไปในวง เมื่อเนื้อเพลงถึงท่อนที่เป็นชื่อเมื่อใหม่พรมตกที่ใครก็ให้ร้องเพลงเป็นชื่อคนนั้น)

ขั้นสอน

1. เด็กร้องเพลงลูกแมวพร้อมเคาะจังหวะตามเพลง
2. เด็กบอกคำที่ได้ฟังจากเพลงลูกแมวทางพร้อมอธิบายความหมายของคำนั้น
3. เด็กๆ ลบเลขตามที่ครูกำหนด ($10 - 1 = 9$, $9 - 1 = 8$)

ขั้นสรุป

เด็กๆ บวกเลข และลบเลข ตามโจทย์ที่ครูกำหนดในเพลง

ตัวอย่างจำนวนบวก (ลูกแมว 4 ตัวที่ฉันเลี้ยงไว้ อินดี้เอามาให้เพิ่มอีก 2 ตัว ลูกแมว 4 ตัวก็มีเพิ่มขึ้นไป นับดูใหม่มีลูกแมว 6 ตัว)

ตัวอย่างจำนวนลบ (ลูกแมว 9 ตัวที่ฉันเลี้ยงไว้ ออมสินขอให้แบ่งไป 1 ตัว ลูกแมว 9 ตัวก็เหลือน้อยลงไปในับดูใหม่เหลือลูกแมว 8 ตัว)

ร่วมกันร้องเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. ซีดีเพลงลูกแมว 10 ตัว
2. ซีดีเสียงเครื่องดนตรี
3. ลูกโป่งพรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการบอกคำและความหมายในเนื้อเพลง
3. สังเกตจากการบอกเนื้อเพลงตามลำดับได้
4. สังเกตจากการตอบคำถาม

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปิญญา รุ่งเรือง

สะ หวัด ดี คุณ ครู หนู มา โง่ เรียน หัด อ่าน หัด เขียน หัด เรียน ดน ตรี

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ศรีนวล รัตนสุวรรณ

ลูก แมว สิบ ตัว ที่ ฉัน เลี้ยง ไว้ น้อง ขอ ให้ แบ่ง ไป หนึ่ง ตัว ลูก
 ลูก แมว เก้า ตัว ที่ แนน เลี้ยง ไว้ ก้อย ขอ ให้ แบ่ง ไป หนึ่ง ตัว ลูก

แมว สิบ ตัว ก็ เหลือ น้อย ลง ไป นับ ดู ใหม่ เหลือ ลูก แมว เก้า ตัว
 แมว เก้า ตัว ก็ เหลือ น้อย ลง ไป นับ ดู ใหม่ เหลือ ลูก แมว แปด ตัว

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน

ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที่ ไฉ เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

แผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 24 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คณิตคิดสนุก

สอนเวลา 9:30 น. ถึง 10:00 น. เป็นเวลา 30 นาที

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. เด็กสามารถบวก ลบ จำนวนที่กำหนดได้
3. เด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งครูได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรรู้

การบวกคือการนำจำนวนเข้ามาตัวเลขจะเพิ่มขึ้น ต่างจากการลบ เป็นการนำจำนวนออกไปตัวเลขจะลดลง

ประสบการณ์สำคัญ

1. นับเลข 1 – 10 และบวก ลบ เลข จำนวนไม่เกิน 10
2. ร้องเพลง และปฏิบัติตามคำสั่ง

กิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

เด็กเล่นเกมต่อตัวเลขบอกผลลัพธ์

ขั้นสอน

1. ร่วมกันร้องเพลงสวัสดีคุณครูและสนทนาเกี่ยวกับการบวก ลบเลข และให้เด็กที่รับอาสาเขียนเครื่องหมาย บวก ลบ บนกระดาน
2. เด็กๆ บอกผลลัพธ์จากโจทย์เลขที่ครูกำหนดบนกระดาน
3. เด็กๆ ร้องเพลงลูกแมว 10 ตัว (ตั้งแต่มีแมว 10 ตัว ให้ลดจำนวนทีละ 1 ตัว จนไม่เหลือลูกแมว)
4. ครูออกคำสั่งให้เด็กร้องเลียนเสียงแมว สุนัข ลิง นก

ขั้นสรุป

1. เด็กตอบคำถามว่า “หากมีแมว 7 ตัวมีเพื่อนเอาไป 3 ตัวจะเหลือแมวกี่ตัว”
2. เด็กร้องเพลงลูกแมว 10 ตัว และเพลงบ้าย บาย

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
2. เครื่องเล่นซีดี
3. ซีดีเพลง ลูกแมว 10 ตัว

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร้องเพลงถูกต้องตามเนื้อร้องและตรงตามจังหวะ
2. สังเกตจากการตอบคำถามตามโจทย์เลข
3. สังเกตจากการเขียนเครื่องหมายบวกและลบบนกระดาน

เพลง สวัสดิ์คุณครู

เนื้อร้องและทำนองโดย รศ.ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

เพลง ลูกแมว 10 ตัว

เนื้อร้องและทำนองโดยอาจารย์ศรีนวล รัตนสุวรรณ

ลูกแมวสิบตัวที่ฉันเลี้ยงไว้ น้องขอให้แบ่งไปหนึ่งตัว ลูก
ลูกแมวเก้าตัวที่ฉันเลี้ยงไว้ ก้อยขอให้แบ่งไปหนึ่งตัว ลูก
แมวสิบตัวที่เหลือน้อยลงไป นับดูใหม่ เหลือลูกแมวเก้าตัว
แมวเก้าตัวที่เหลือน้อยลงไป นับดูใหม่ เหลือลูกแมวแปดตัว

เพลง บ้าย บาย

เนื้อร้องและทำนองโดยเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล

บาย บาย เธอ กับ ฉัน วัน นี้ เรา สะ หนุก กัน มาก มาย บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน
ใหม่ บ้าย บาย แล้ว ค่อย พบ กัน ใหม่ ลา กัน ที ไร เรา โบก มือ บ้าย บาย บ้าย บาย

เกมต่อตัวเลขบอกผลลัพธ์

ให้เด็กแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน นั่งแยกกลุ่มเป็นวงกลม ครูแจกจิกซอร์ตัวเลข 2 ตัวให้เด็กแต่ละกลุ่มตัวตัวเลขให้สมบูรณ์และนำตัวเลข 2 ตัวที่ให้มาบวกกันว่าได้ผลลัพธ์เท่าไร เมื่อกลุ่มไหนเสร็จแล้วให้ยกมือตอบคำถามกลุ่มไหนเสร็จก่อนถือว่าเป็นกลุ่มที่ชนะ

ภาคผนวก จ

คู่มือดำเนินการทดสอบทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการทดสอบทักษะการฟัง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบทักษะด้านการฟังของเด็กระดับชั้นอนุบาล 2 (อายุ 3-4 ปี) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง
2. ในการดำเนินการทดสอบให้มีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการสอบ 1 คน สำหรับดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้รับการทดสอบ ปฏิบัติถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ
3. แบบทดสอบนี้ ผู้ที่จะนำไปใช้ควรปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่ผู้วิจัยได้วางแผนไว้ เมื่อจะนำไปใช้กับเด็กควรได้มีการทดลองใช้ก่อน และศึกษาขั้นตอนการทดลองอย่างละเอียดก่อนลงมือทดลอง เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่เกิดความบกพร่องระหว่างทำการทดสอบ
4. แบบทดสอบทักษะการฟังมีทั้งหมด 3 ตอน ตอนละ 10 ข้อ ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นการทดสอบเรื่องการจำแนกเสียงจำนวน 10 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบเรื่องการบอกความหมายของคำจำนวน 10 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบเรื่องการปฏิบัติตามคำสั่งจำนวน 10 ข้อ
5. ระยะเวลาในการทดสอบจะต้องใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบ ห้ามเพิ่มหรือลดเวลาจากที่กำหนด โดยเวลาที่ทำการทดสอบจะไม่รวมเวลาที่อธิบายขั้นตอนการทำ คือ ผู้ดำเนินการทดสอบจะใช้เวลาในการอธิบายนานเท่าไรก็ได้ ตามเหตุผลสมควรของเด็กแต่ละคนเข้าใจคำสั่งแล้ว แต่เมื่อสั่งให้เปิดแบบทดสอบแล้ว ต้องทำการจับเวลาทันทีและไม่มีการอธิบายใดๆ นอกจากออกคำสั่งในตอน 3 โดยการทดสอบครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 10 นาที
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน
 - ตอนที่ 1 เป็นการทดสอบเรื่องการจำแนกเสียง ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนนโดยเด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงรูปเดียว
 - ตอนที่ 2 เป็นการทดสอบเรื่องการบอกความหมายของคำ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนนโดยเด็กกากบาทตรงกับรูปภาพที่ถูกต้องเพียงรูปเดียว

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบเรื่องการปฏิบัติตามคำสั่ง ถ้าปฏิบัติได้ถูกต้องให้ 1 คะแนน ถ้าปฏิบัติผิดให้ 0 คะแนน โดยเด็กต้องฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้

7. ผู้ดำเนินการทดสอบต้องเตรียมการก่อนการทดสอบ ดังนี้

7.1 ศึกษาคู่มือและแบบทดสอบให้ครบถ้วนก่อนทำการทดลอง

7.2 เขียนชื่อ-นามสกุล เลขที่ ชั้น ในแบบทดสอบวัดทักษะการฟังของเด็กทุกคน

7.3 เตรียมเครื่องมือในการทดสอบให้พร้อม ดังนี้

7.3.1 แบบทดสอบวัดทักษะการฟังให้ครบจำนวนผู้ทดสอบ

7.3.2 ดินสอ 1 แท่ง ต่อเด็ก 1 คน

7.3.3 กระดาษเปล่าอย่างหนา 1 แผ่น ต่อเด็ก 1 คน

7.3.4 นาฬิกา 1 เรือน (แบบมีเข็มวินาที)

7.4 จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพสะดวกสบาย มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงใดๆ รบกวน แก้อัศจรรย์ใจให้ห่างกันเหมาะสมกับการทดสอบ

7.5 ก่อนทำการทดสอบจัดให้ผู้รับทำการทดสอบ ดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

7.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้รับการทดสอบไม่กังวล มีความมั่นใจ และให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบ

7.7 ผู้ดำเนินการทดสอบแนะนำการเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ให้เด็กเขียนอย่างชัดเจนบนกระดาษคำตอบ

8. ดำเนินการทดสอบด้วยขั้นตอนดังนี้

8.1 ดำเนินการทดสอบอย่างละ 1 ตอน

8.2 ให้ผู้รับการทดสอบเปิดที่ละหน้า และทำทีละข้อ โดยใช้กระดาษเปล่าอย่างหนาปิดข้ออื่นไว้

8.3 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง

8.4 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยสังเกตให้ผู้รับการทดสอบทำทุกคน

8.5 ให้เขียนชื่อ นามสกุล เลขที่ ชั้น ในแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบทุกคน ให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการสอบทุกครั้ง

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดทักษะการฟัง

คำชี้แจง

ก่อนการดำเนินการทดสอบ ตรวจสอบใบโตะของเด็กทุกคนว่ามีอุปกรณ์ในการทำแบบทดสอบครบถ้วนหรือไม่ เด็กแต่ละคนควรมีดินสอ กระดาษเปล่าอย่างหนา 1 แผ่น

เมื่อตรวจสอบว่ามีอุปกรณ์ครบถ้วนแล้ว ผู้ดำเนินการสอบเริ่มทักทายว่า “สวัสดีค่ะเด็กๆ ทุกคนวันนี้ครูมีกิจกรรมบางอย่างให้เด็กๆ ร่วมทำกับคุณครู โดยกิจกรรมของครูอยู่ในสมุดเล่มนี้ ในสมุดจะมีรูปภาพซึ่งเป็นเกมการศึกษา เด็กๆ ต้องทำให้ครบทุกข้อเพื่อครูจะได้ดูว่าเด็กๆ ได้ฟังตามที่ครูสั่งได้ดีเพียงใด ก่อนที่เด็กๆ จะลงมือทำจริงๆ คุณครูจะทำให้เด็กๆ เป็นตัวอย่างก่อน และครูจะคอยดูว่าเด็กๆ ทำได้หรือไม่ ในการทำกิจกรรมครั้งนี้เมื่อครูอธิบายคำสั่งของแต่ละตอนหากเด็กๆ ไม่เข้าใจให้ยกมือถาม เพราะเมื่อลงมือปฏิบัติ เด็กๆ จะไม่มีสิทธิถามครูอีกจนกว่าการทำแบบทดสอบเสร็จสิ้น”

“คุณครูจะแจกสมุดให้เด็กๆ คนละเล่ม เด็กๆ ต้องสัญญากับคุณครูว่าเด็กๆ จะไม่เปิดสมุดดูก่อนที่ครูจะสั่ง”

เมื่อเด็กๆ สัญญาแล้วให้คุณครูแจกแบบทดสอบเด็กๆ คนละชุด พร้อมกับดินสอ 1 แท่ง กระดาษแข็ง 1 แผ่น “เด็กๆ จะต้องคว้าแบบทดสอบลงบนโตะก่อน จนกว่าครูจะสั่งให้เด็กๆ เปิดถึงจะเปิดได้”

“คุณครูต้องการให้เด็กๆ ตอบคำถามเอง อย่าแอบดูเพื่อน ฟังคำอธิบายจากครูและเลือกตอบในข้อที่เด็กๆ คิดว่าถูกต้องที่สุด เมื่อเด็กๆ ทราบว่าข้อไหนเป็นข้อที่ถูกต้องให้เด็กๆ กากบาท (X) ลงไปที่ภาพนั้น ครู (X) ให้ดูบนกระดาน “ครูจะให้เด็กๆ ใช้ดินสอเขียนกากบาทลงไปยังรูปตัวอย่างที่หน้าแรก ให้ครูตรวจสอบว่าเด็กๆ ทำถูกหรือไม่”

“เด็กๆ หยิบดินสอขึ้นกากบาทที่ภาพใดก็ได้ค่ะ” ครูชี้ให้เด็กๆ ดูว่าต้องกากบาทแบบใด ครูใช้เวลาเล็กน้อยแล้วพูดว่า “วางดินสอลง ครูขอตรวจว่าเด็กๆ กากบาทที่ภาพถูกหรือไม่”

ครูตกลงกับเด็กๆ เรื่องของเวลาในการทำแบบฝึกหัด “หากคุณครูบอกให้เด็กๆ วางดินสอ
เด็กๆ ต้องวางดินสอเลยแม้ว่ายังไม่เสร็จ เด็กๆ เข้าใจแล้วใช่ไหม” ครูสังเกตดูด้วยว่าเด็กแสดง
อาการว่าเข้าใจ ครูจึงพูดต่อ “เปิดไปที่หน้าแรก”

ตอนที่ 1 การจำแนกเสียง

จุดประสงค์	เพื่อทดสอบทักษะในการบอกชนิดของเสียงที่ได้ฟัง
เกณฑ์การให้คะแนน	ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อสอบ	ข้อละ 20 วินาที
ลักษณะแบบทดสอบ	เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การบอกความหมายของคำ

จุดประสงค์	เพื่อทดสอบทักษะความรู้ความเข้าใจความหมายของคำกับภาพได้
เกณฑ์การให้คะแนน	ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อสอบ	ข้อละ 20 วินาที
ลักษณะแบบทดสอบ	เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามคำสั่ง

จุดประสงค์	เพื่อทดสอบทักษะในการฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้
เกณฑ์การให้คะแนน	ปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน ปฏิบัติไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน
เวลาในการทำข้อสอบ	ข้อละ 5 วินาที
ลักษณะแบบทดสอบ	เป็นข้อสอบปฏิบัติข้อละ 1 คำสั่ง
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 10 ข้อ

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบทักษะการฟัง

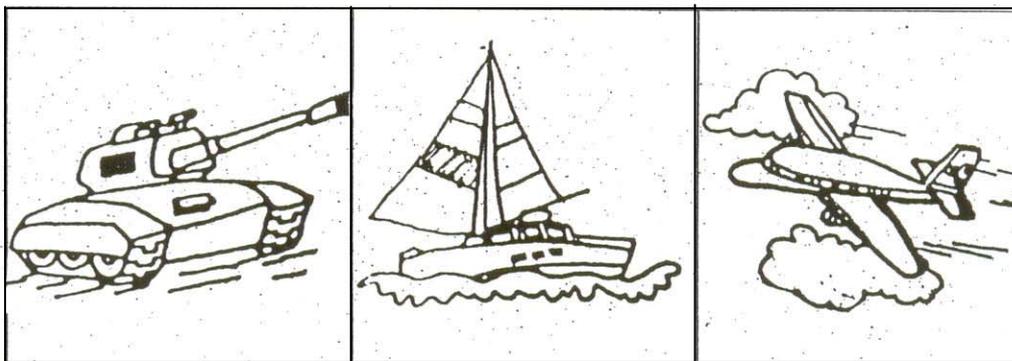
ชื่อ.....

เลขที่.....

ตอนที่ 1

ตัวอย่าง ให้เด็ก ๆ กากบาท (X) ทับภาพเสียงจากสิ่งที่ได้ยิน

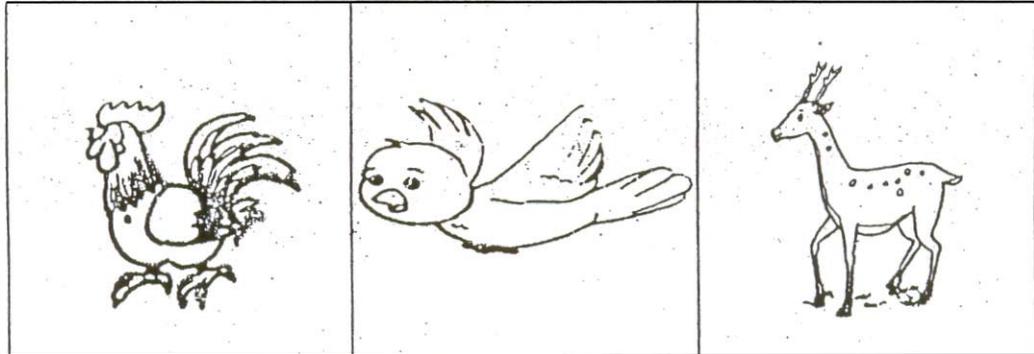
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของยานพาหนะใด

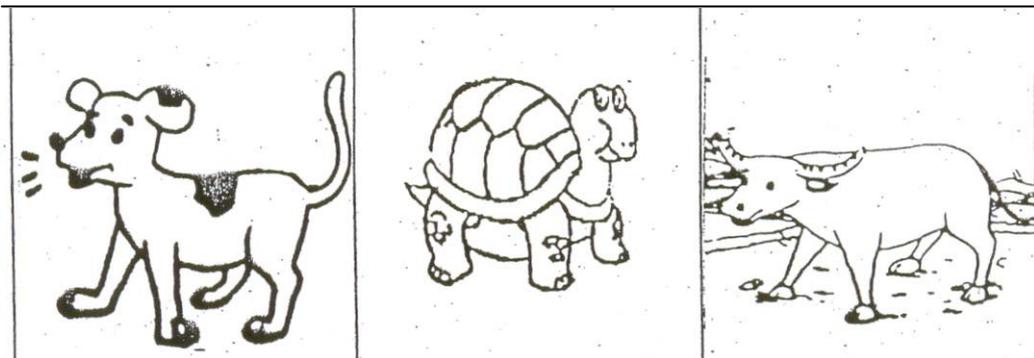
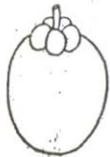
ตอนที่ 1

ตัวอย่าง ให้เด็ก ๆ ทักบาท (X) ทับภาพเสียงจากสิ่งที่ได้ยิน

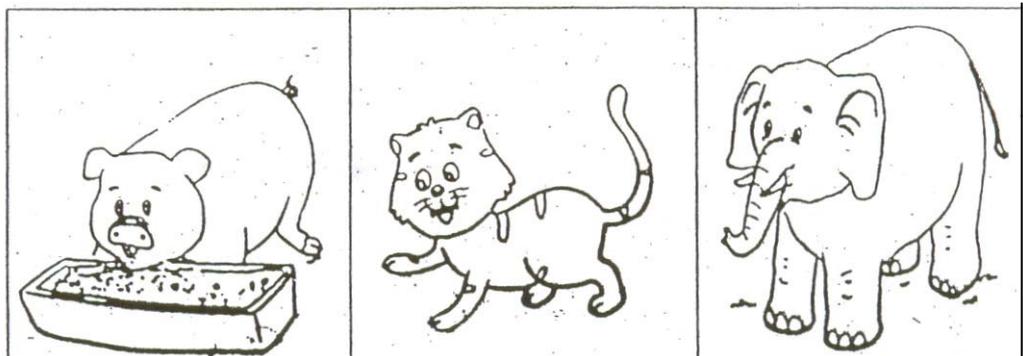
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสัตว์อะไร

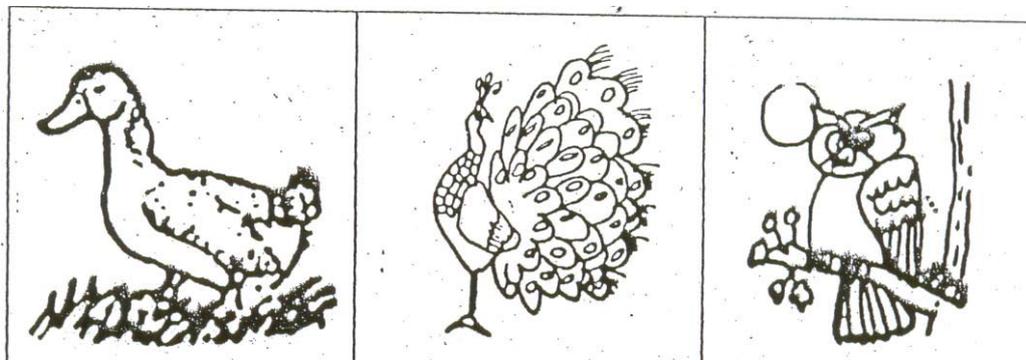
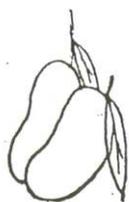
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสัตว์อะไร

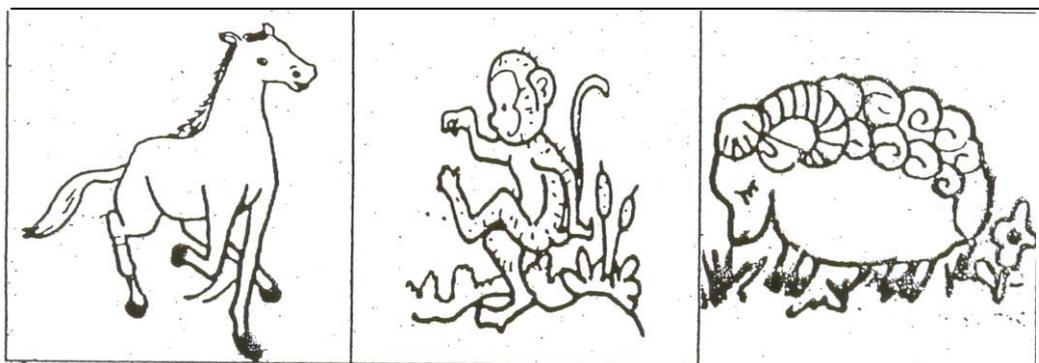
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสัตว์อะไร

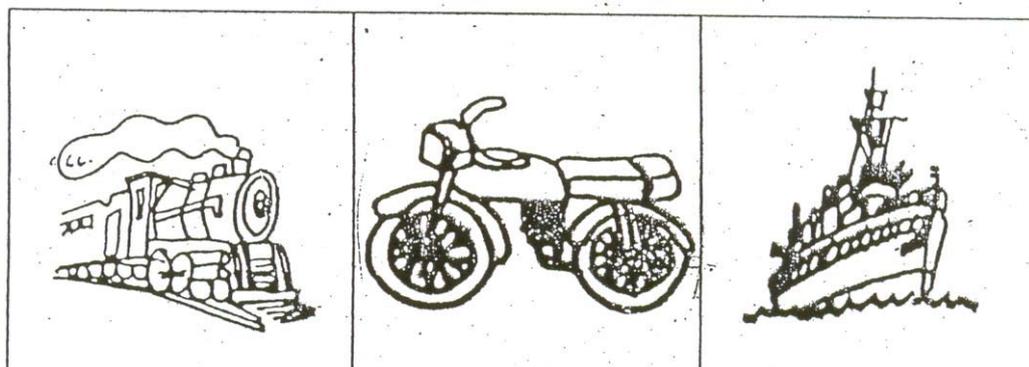
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสัตว์อะไร

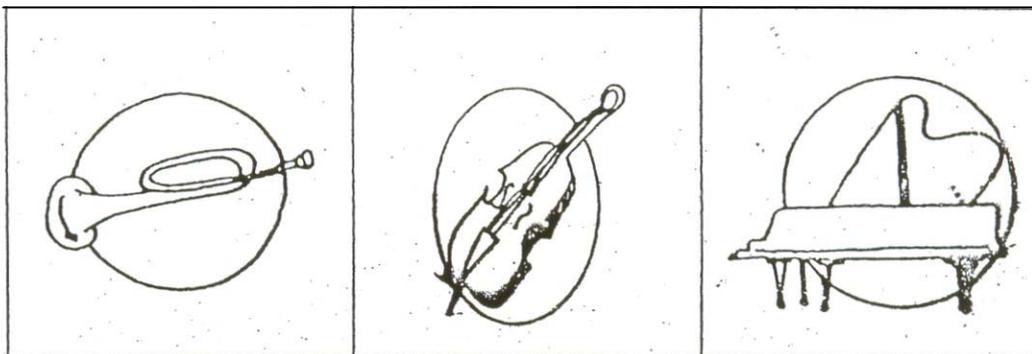
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสัตว์อะไร

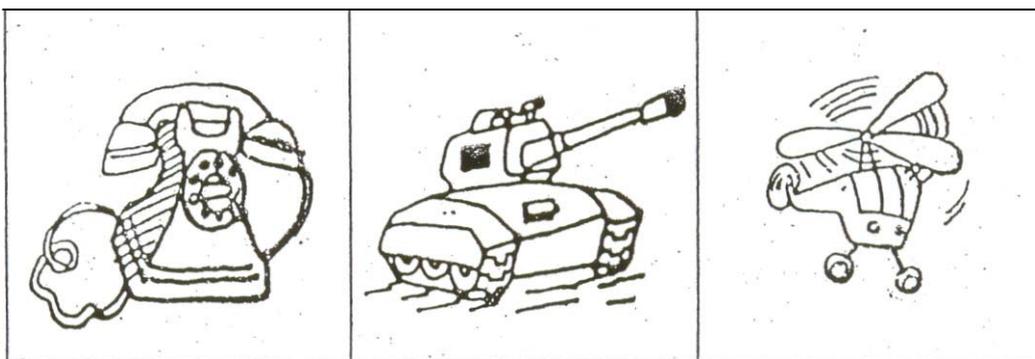
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของยานพาหนะใด

เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของเครื่องดนตรีอะไร

เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของอะไร

เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของอะไร

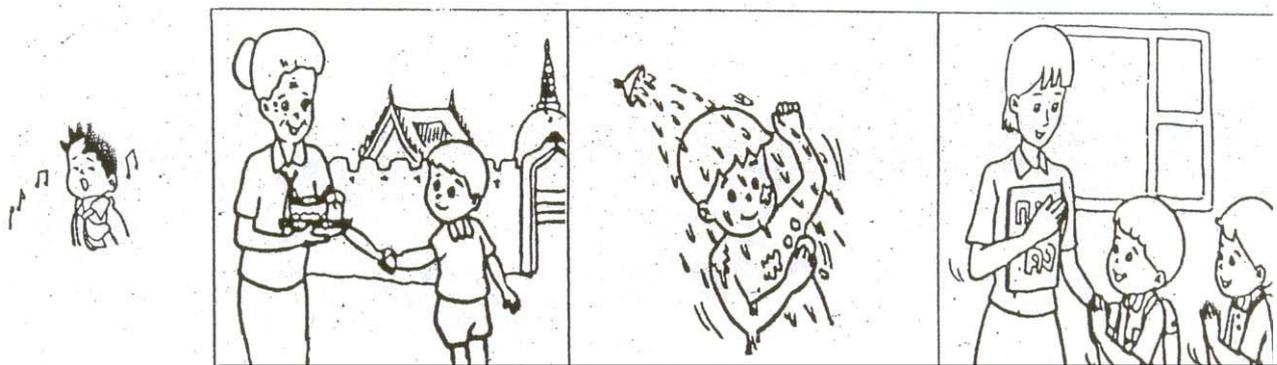
เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของอะไร

ตอนที่ 2

ตัวอย่าง ให้เด็ก ๆ ทักทาย (X) ทักภาพตามคำสั่ง

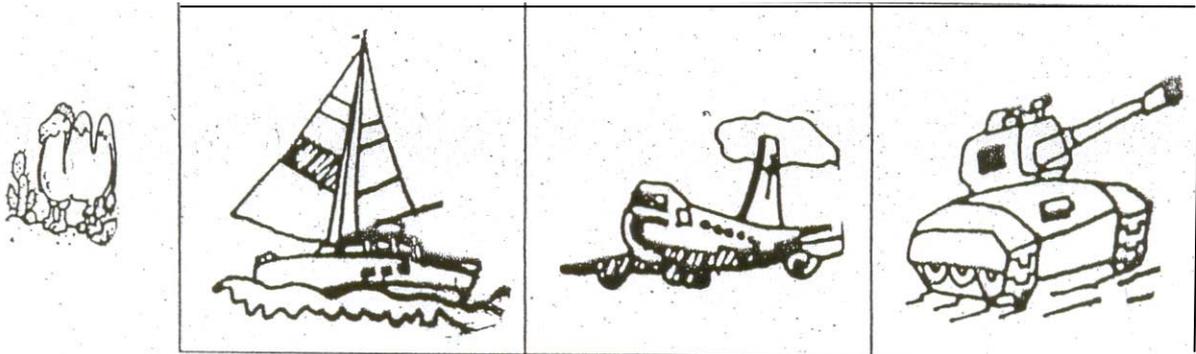
ภาพการอาบน้ำ

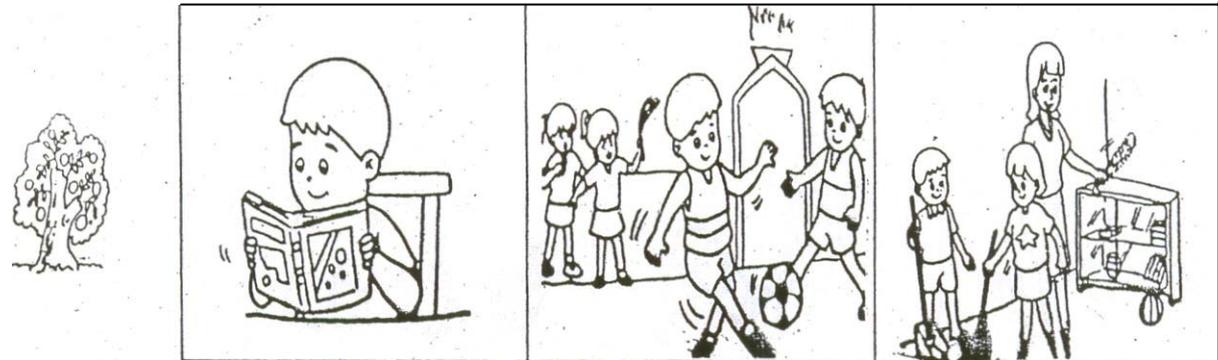
ตอนที่ 2

ให้เด็ก ๆ กากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่ง

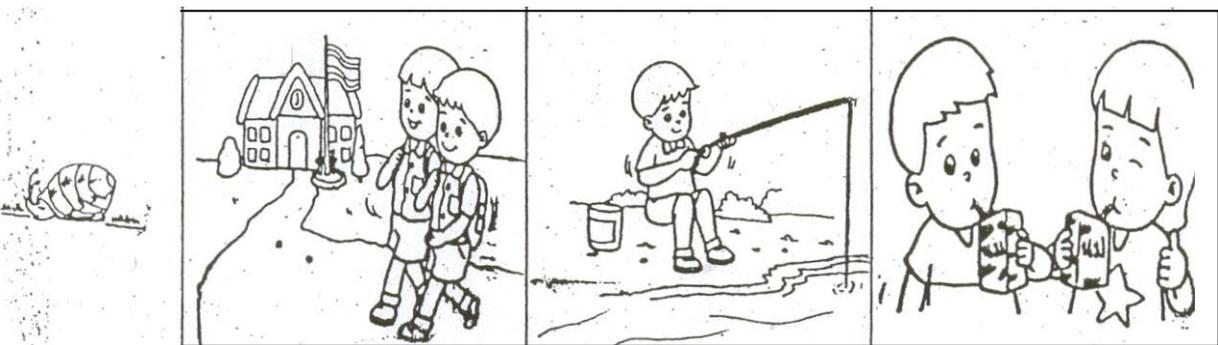
ภาพเครื่องบิน

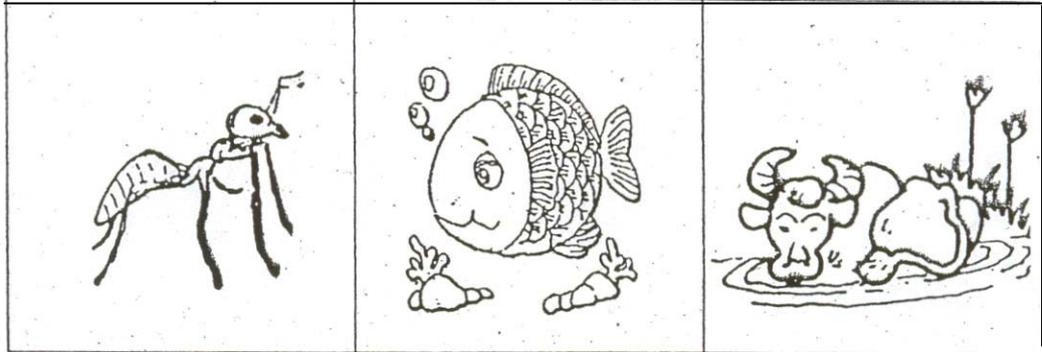
ภาพไข่

ภาพคนตกปลา

ภาพมด

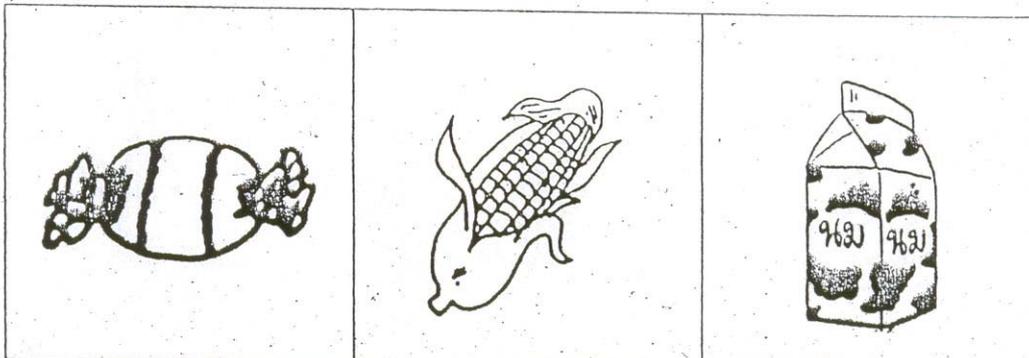
ภาพคนเล่นฟุตบอล

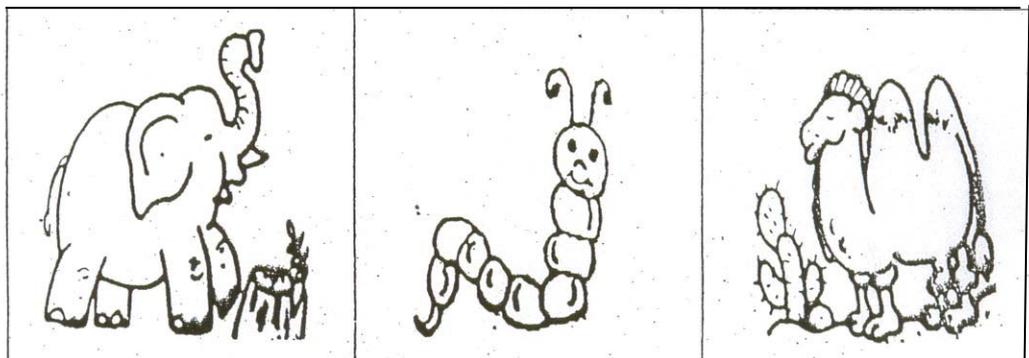
ภาพคนแปรงฟัน

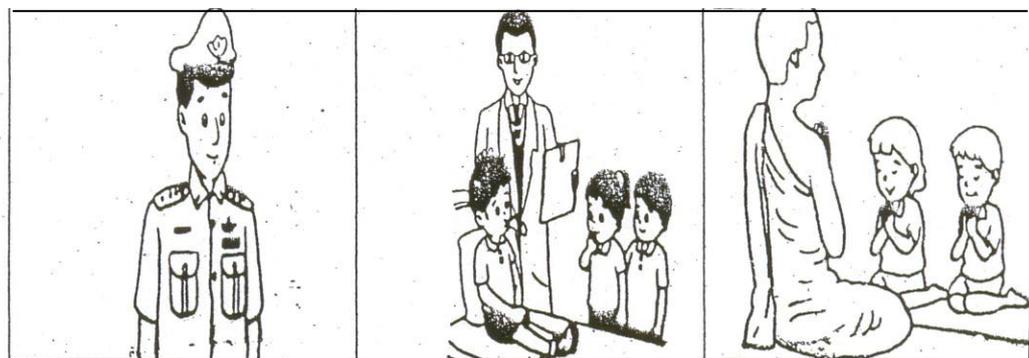
ภาพเครื่องดื่มสุขภาพ

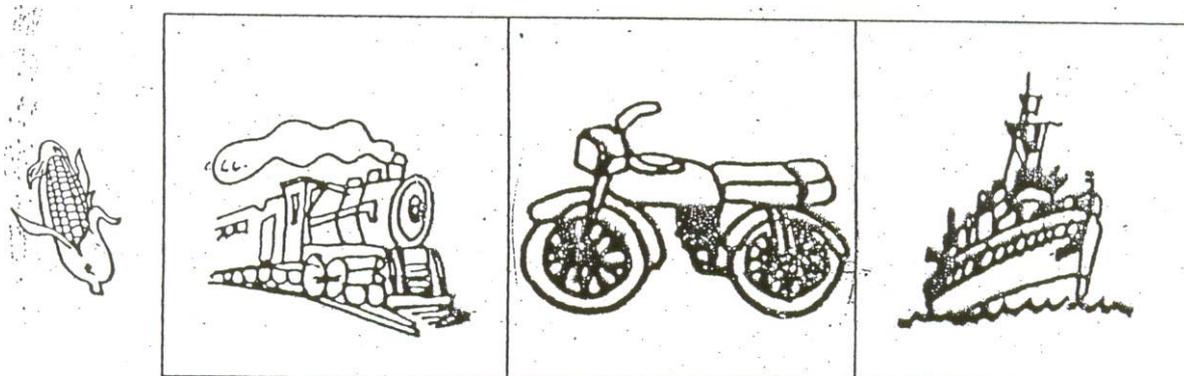
ภาพสัตว์ที่ลากขง

ภาพคนหมอตรวจคนไข้

ภาพยนตร์ทางน้ำ

ตอนที่ 3

ให้เด็ก ๆ ปฏิบัติตามคำสั่งที่ถูกต้อง

ลำดับข้อ	คำสั่ง	คะแนน
1.	ชูมือขึ้น	
2.	กระโดดไปข้างหน้า 3 ก้าว	
3.	จับเสาคือ	
4.	ชูนิ้วโป้ง	
5.	เท้าสะเอว	
6.	ชักคิ้ว	
7.	ทำท่าไหว้	
8.	กลับหลังหัน	
9.	กระโดดถอยหลัง	
10.	ทำหน้าอมยิ้ม	

เกณฑ์ในการให้คะแนน

- 1 คะแนนเมื่อปฏิบัติได้ถูกต้อง
- 0 คะแนนเมื่อปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ภาคผนวก ข
ภาพการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง

ภาพการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง

ภาพผนวกที่ 1 กิจกรรมมือเราสร้างสรรค์โลก 1

ภาพผนวกที่ 2 กิจกรรมมือเราสร้างสรรค์โลก 2

ภาพผนวกที่ 3 กิจกรรมอากาศสดใส 1

ภาพผนวกที่ 4 กิจกรรมอากาศสดใส 2

ภาพผนวกที่ 5 กิจกรรมสัตว์ต่างๆ 1

ภาพผนวกที่ 6 กิจกรรมสัตว์ต่างๆ 2

ภาพผนวกที่ 7 กิจกรรมหิน ดิน ทราย

ภาพผนวกที่ 8 กิจกรรมประสาทสัมผัส

ภาพผนวกที่ 9 กิจกรรมคณิตคิดสนุก

ภาพผนวกที่ 10 กิจกรรมการจำแนกเสียง

ภาพผนวกที่ 11 กิจกรรมการเข้าใจความหมายของคำ 1

ภาพผนวกที่ 12 กิจกรรมการเข้าใจความหมายของคำ 2

ภาพผนวกที่ 13 กิจกรรมภาคปฏิบัติตามคำสั่ง (กลับหลังหัน)

ภาพผนวกที่ 14 กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (ทำความเคารพ)

ภาพผนวกที่ 15 กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (พนมมือเหนือศีรษะ)

ภาพผนวกที่ 16 กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (ยกเท้าซ้าย)

ภาพผนวกที่ 17 กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (หลับตาและชูมือขวา)

ภาพผนวกที่ 18 กิจกรรมการปฏิบัติตามคำสั่ง (เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ)

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวเสาวลักษณ์ พงษ์สุผล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้จัดการทอฝันคลินิก คลินิกเวชกรรม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ทอฝันคลินิก 394-396 ถ.กรุงเทพฯ-นนท์ บางซื่อ กรุงเทพมหานคร โทร. 02-985-6151